

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra Českého jazyka a literatury

Vlastní jména v díle Karla Poláčka
Diplomová práce

Autor: Bc. Šárka Škrabalová
Studijní program: M7503 Učitelství pro základní školy
Studijní obor: Učitelství pro 2. stupeň základních škol - český jazyk a literatura
Učitelství pro 2. stupeň základních škol - výchova k občanství
Vedoucí práce: doc. PhDr. Svatopluk Pastyřík, Ph.D.

Zadání diplomové práce

Autor: Bc. Šárka Škrabalová
Studium: P13317
Studijní program: N7503 Učitelství pro základní školy
Studijní obor: Učitelství pro 2. stupeň ZŠ - český jazyk a literatura, Učitelství pro 2. stupeň ZŠ - občanská nauka

Název diplomové práce: **Vlastní jména v díle Karla Poláčka**

Název diplomové práce AJ: Proper Names in the work of Karl Poláček

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Onomastická, jazyková a stylistická analýza slouží k hlubšímu poznání spisovatelova/spisovatelčina jazyka a stylu, zároveň ale i k rozvoji literární onomastiky

Anotace:

Onomastická, jazyková a stylistická analýza slouží k hlubšímu poznání spisovatelova/spisovatelčina jazyka a stylu, zároveň ale i k rozvoji literární onomastiky

Garantující pracoviště: Katedra českého jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: doc. PhDr. Svatopluk Pastyřík, Ph.D.

Oponent: doc. PhDr. Vladimír Koblížek, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 24.2.2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování panu doc. PhDr. Svatopluku Pastyříkovi, Ph.D. za jeho cenné rady, trpělivost a konzultace při vedení mé diplomové práce.

Anotace

ŠKRABALOVÁ, Šárka. *Vlastní jména v díle Karla Poláčka*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2015, 116 s. Diplomová práce.

Tématem diplomové práce jsou vlastní jména v díle Karla Poláčka. Diplomová práce je rozdělena na dvě základní části.

V teoretické části je pouze stručně definována základní charakteristika a třídění vlastních jmen.

Na část teoretickou navazuje část praktická, která obsahuje dvě základní kapitoly. První kapitola se nejdříve zaměří na obecnou charakteristiku antroponym a dále na analýzu antroponym v Poláčkově tvorbě. Následující kapitola praktické části se zabývá rozdělením získaných antroponym podle počtu opakování. Cílem praktické části bude analyzovat a porovnat antroponyma použitá v dílech Karla Poláčka.

Klíčová slova: vlastní jména, antroponyma, Karel Poláček

Annotation

ŠKRABALOVÁ, Šárka. *Proper Names in the work of Karel Poláček*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2015, 116 pp. Diploma Thesis.

The diploma thesis deals with the proper nouns in the writing of Karel Poláček. It is split into two main parts.

The theoretical part briefly defines the basic characteristics and sorting of the proper names.

The practical part follows the theoretical one and it is split into two main chapters. The initial chapter focuses firstly on general characteristics of antroponyms and then on the analysis of the antroponyms in Poláček's writing. The following chapter of the practical part deals with the division of the obtained antroponyms by the number of repetitions. The aim of the practical part is to analyze and compare the antroponyms used in Karel Poláček's writing.

Keywords: proper names, antroponyms, Karel Poláček

Obsah

Úvod.....	9
1. Vlastní jména.....	11
1.1. Třídění vlastních jmen.....	11
2. Antroponyma.....	12
2.1. Antroponyma - Lehká dívka a reportér.....	13
2.2. Antroponyma - Dům na předměstí.....	16
2.3. Antroponyma - Muži v offsidu.....	18
2.4. Antroponyma - Hráči.....	20
2.5. Antroponyma - Hedvika a Ludvík.....	22
2.6. Antroponyma - Hlavní přelíčení.....	24
2.7. Antroponyma - Michelup a motocykl.....	26
2.8. Antroponyma - Okresní město.....	28
2.9. Antroponyma - Hrdinové táhnou do boje.....	30
2.10. Antroponyma - Podzemní město.....	32
2.11. Antroponyma - Vyprodáno.....	34
2.12. Antroponyma - Hostinec U Kamenného stolu.....	36
2.13. Antroponyma - Bylo nás pět.....	38
2.14. Antroponyma - Knihy povídek.....	40
a) Povídky pana Kočkodana.....	40
b) Na prahu neznáma.....	43
c) Povídky izraelského vyznání.....	45
d) Bez místa.....	47
2.15. Celkové shrnutí.....	49
3. Rozdělení antroponym podle počtu opakování.....	51
3.1. Opakující se mužská antroponyma - příjmení.....	51
3.2. Opakující se mužská antroponyma – rodná jména.....	57
3.3. Opakující se mužská antroponyma – hypokoristika.....	59
3.4. Opakující se ženská antroponyma – příjmení.....	59
3.5. Opakující se ženská antroponyma – rodná jména.....	61

3.6. Opakující se ženská antroponyma – hypokoristika	62
Závěr	64
Seznam použité literatury a pramenů	68
A. Primární literatura	68
B. Sekundární literatura	69
C. Internetové zdroje.....	69
Přílohy	71
Příloha č. 1 Propria v díle Lehká dívka a reportér.....	71
Příloha č. 2 Propria v díle Dům na předměstí.....	74
Příloha č. 3 Propria v díle Muži v offsidu	76
Příloha č. 4 Propria v díle Hráči	79
Příloha č. 5 Propria v díle Hedvika a Ludvík	81
Příloha č. 6 Propria v díle Hlavní přelíčení	83
Příloha č. 7 Propria v díle Michelup a motocykl	85
Příloha č. 8 Propria v díle Okresní město	87
Příloha č. 9 Propria v díle Hrdinové táhnou do boje	89
Příloha č. 10 Propria v díle Podzemní město.....	91
Příloha č. 11 Propria v díle Vyprodáno	93
Příloha č. 12 Propria v díle Hostinec u kamenného stolu.....	95
Příloha č. 13 Propria v díle Bylo nás pět.....	97
Příloha č. 14a Propria v díle Povídky pana Kočkodana	99
Příloha č. 14b Propria v díle Na prahu neznáma	102
Příloha č. 14c Propria v díle Povídky izraelského vyznání	105
Příloha č. 14d Propria v díle Bez místa	107
Příloha č. 15 Opakující se antroponyma.....	109

Úvod

Tématem této diplomové práce jsou vlastní jména v díle Karla Poláčka. Téma jsem si vybrala díky tomu, že mám vztah k regionu, ve kterém Karel Poláček žil a do kterého se vždy rád vracel a vzpomínal ve svých knihách. Karel Poláček se narodil v Rychnově nad Kněžnou 22. března 1892¹, kde jsem v roce 2012, tedy 120 let po narození Karla Poláčka, zhlédla v rámci divadelního festivalu „Poláčkovo léto“ divadelní hru *Bylo nás pět* v podání Východočeského divadla Pardubice. Toto provedené představení mi znovu vrátilo vzpomínky na Poláčkovu knížku, která se mi velmi líbila a donutila mě zamyslet se v Rychnově nad Kněžnou nad tím, kde se vlastně děj odehrával, zda některá místa ještě existují, a odtud byl jen krůček k tomu, zamyslet se nad vlastními jmény, která Poláček ve svých knihách používal.

Před samotným zpracováním diplomové práce jsem se nejdříve zaměřila na excerpci všech vlastních jmen v Poláčkových prózách, ale diplomová práce se bude zabývat pouze nejrozšířenějším typem vlastních jmen v Poláčkově tvorbě, a to jsou antroponyma.

Nad rámec diplomové práce jsem se tak seznámila i s osudy některých jeho postav. Vztah samotných „Rychnováků“ k Poláčkovi však nebyl vždy tak dobrý jako v dnešní době, kdy v roce 2015 bude „jeho Okresní město“ hostit již 22. festival věnovaný tomuto svému rodákovi². Karel Poláček se např. po vydání výše zmíněného *Okresního města* ve svém městě nemohl asi deset let ukázat a noviny byly plné článků, kde se místní občané rozčilovali nad tím, že si Poláček vymýšlí, že je zbytečně zesměšňuje apod. Autoři takových článků se pohoršovali nad tím, že lidé Poláčkem použitých jmen zde skutečně žijí, ale v žádném případě jim neodpovídají jejich charakter³. Já jsem se chtěla sama přesvědčit, jak to s těmi jmény v Poláčkově díle ve skutečnosti bylo, a třeba alespoň trochu poodkrýt pravidla, kterými se při pojmenování svých postav řídil.

¹ *Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce*. 2000. Praha: Academia, s. 993. ISBN 80-200-0708-3.

² Poláčkovo léto. 2015. *Kultura Rychnov nad Kněžnou, s.r.o.* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.kulturark.cz/polackovo-let>

³ informace získané na požádání od pana PhDr. Josefa Kráma (několik prezentací nepublikovaného DVD - věnované Karlu Poláčkovi)

Diplomová práce je rozdělena na dvě základní části – část teoretickou a část praktickou. V teoretické části je pouze stručně definována základní charakteristika a třídění vlastních jmen.

Hlavní částí diplomové práce je část praktická, která obsahuje dvě základní kapitoly. První kapitola rozebírá konkrétní Poláčková díla z pohledu použití antroponym a druhá kapitola praktické části se zabývá rozdělením získaných antroponym podle počtu opakování v celém Poláčkově díle. Diplomová práce též uvede pár příkladů, jak tomu bylo s vlastními jmény uvedenými v Poláčkově díle, a souvislosti, které se mi podařilo v rámci této práce objevit. Cílem praktické části bude analyzovat a porovnat antroponyma použitá v dílech Karla Poláčka.

1. Vlastní jména

Encyklopedický slovník češtiny definuje vlastní jméno neboli proprium jako „speciální jazykový prostředek mající charakter substantiva nebo pojmenovacího spojení, jehož funkcí je označovat jedince, jednotlivinu nebo jako individuum chápané množství, odlišovat je od ostatních jedinců nebo jednotlivin dané třídy a identifikovat je jako jedinečné objekty.“⁴

Charakteristika vlastních jmen také často navazuje na tzv. obecná jména neboli apelativa. Jak uvádí *Příruční mluvnice češtiny*: „Vlastní jména neboli propria nenesou zobecňující význam, který by byl srovnatelný s významem apelativ (určité významové rysy však u nich vysledovat lze, např. z propria Marie zpravidla vyplývá, že jde o označení osoby ženského pohlaví, i když tomu tak nemusí být vždy), jejich funkcí je pouze rozlišovat a označovat konkrétní jednotliviny jako jedinečné objekty (Jan Hladký, Praha, Vltava, Louvre).“⁵

1.1. Třídění vlastních jmen

Vlastními jmény se zabývá lingvistická disciplína, která se nazývá onomastika. Propria podle druhů pojmenovávaných objektů tvoří třídy a podtřídy. Mezi dvě hlavní třídy patří bionyma (vlastní jména živých bytostí a jiných organismů, jež fungují ve společenských vztazích) a abionyma (vlastní jména neživých objektů a jevů).

Do třídy bionym se řadí tzv. antroponyma (vlastní jména jednotlivého člověka nebo skupiny lidí), nepravá antroponyma (vlastní jména smyšlených osob), zoonyma (vlastní jména skutečných živočichů), nepravá zoonyma (vlastní jména smyšlených živočichů) a fytonyma (vlastní jména rostlin).

Do třídy abionym se řadí tzv. toponyma (vlastní jména zeměpisná, kosmonyma/astronyma (vlastní jména astronomická) a chrématonyma (vlastní jména lidských výtvorů, které jsou zakotveny nikoli v přírodě, nýbrž ve společenských, ekonomických, politických, kulturních aj. vztazích).⁶

⁴ *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, 2002, s. 204 - 205. ISBN 80-7106-484-x.

⁵ GREPL, Miroslav. *Příruční mluvnice češtiny*. Vyd. 2., opr. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2012, s. 78. ISBN 978-80-7106-624-8.

⁶ *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, 2002, s. 204. ISBN 80-7106-484-x.

2. Antroponyma

Předmětem této diplomové práce budou antroponyma, a proto rozšířím jejich charakteristiku, která byla uvedena v celkovém třídění vlastních jmen.

Antroponymum označuje vlastní jméno jednotlivého člověka (vlastní jméno osobní) nebo se zaměřuje na skupinu lidí (skupinové antroponymum).

V rámci vlastních jmen osobních lze rozlišit: a) rodná / křestní jména – *Jaroslav*, b) hypokoristika – *Jarek*, c) příjmení – *(Jan) Mstislavic*, tj. Mstislavův syn, d) příjmení – *Novák*, e) přezdívky – *(Mařík) Darmopic*, f) živá jména, jména po chalupě – *Jan Sladký* po chalupě *Kozina*, g) fiktonymy(a) – jména přijatá k zatajení pravého jména, a to osobní – pseudonym (*Jaroslav Vrchlický* vlastním jménem Emil Frýda), v jeho rámci se kromě jiného rozlišuje pseudogynekonym(um) (pseudonym muže obsahující alespoň jedno jméno ženské – *Jaroslav Maria* vlastním jménem Jaroslav Mayer) a opačně pseudoandronym(um) (*Jiří Sumín* – vlastním jménem Amálie Vrbová).⁷

Antroponyma získaná při analýze Poláčkovy tvorby se převážně řadí mezi rodná jména, hypokoristika, příjmení, přezdívky, pseudonymy, a proto se diplomová práce v následujícím rozboru jednotlivých próz bude zabývat právě těmito druhy antroponym.

Diplomová práce se zaměří na prozaickou tvorbu Karla Poláčka, konkrétně na díla:

1. Lehká dívka a reportér
2. Dům na předměstí
3. Muži v offsidu
4. Hráči
5. Hedvika a Ludvík
6. Hlavní přelíčení
7. Michelup a motocykl
9. Okresní město
10. Hrdinové táhnou do boje
11. Podzemní město
12. Vyprodáno

⁷ *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, 2002, s. 42-43. ISBN 80-7106-484-x.

13. Hostinec U Kamenného stolu
14. Bylo nás pět
15. Knihy povídek
 - a) Povídky pana Kočkodana
 - b) Na prahu neznáma
 - c) Povídky izraelského vyznání
 - d) Bez místa

2.1. Antroponyma - Lehká dívka a reportér

Tab. 1: Výskyt antroponym v díle *Lehká dívka a reportér*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	12	12,77	4	4,26	16	17,02
HYP	1	1,06	2	2,13	3	3,19
PŘÍJMENÍ	45	47,87	3	3,19	48	51,06
RJ+PŘÍJMENÍ	19	20,21	5	5,32	24	25,53
PŘEZDÍVKY	1	1,06	1	1,06	2	2,13
PSEUDONYMY	1	1,06	-	-	1	1,06
CELKEM	79	84,03	15	15,96	94	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Lehká dívka a reportér* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 1*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že z čtyřidevadesáti antroponym je devětsedesát antroponym mužských a patnáct ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě osmapadesát, v ženském rodě pouze devět a z čtyřadvaceti víceslovných pojmenování patří devatenáct pojmenování mužské osobě a pět pojmenování ženské osobě. Přezdívka muže je zde zastoupena jednoslovným pojmenováním (*Nestor*): „...*Daniel Wihan, jenž nedávno slavil jubileum padesátileté žurnalistické činnosti, při kteréžto příležitosti byl nazván „Nestorem soudních zpravodajů“*. Tento sešlý *Nestor* vlekl v jedné ruce zabitou

husu, v druhé několik hlávek salátu, košík se špenátem a pytlík kávy.“⁸ a přezdívka ženy víceslovným pojmenováním (*Sonja Ditté*): „Viděl, že před ním stojí slečna *Františka Doubková*, známá v kruzích mladého písemnictví jako proletářská básnířka *Sonja Ditté*.“⁹ Mužský pseudonym obsahuje též rodné jméno a příjmení (*Josef Pecka*).

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Adam*, *Soňa*, *Tomáš*, *Lora*, *Jiří*, *Isabella*), jednak nestandardizovaná (*Andula*, *Helenka*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Ladislav Žák*, *Alena Šnajdrová*, *Josef Počta*, *Hana Bondyová*, *Karel Hirsch*, *Františka Doubková*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. V díle nalezneme i jedno tříslavné pojmenování (*Svatopluk Hejna Podbrdský*). Autor využívá jednak česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Suzanne*, *Miguel*, *Edgar*, *Wohlschläger*, *Löbl*, *Aimée Warren*). Některá antroponyma autor propojuje dokonce takovým způsobem, že spojuje česká rodná jména a cizojazyčná příjmení (*Daniel Wihan*, *Karel Hirsch*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Trnka*, *Smítko*, *Mráz*, *Šíp*, *Stromeček*, *Šenkýř*), ale také v podobě adjektiv (např. *Kolínský*, *Jelínková*, *Švorčíková*, *Kopecký*). Jedenkrát je příjmení v mužském rodě vytvořeno z l-ového přičestí (*Tomáš Kouřil*). Rozdíl mezi rodem gramatickým a rodem přirozeným je obsažen v ženském příjmení (*Klára Bloch*): „Podívejme se! *Paní Klára Bloch*... Vede slečnu do místa. *Paní Klára Bloch*... Kolik jí už může být? *Osmdesát let. Unberufen!*“¹⁰ U některých cizích jmen vlastních najdeme jisté odchylky v pravopisu (*Tolstý*, *Dostojevský*). V díle se vyskytují i jména známých osobností např. *Dostojevský*, *Dickens*, *Tolstý*, *Baudelair*, *Chamberlain*.

Autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Karel Hirsch* – *Karel* – *Hirsch*, *František Konejl* – *František* – *Konejl*, *Petr Skalský* – *Petr* – *Skalský*... „*Petr Skalský* pravil, že půjde v osm hodin do biografu.“¹¹ ... *Pan Skalský* upadl v jakési rozpaky, neboť nevěděl

⁸ POLÁČEK, Karel. *Lehká dívka a reportér*. Vyd. 3., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 66-67. ISBN 80-85844-04-4.

⁹ Tamtéž, s. 43.

¹⁰ Tamtéž, s. 37.

¹¹ Tamtéž, s. 11.

o čem má hovořit.“¹²... „Tu však bylo se panu Hirchovi bleskurychle skrčiti, neboť hněvivý Petr vrhl po jeho šišaté hlavě kolibku s pijavým papírem.“¹³

Z excerptce antroponym lze usoudit, že autor záměrně užívá víceslovná pojmenování (rodné jméno a příjmení) pro nejdůležitější postavy v textu. Na druhé straně tato víceslovná pojmenování zkracuje a často užívá výrazů „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Nic nenapišu, ať si to dělá pan Hirsch.*“¹⁴... „*Ani slečna Anděla, nýbrž Alena. Musíte vědět, že nebydlím v Cimburkově ulici, ale na Smíchově.*“¹⁵ Autor ve všech dílech nejprve stručně představí postavu celým víceslovným pojmenováním a v průběhu díla jména obměňuje, a tím se text stává pestřejším.

V díle *Lehká dívka a reportér* se vyskytují, stejně jako v ostatních textech, převážně mužská antroponyma (84,03%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 15,96%. Toto dílo tedy z hlediska analýzy antroponym patří mezi čtyři díla, ve kterých vystupuje nejméně ženských antroponym. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (51,06%).

¹² POLÁČEK, Karel. *Lehká dívka a reportér*. Vyd. 3., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 15. ISBN 80-85844-04-4.

¹³ Tamtéž, s. 25.

¹⁴ Tamtéž, s. 9.

¹⁵ Tamtéž, s. 47.

2.2. Antroponyma - Dům na předměstí

Tab. 2: Výskyt antroponym v díle *Dům na předměstí*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	12	20,34	7	11,86	19	32,20
HYP	1	1,69	5	8,47	6	10,17
PŘÍJMENÍ	22	37,29	6	10,17	28	47,46
RJ+PŘÍJMENÍ	4	6,78	2	3,39	6	10,17
PŘEZDÍVKY	-	-	-	-	-	-
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	39	66,10	20	33,89	59	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Dům na předměstí* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 2*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že z devětapadesáti antroponym je devětatřicet antroponym mužských a dvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě pětatřicet, v ženském rodě osmnáct a z šesti víceslovných pojmenování patří čtyři pojmenování mužské osobě a dvě pojmenování ženské osobě.

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Anna, Kateřina, Jakub, Růžena, Josef, Václav*), jednak nestandardizovaná (např. *Gusta, Mařena, Blaženka, Majdaléna, Kačena, Máňa*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Jan Faktor, Jindřich Syrový, Marie Syrová, Hana Roubíčková, Vítězslav Hálek*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Anselm, Angelika, Maud, Gastony, Stein*). Vyskytuje se i jedno antroponymum, jež propojuje české rodné jméno a cizojazyčné příjmení (*Kryštof Kunstmüller*): „*Echm...račte býti příbuzný zemřelého pana Kryštofa Kunstmüllera, finančního rady na odpočinku?*“¹⁶

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Zpěvák, Baloun, Sládeček, Samec*), ale také v podobě adjektiv (např. *Malečková, Šálený, Redlichová, Šoltysová, Syrový*). V jednom případě autor zkracuje adjektivní podobu ženského příjmení

¹⁶ POLÁČEK, Karel. *Dům na předměstí: román*. Vyd. 7., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 213. ISBN 80-85844-01-X.

na hypokoristikum (*Faktorová – Faktorka*): „*Jak můžete tvrdit, že to jsou výrazy paní Faktorové vlastní?*“¹⁷... „*Není to všechno, jak se zdá,*“ *vmísila se do hovoru sousedova žena, „povídala mi Faktorka, že si ani služku neдрží.*“¹⁸ Známost osobnost zde zastupuje *Vítězslav Hálek*.

Opět zde autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Jindřich Syrový – Jindřich – Syrový, Kryštof Kunstmüller – Kunstmüller...* „*V poslední vůli jmenoval vás pan Kunstmüller univerzálním dědicem a mne pověřil vykonáváním závěti.*“¹⁹

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor opět užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Panu Syrovému bylo jaksí stydno hovořiti o obchodní stránce věci, když strážník projevil tolik citu a ideálního nadšení.*“²⁰... „*Můžeme chovati drůbež?*“ *tázala se paní Syrová.*“²¹

V díle *Dům na předměstí* se vyskytují převážně mužská antroponyma (66,10%), ale ve srovnání s ostatními texty je tato próza řazena mezi dvě díla, ve kterých vystupuje nejméně mužských antroponym. Autor zde nepoužil, stejně jako v dalších dvou prázách, přezdívky a pseudonymy. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor opět nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (47,46%).

¹⁷ POLÁČEK, Karel. *Dům na předměstí: román*. Vyd. 7., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 181. ISBN 80-85844-01-X.

¹⁸ Tamtéž, s. 67.

¹⁹ Tamtéž, s. 213.

²⁰ Tamtéž, s. 22.

²¹ Tamtéž, s. 25.

2.3. Antroponyma - Muži v offsidu

Tab. 3: Výskyt antroponym v díle *Muži v offsidu*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	4	2,31	8	4,62	12	6,94
HYP	8	4,62	8	4,62	16	9,25
PŘÍJMENÍ	109	63,01	7	4,05	116	67,05
RJ+PŘÍJMENÍ	23	13,29	5	2,89	28	16,18
PŘEZDÍVKY	-	-	-	-	-	-
PSEUDONYMY	-	-	1	0,58	1	0,58
CELKEM	144	83,23	29	16,76	173	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Muži v offsidu* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 3*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto sedmdesáti tří antroponym je sto čtyřicet čtyři antroponym mužských a devětadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě sto dvacet jedna, v ženském rodě třiadvacet a z osmadvaceti víceslovných pojmenování patří třiadvacet pojmenování mužské osobě a pět pojmenování ženské osobě. Ženský pseudonym je zastoupen víceslovným pojmenováním (*Greta Garbo*). Jedná se o reálnou postavu, vlastním jménem Greta Louisa Gustafsson²², kterou si oblíbila jedna z postav této prózy (*Emilie Šefelínová*): „Konstatoval, že její vzdělání je strašně zanedbáno. Znala všechny biografy v Praze a dovedla pojmenovati mnohé filmové hvězdy. Nejvíce si oblíbila Gretu Garbo.“²³

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Emanuel, Alžběta, Klára, Ferdinand*), jednak nestandardizovaná (např. *Eman, Franta, Hanička, Emilka, Otoušek, Pepíček*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Richard Načeradec, Emilie Šefelínová, Vilém Šefelín, Emil Novák, Jiří Novák*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Jenny, Wilhelm, Back*).

²² Česko-Slovenská filmová databáze [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/tvurce/792-greta-garbo/>

²³ POLÁČEK, Karel. *Muži v offsidu: ze života klubových přívrženců*. Vyd. 12, v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1996, s. 128. ISBN 80-85844-19-2.

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Slepička, Císař, Topol, Krása, Kominík, Vodička*), ale také v podobě adjektiv (např. *Kolenatý, Michelupová, Šefelínová, Moudrý, Mejzlíková, Široký*). V díle se vyskytuje i příjmení v mužském rodě vytvořeno z l-ového přičestí (*Podrazil*). V jednom případě autor zkracuje adjektivní podobu ženského příjmení na hypokoristikum (*Schmalfussová – Schmalfuscka*): „*Velebný příchod paní Schmalfussové způsobil utišení, jako když inspektro vstoupí do třídy.*“²⁴ ... „*Holky od Schmalfuscky se dověděly hned druhý den, že má Emilka nešťastnou lásku, a velmi jí záviděly, protože nešťastná láska je dneska velká vzácnost, která se vidí jen v biografu.*“²⁵ Tři mužská příjmení autor v této próze propojuje přes pomlčku (*Vacina – Losos, Vacina – Pacinka, Janda – Očko*): „*Kdyby tu byl aspoň kolega Vacina-Losos nebo aspoň jeho bratranec Vacina-Pacinka.*“²⁶ ... „*Jsem pamětník, pane. Jako by to bylo dnes, slyším supět velkého Jandu-Očko, jenž se řítí k brance soupeřově.*“²⁷ Autor zde pojmenovává velké množství reálných osobností z fotbalového prostředí (např. *Vaněk, Plánička, Pleticha, Breburda*).

Opět zde autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Richard Načeradec – Richard – Načeradec, Emilie Šefelínová – Emilie – Emilka, Emanuel Habásko – Emanuel – Habásko*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Pan Načeradec změřil ho úkosem a zrakem obchodníka konfekcí odhadl jeho oděv a pak s nádherným gestem vytáhl tobolku a pravil...*“²⁸

Z excerpce antroponym v díle *Muži v offsidu* a následném porovnání s dalšími texty lze určit, že toto dílo obsahuje sto čtyřicet čtyři mužských antroponym, a to je nejvyšší počet ze všech analyzovaných próz. Ženská antroponyma sice nejsou nijak výrazná a objevují se pouze v 16,76%, ale próza *Muži v offsidu* zároveň obsahuje nejvyšší počet všech antroponym. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav autor nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (67,83%).

²⁴ POLÁČEK, Karel. *Muži v offsidu: ze života klubových přívrženců*. Vyd. 12, v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1996, s. 63. ISBN 80-85844-19-2.

²⁵ Tamtéž, s. 93.

²⁶ Tamtéž, s. 21.

²⁷ Tamtéž, s. 55.

²⁸ Tamtéž, s. 31.

Při porovnávání ostatních próz je zde počet příjmení nejvyšší (sto šestnáct). Tato skutečnost je dána především tím, že se jedná o román z prostředí fotbalových fanoušků a autor využívá velké množství příjmení fotbalových hráčů.

2.4. Antroponyma - Hráči

Tab. 4: Výskyt antroponym v díle *Hráči*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	7	5,93	7	5,93	14	11,86
HYP	4	3,39	3	2,54	7	5,93
PŘÍJMENÍ	72	61,01	2	1,69	74	62,71
RJ+PŘÍJMENÍ	16	13,56	5	4,24	21	17,80
PŘEZDÍVKY	1	0,85	1	0,85	2	1,69
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	100	84,74	18	15,25	118	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Hráči* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 4*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto osmnácti antroponym je sto antroponym mužských a osmnáct ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě třiaosmdesát, v ženském rodě dvanáct a z jednadvaceti víceslovných pojmenování patří šestnáct pojmenování mužské osobě a pět pojmenování ženské osobě. Dvě přezdívky, jež se v textu objevují, patří mužské i ženské osobě. Víceslovná přezdívka (*Kozí Kuncka*) náleží prodavačce cukrátek a ovoce (paní *Kuncové*): „... *anebo se bavil s prodavačkou cukrátek a ovoce, která měla svůj pouliční stánek poblíže obchodu se sukнем pana Schulhofa. Jmenovala se paní Kuncová, ale v městě byla známa pode jménem Kozí Kuncka.*“²⁹ Mužská přezdívka je zde zastoupena jednoslovným pojmenováním (*Izvozčik*): „*Tam tedy v tom Pirjatinu jsem poznal nějakého Vendelína Boudu, který byl pekařský od Prostějova, a Hamzu Josefa, kterému přezdívali Izvozčik, protože měl kočárkové nohy.*“³⁰

²⁹ POLÁČEK, Karel. *Hráči: obrazy ze života : humoristický román*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1996, s. 7. ISBN 80-85844-18-4.

³⁰ Tamtéž, s. 141.

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Josef, František, Markéta, Blažena*), jednak nestandardizovaná (např. *Bětuška, Jindříšek, Blaženka, Martička, Toníček*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Jindřich Kobosil, Václav Kobosil, Antonín Mazura, Marta Tšponová*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. V díle se vyskytuje i více jak dvouslovné pojmenování (*Sidor Ivanovič Kobylenko*): „*Já jsem přišel k jednomu mužikovi, dost bohatému jmenoval se, počkejte... Sidor Ivanovič Kobylenko, měl jsem se dobře, jídla dost, pil jsem samohonku, to je moskalská kořalka, a kouřil machorku.*“³¹ Autor využívá jednak česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Eduard, Adrienna, Kathleen, Rebekka Flowerová, Freudensfeld*). V próze se objevuje i propojení českého rodného jména s cizojazyčným příjmením (*Gertruda Kulicke, Maxim Schmidt, Bohumil Heller*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Král, Houska, Bouda, Bečka*), ale také v podobě adjektiv (např. *Martinovský, Tšponová, Jilemnický, Ksandrová*). Reálné osobnosti spisovatelů jsou součástí i tohoto díla (*Neruda, Čelakovský*): „*Pan Ulián byl ve svém životě vším možným, a čím byl, jak praví Neruda, tím byl rád. Těkává jeho mysl nedovedla vydržeti při žádném řemesle. Dovedl měkce dělat, tvrdě spát, jak říká básník Čelakovský.*“³²

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Ondřej Ulián – Ulián, Valerie Uliánová – Valerie – Uliánová*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Panu Uliánovi po boku stála paní Valerie, kterou znal, jak pravil, v cirku Hagenbeckově, kdež obveseloval po jistý čas obecenstvo svými šprýmy.*“³³

Velkou část tohoto díla opět tvoří mužská antroponyma (84,74%). Ženská antroponyma zde nejsou nijak výrazná a objevují se pouze v 15,25%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav autor nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (62,71%). Próza *Hráči* patří mezi tři díla, ve kterých se vyskytuje největší množství příjmení. Tato skutečnost je dána především tím, že se jedná

³¹ POLÁČEK, Karel. *Hráči: obrazy ze života : humoristický román*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1996, s. 138-139. ISBN 80-85844-18-4.

³² Tamtéž, s. 45

³³ Tamtéž, s. 46.

o humoristický román z hráčského prostředí a autor využívá nejrůznější příjmení vášnivých vyznavačů nejrozšířenější karetní hry – mariáše.

2.5. Antroponyma - Hedvika a Ludvík

Tab. 5: Výskyt antroponym v díle *Hedvika a Ludvík*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	12	17,91	9	13,43	21	31,34
HYP	4	5,97	4	5,97	8	11,94
PŘÍJMENÍ	20	29,85	2	2,99	22	32,84
RJ+PŘÍJMENÍ	9	13,43	6	8,96	15	22,39
PŘEZDÍVKY	-	-	1	1,49	1	1,49
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	45	67,16	22	32,84	67	100

Při excerpci antroponym z Poláckovy prózy *Hedvika a Ludvík* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 5*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sedmašedesáti antroponym je pětáctýřicet antroponym mužských a dvaadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě šestatřicet, v ženském rodě patnáct a z patnácti víceslovných pojmenování patří devět pojmenování mužské osobě a šest pojmenování ženské osobě. V díle *Hedvika a Ludvík* autor využil pouze jednu jednoslovnou ženskou přezdívku (*Móda*): „*I staří a rozvážní občané vyndávají dýmky z úst a vykřikuje: „Paní Móda! Paní Móda!“ Tento posměšný název matce Krasavě už zůstal.*“³⁴

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Oldřich, Klára, Martin, Jaroslav, Barbora*), jednak nestandardizovaná (např. *Ludvíček, Hedvička, Boženka, Ctiborek, Vojtíšek*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Hedvika Špinarová, Dominik Špinar, Veronika Špinarová, Věnceslava Javůrková, Vilém Šaršoun*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. V díle se vyskytuje i více jak dvouslovné pojmenování (*Stanislav Mojmir Květenský*):

³⁴ POLÁČEK, Karel. *Hedvika a Ludvík*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1997, s. 129. ISBN 80-85844-26-5.

„Brzy bylo jedno jméno v ústech města. Mladé i starší slečny, ba i vdané dámy a studenti ševalili bez ustání: Stanislav Mojmir Květenký.“³⁵ Tříslovné pojmenování se objevuje i u ženských postav, a to rodné jméno a dvě příjmení propojená přes pomlčku (*Julie Špinarová – Hrdličková, Krasava Cimrhanzlová – Pohorská*). Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Lilian Dower, Mezenzöffy, Mühlstein, Ilja, Gaston*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Ježek, Bezinka, Noha, Hrdlička*), ale také v podobě adjektiv (např. *Špinarová, Květenský, Cimrhanzlová*). Stejně jako v díle *Dům na předměstí* se i v této próze objevuje známá mužská postava spisovatele (*Vítězslav Hálek*).

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Věnceslava Javůrková – Věnceslava, Jaroslav Bašta – Jaroslav – Bašta, Krasava Cimrhanzlová – Pohorská – Krasava – paní Móda – Cimrhanzlová*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Slečna Věnceslava je nevěstou mého bratra Ludvíka.*“³⁶ ... „*Jednou přinutil pan Květenský Věnceslavu, aby recitovala báseň.*“³⁷ ... „*Paní Krasava se však nedala.*“³⁸

V próze *Hedvika a Ludvík* vystupuje opět velké množství vedlejších postav. Početní rozdíl mezi mužskými a ženskými antroponymy není tak výrazný jako v ostatních prózách. Mužská antroponyma jsou zastoupena v 67,16%, ženská antroponyma v 32,84%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav autor opět nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (32,84%), ale při porovnání ostatních próz se v tomto díle vyskytuje nejméně ženských jednoslovných příjmení, a to pouze dvě (*Rodionova, Cimrhanzlová*).

³⁵ POLÁČEK, Karel. *Hedvika a Ludvík*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1997, s. 103. ISBN 80-85844-26-5.

³⁶ Tamtéž, s. 93.

³⁷ Tamtéž, s. 104.

³⁸ Tamtéž, s. 128.

2.6. Antroponyma - Hlavní přelíčení

Tab. 6: Výskyt antroponym v díle *Hlavní přelíčení*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	3	7,69	2	5,13	5	12,82
HYP	2	5,13	1	2,56	3	7,69
PŘÍJMENÍ	15	38,46	4	10,26	19	48,72
RJ+PŘÍJMENÍ	4	10,26	8	20,51	12	30,77
PŘEZDÍVKY	-	-	-	-	-	-
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	24	61,54	15	38,46	39	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Hlavní přelíčení* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 6*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že z devětatřiceti antroponym je čtyřadvacet antroponym mužských a patnáct ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě dvacet, v ženském rodě sedm a z dvanácti víceslovných pojmenování patří čtyři pojmenování mužské osobě a osm pojmenování ženské osobě.

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Julie, Jindřich*), jednak nestandardizovaná (např. *Mařenka, Vládiček, Pepík, Pepíček*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Josef Maršík, Růžena Skrbková, Šárka Borovcová, Věra Skrbková*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Osip Gendrichovič, Titus*). V próze se objevuje i propojení českého rodného jména s cizojazyčným příjmením (*Marie Rösslerová*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Pícha, Linda, Odvárka, Skrbek*), ale také v podobě adjektiv (např. *Barchánková, Mikulová, Chlebounová, Podhorský*). V díle se vyskytuje i příjmení v mužském rodě vytvořeno z l-ového přičestí (*Kroutil*).

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Josef Maršík – Maršík, Kristýna Maršíková – Kristýna, Marie Rösslerová – Marie – Mařenka, Berta Stiburková – Stiburková*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Leč všichni vypověděli, že určitě poznávají bývalou služebnou paní Skrbkovou.*“³⁹ ... „*Co to je, pane Maršík? – halekal, – nikde vás není vidět.*“⁴⁰

Jak lze vyčíst z tabulky, v próze *Hlavní přelíčení* se opět vyskytuje více mužských antroponym než ženských, ale stejně jako v předchozí próze *Hedvika a Ludvík* i zde není velký početní rozdíl. Mužská antroponyma jsou zastoupena v 61,54%, ženská antroponyma v 38,46%. Dílo *Hlavní přelíčení* se liší především tím, že nemá velké množství vedlejších postav, a tím obsahuje ze všech analyzovaných próz celkově nejnižší počet jak mužských, tak ženských antroponym (třicet devět). Dokonce počet ženských hlavních postav, které jsou zastoupené víceslovným pojmenováním (rodné jméno a příjmení), je vyšší (osm) než u mužských hlavních postav (čtyři), a to najdeme pouze u tohoto díla. Stejně zůstává to, že pro pojmenování postav autor opět nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (48,72%). Autor zde nepoužil stejně jako v dalších dvou prózách přezdívky a pseudonymy.

³⁹ POLÁČEK, Karel. *Hlavní přelíčení: román*. Vyd. 6., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1997, s. 183. ISBN 80-85844-22-2.

⁴⁰ Tamtéž, s. 204.

2.7. Antroponyma - Michelup a motocykl

Tab. 7: Výskyt antroponym v díle *Michelup a motocykl*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	7	7,14	11	11,22	18	18,37
HYP	7	7,14	5	5,10	12	12,24
PŘÍJMENÍ	33	33,67	5	5,10	38	38,78
RJ+PŘÍJMENÍ	23	23,47	4	4,08	27	27,55
PŘEZDÍVKY	3	3,06	-	-	3	3,06
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	73	74,48	25	25,50	98	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Michelup a motocykl* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 7*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že z osmadesáti antroponym je třiasmdesát antroponym mužských a pětadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě sedmačtyřicet, v ženském rodě jednadvacet a ze sedmadvaceti víceslovných pojmenování patří třiadvacet pojmenování mužské osobě a čtyři pojmenování ženské osobě. V díle vystupuje pan profesor *Korn*, který měl jednoslovnou přezdívku (*Kořen*): „*Když jsem já byl v tercii,“* vypravoval, „*tak jsme měli přírodák... totiž na přírodopis, kantora Korna... pana profesora Korna. Tomu jsme říkali „starej kořen“...“*⁴¹ Druhá jednoslovná přezdívka (*Kadl*) patří také mužské postavě (*Karel Kejdani*): „*Nechtělo se mi do hospody, ale vnitřní hlas mně pořád našeptával: Kadle! Jen jedním okem tam mrkneš. Kadle!*“⁴² Syn bývalého ředitele tiskárny (*Arthur Hahn*) má přezdívku *Turl*: „*Ředitel Pazderník zavolal k sobě Artura Hahna, zvaného Turla, a oznámil mu, že jeho dědický podíl je vyčerpán a že ho dále nesmí trpět ve svém závodě.*“⁴³

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Richard, Ema, Hedvika, Leopold, Hugo*), jednak nestandardizovaná (*Zdeněk, Toník, Ludva, Růženka, Máňa*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Robert Michelup,*

⁴¹ POLÁČEK, Karel. *Michelup a motocykl: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1995, s. 8. ISBN 8085844-11-7.

⁴² Tamtéž, s. 250.

⁴³ Tamtéž, s. 158.

Jiří Michelup, Jan Polívka, Vojtěch Lahůlek), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Orenstein, Peyer, Aspahsová, Marlis, Karelss Steinbach*). U některých antroponym dochází k propojení českého rodného jména a cizojazyčného příjmení (*Hugo Geschmay, Vilém Reilich*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Krosnař, Srnec, Pilař, Monter*), ale také v podobě adjektiv (např. *Štědrý, Orlický, Michelupová, Hájková*). Rozdíl mezi rodem gramatickým a rodem přirozeným je obsažen v postavě babičky *Flory Brumlik* a paní *Šnábl*: „...*Totěž babička Flora Brumlik*...“⁴⁴ „...*Stařena otevřela oči, vztyčila se na loži a řekla zvučným hlasem: „Vítám vás, paní Šnábl! Děkuji vám za vizitu, paní Šnábl!*...“⁴⁵ V díle se vyskytují i pojmenování známých osobností, např. *Mussolini, Morgenstern, Hitler, Caracciola, Nuvolari, Varzi, Roosevelt*.

Autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Růžena Michelupová – Růžena – Michelupová, Karel Kejdanů – Karlíček – Kadl, Ludvík Marhan – Ludvík – Marhan*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Paní Michelupová s napětím sledovala počínání svého manžela; měla babičku za zámožnou, myslila si, že by neškodilo, kdyby rodina něco podědila.*“⁴⁶ „...*Vysvětlila manželovi, že pan Marhan se uchází o místo šoféra.*“⁴⁷

Výsledky získané při excerpci antroponym v díle *Michelup a motocykl* nevykazují při porovnání s ostatními díly velké rozdíly. V této próze se opět vyskytují převážně mužská antroponyma (74,48%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 25,50%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (38,78%). Tato skutečnost je dána především tím, že se jedná o román, ve kterém autor využívá nejružnější příjmení vedlejších postav, ale také příjmení reálných automobilových závodníků.

⁴⁴ POLÁČEK, Karel. *Michelup a motocykl: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1995, s. 245. ISBN 8085844-11-7.

⁴⁵ Tamtéž, s. 272.

⁴⁶ Tamtéž, s. 279 - 280.

⁴⁷ Tamtéž, s. 289.

2.8. Antroponyma - Okresní město

Tab. 8: Výskyt antroponym v díle *Okresní město*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	6	6,52	4	4,35	10	10,90
HYP	2	2,17	7	7,61	9	9,78
PŘÍJMENÍ	36	39,13	11	11,96	47	51,09
RJ+PŘÍJMENÍ	16	17,39	4	4,35	20	21,74
PŘEZDÍVKY	5	5,43	1	1,09	6	6,52
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	65	70,64	27	29,36	92	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Okresní město* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 8*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že z dvaadvadesáti antroponym je pětadesát antroponym mužských a sedmadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě čtyřiačtyřicet, v ženském rodě dvaadvacet a z dvaceti víceslovných pojmenování patří šestnáct pojmenování mužské osobě a čtyři pojmenování ženské osobě. V díle autor využil pět mužských a jednu ženskou přezdívku. Manželka zámožného soukeníka paní *Kafuňková* byla později nazývána jako *Hladká Ančka*, protože prosázela veškeré své peníze, a proto autor pravděpodobně použil tuto přezdívku záměrně, protože hladká ančka se ve východních Čechách říkalo i polévce, která je typická svou vlastností – hladová.⁴⁸ Žebrák *Emanuela Pěchotu* znali obyvatelé města pod přezdívkou *Maryčka Půjč*: „Žebrák *Maryčka Půjč*! dostával almužnu, protože snadno upadl v zuřivost a pak dovedl v jakýchsi zpěvných verších nedávat celých hodiny. Podle úředních výkazů se nazýval *Emanuel Pěchota*; než v okresním městě nikdo neznal jeho jména a každý pokřikoval za ním *Maryčka Půjč*!, aby uslyšel utrhačné verše.“⁴⁹ Žebrák *Chleboun* je v románu přezdívan *Majorek*: „Žebrák *Chleboun*, přezdívkou *Majorek*, byl kostroun,

⁴⁸ *Naše řeč* [online]. 1990 [cit. 2015-04-10]. ISSN 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6963>

⁴⁹ POLÁČEK, Karel. *Okresní město*. 6. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1960, s. 9.

ověšený zalátanými hadry.“⁵⁰ Další postava žebráka *Vokouna* je zastoupena víceslovnou přezdívkou *Abdul Hamid*. Postavu otce pana *Gustava Štědrého* přejmenovali jeho synové, říkali mu *Lakotný kupec Kassem* a vesničan *Šabata* byl ve městě známý pod víceslovnou přezdívkou *Isidor Doležal*.

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Jaroslav, Kristýna, Viktor, Marie, Alžběta*), jednak nestandardizovaná (*Zdenička, Jaroušek, Klárinka, Baruška, Slávinka*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Gustav Štědrý, Kamil Štědrý, Jan Sedmidubský, Růžena Koutská*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Hilsner, Falières, Vecsérova, Bratfisch*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Růžička, Král, Panter, Vepřek, Pecián*), ale také v podobě adjektiv (např. *Mejtský, Oktávcová, Štědrá, Štědrý, Zoufalý*). V díle se vyskytují i pojmenování známých osobností, např. *Machar, Bezruč, Jules Verne, F. X. Šalda*.

Autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Kamil Štědrý – Kamil, Klára Weinsteinová – Klárka – Klárinka, Jan Sedmidubský – Sedmidubský*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*A přijel Kamil, syn pana Štědrého, obchodníka*.“⁵¹

Výsledky získané při excerpci antroponym v díle *Okresní město* nevykazují při porovnání s ostatními díly velké rozdíly. V této próze se opět vyskytují převážně mužská antroponyma (70,64%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 29,36%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (51,09%). Tato skutečnost je dána především tím, že se jedná o román, ve kterém vystupuje velké množství maloměstských postav, ale autor se nejvíce zaměřuje na okruh rodiny obchodníka *Štědrého*.

⁵⁰ POLÁČEK, Karel. *Okresní město*. 6. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1960, s. 10.

⁵¹ Tamtéž, s. 25.

2.9. Antroponyma - Hrdinové táhnou do boje

Tab. 9: Výskyt antroponym v díle *Hrdinové táhnou do boje*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	5	4,10	5	4,10	10	8,20
HYP	6	4,92	2	1,64	8	6,60
PŘÍJMENÍ	61	50,00	11	9,02	72	59,02
RJ+PŘÍJMENÍ	27	22,13	2	1,64	29	23,77
PŘEZDÍVKY	2	1,64	1	0,82	3	2,46
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	101	82,76	21	17,22	122	100

Při excerpci antroponym z Poláckovy prózy *Hrdinové táhnou do boje* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 9*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto dvaceti dvou antroponym je sto jedna antroponym mužských a jednadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě dvaasedmdesát, v ženském rodě osmnáct a z devětadvaceti víceslovných pojmenování patří sedmadvacet pojmenování mužské osobě a dvě pojmenování ženské osobě. V díle autor využil dvě mužské a jednu ženskou přezdívku, a protože se jedná o druhý díl románového cyklu, přezdívky autor používá stejně jako v prvním díle *Okresní město* (žebrák *Chleboun – Majorek*, paní *Kafuňková – Hladká Ančka*, žebrák *Emanuel Pěchota – Maryčka Půjc*).

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Klára, Hynek, Marie, Leopold, Viktor*), jednak nestandardizovaná (*Standa, Jaroušek, Klárka, Baruška, Pepěk*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Gustav Štědrý, Kamil Štědrý, Jan Sedmidubský, Jindřich Novák, Jaroslav Štědrý*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Weber, Quaiser, Dolly Prinke, Hedwig Porsche, Wagenknecht*). V próze se objevuje i propojení českého rodného jména s cizojazyčným příjmením (*Vlastimil Tichaye, Oskar Taussig*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Částka, Vepřek, Růžička, Noha, Hláska*), ale také v podobě adjektiv (např. *Štědrá, Rabochová, Zoufalý*),

Peciánová). V díle se vyskytuje i příjmení v mužském rodě vytvořeno z l-ového přičestí (*Kapal*).

V díle najdeme i pojmenování známých osobností, např. *Machar, Bezruč, Sova, Vrchlický, Nikolaj Nikolajevič*.

Autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Kamil Štědrý – Kamil, Jan Sedmidubský – Jenda – Sedmidubský, Julius Wachtl – Wachtl, Stanislav Smola – Smola*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Jako by pan Kamil stál přede mnou. Ted' jsem doma, jakpak by ne! Dyť je to vlastní bratr! Tak mám radost, dyť my jsme s panem Kamilem válčili a moc jsme zkoušeli.*“⁵² Rozdílem od ostatních próz je především to, že autor výrazy „pán, paní, slečna“ užívá před pojmenováním maloměstských postav, ale v prostředí vojny najdeme výrazy např. „voják, vojín, důstojník“: „*Mezi jinými musí vojín Viktor Štědrý se Stanislavem Smolou jít na stanoviště. Vojín Smola smutně odchází za svobodníkem Nohou.*“⁵³

Výsledky získané při excerpci antroponym v díle *Hrdinové táhnou do boje* nevykazují při porovnání s ostatními díly velké rozdíly. V této próze se opět vyskytují převážně mužská antroponyma (82,76%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 17,22%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (59,02%). Autor zde opět využívá příjmení pro maloměstské postavy, ale také pojmenovává velké množství vojáků a důstojníků na vojně. V próze *Hrdinové táhnou do boje*, stejně jako v prvním díle románového cyklu *Okresní město*, autor v podstatě nepopisuje žádné hlavní postavy, pouze vyvyšuje některé maloměstské postavy, zejména postavy kolem rodiny kupce *Štědrého*.

⁵² POLÁČEK, Karel. *Hrdinové táhnou do boje: román*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 248-249. ISBN 80-901456-9-8.

⁵³ Tamtéž, s. 110.

2.10. Antroponyma - Podzemní město

Tab. 10: Výskyt antroponym v díle *Podzemní město*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	5	7,81	7	10,94	12	18,75
HYP	6	9,38	1	1,56	7	10,94
PŘÍJMENÍ	34	53,13	5	7,81	39	60,94
RJ+PŘÍJMENÍ	6	9,38	-	-	6	9,38
PŘEZDÍVKY	-	-	-	-	-	-
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	51	79,70	13	20,31	64	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Podzemní město* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 10*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze čtyřiašedesáti antroponym je jednapadesát antroponym mužských a třináct ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě pětáctyřicet, v ženském rodě třináct a z šesti víceslovných pojmenování patří šest pojmenování mužské osobě.

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Vojtěch, Václav, Kristýna, Marie, Kamil*), jednak nestandardizovaná (*Frantík, Baruška, Eman, Ferda*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Gustav Štědrý, Jaroslav Štědrý, Miroslav Semecký, Bedřich Lehovec*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Eschtrudová, Ljubov, Utschigg, Wachtl*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Maštalíř, Růžička, Kysilka, Vepřek, Král*), ale také v podobě adjektiv (např. *Štědrá, Náhlovský, Světelská, Zoufalý*). V díle se vyskytují i pojmenování známých osobností, např. *Marlittová, Bethmann – Hollweg*.

Autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Jaroslav Štědrý – Jaroslav – Štědrý, Bedřich Lehovec – Lehovec, Miroslav Semecký – Miroslav – Semecký – Mirek*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor opět užívá výrazy „pán, paní, slečna“

před rodným jménem nebo příjmením maloměstských postav: „*A vida! rozkřikl se, „pan Štědrý. Ovšem. Pan Štědrý, juris utriusque studiosus. Pana Štědrého z náměstí syn.“*...“⁵⁴ Nejčastěji se však objevují výrazy z vojenského prostředí, např. „svobodník, desátník, důstojník, major, pěšák, voják, nadporučík“: „*Desátník Štědrý přistoupil ke kamnům a zasmušile si ohříval zkřehlé ruce.*“⁵⁵ ... „*Nadporučík Král měřil skupinu důstojníků s pohrdáním.*“⁵⁶ ... „*Potom seskupil kolem sebe poddůstojníky. Četař Náhlovský, desátník Štědrý a svobodník Semecký nastoupili v půlkruhu.*“⁵⁷

V této próze se opět vyskytují převážně mužská antroponyma (79,70%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 20,31%. Toto dílo tedy z hlediska analýzy antroponym patří mezi čtyři díla, ve kterých vystupuje nejméně ženských antroponym. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (60,94%). V této próze se děj odehrává pouze na válečném území, proto autor využívá minimálně ženské postavy. Chybí i velké množství příjmení maloměstských postav a mnoho bývalých hrdinů zde nahrazují postavy nové. Autor zde nepoužil, stejně jako v prózách *Dům na předměstí* a *Hlavní přelíčení*, přezdívky a pseudonymy.

⁵⁴ POLÁČEK, Karel. *Podzemní město: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 148. ISBN 80-85844-03-6.

⁵⁵ Tamtéž, s. 39.

⁵⁶ Tamtéž, s. 47.

⁵⁷ Tamtéž, s. 140.

2.11. Antroponyma - Vyprodáno

Tab. 11: Výskyt antroponym v díle *Vyprodáno*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	9	6,87	7	5,34	16	12,21
HYP	20	15,27	6	4,58	26	19,85
PŘÍJMENÍ	56	42,75	8	6,11	64	48,85
RJ+PŘÍJMENÍ	16	12,21	5	3,82	21	16,03
PŘEZDÍVKY	2	1,53	2	1,53	4	3,05
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	103	78,63	28	21,38	131	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Vyprodáno* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 11*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto třiceti jedna antroponym je sto tři antroponym mužských a osmadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě osmdesát pět, v ženském rodě jednadvacet a z jednadvaceti víceslovných pojmenování patří šestnáct pojmenování mužské osobě a pět pojmenování ženské osobě. V díle autor využil dvě mužské, dvě ženské přezdívky, a protože se jedná o poslední část Poláčkovy tetralogie, dvě přezdívky se objevily v předchozích částech (žebrák *Chleboun – Majorek*, paní *Kafuňková – Hladká Ančka*). Další přezdívku pro prodavačku cukrátek a ovoce paní *Kuncovou (Kozí Kuncka)* známe z prózy *Hráči*: „...*Paní Kuncová. Kozí Kuncka jí říkali. Prodávala ovoce na náměstí pod deštníkem. Žluté hrušky, po nichž šťáva tekla po bradě, žíhaná jablka a mokré třešně s utrhanými stopkami.*“⁵⁸ Syn paní *Kuncové* se jmenoval *Venda*, ale říkali mu *Kudlajs*: „*Její syn se jmenoval Venda a chodil se mnou do školy. Říkali jsme mu Kudlajs. Nikdo vedle něho nechtěl sedět.*“⁵⁹

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Jaroslav, Eliška, Karel, Kristýna, Klára*), jednak nestandardizovaná (např. *Blaženka, Kamilek, Standa, Venoušek, Tonda*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Kamil Štědrý*,

⁵⁸ POLÁČEK, Karel. *Vyprodáno: román : s fragmentem 5. dílu zamýšlené pentalogie*. V Nakladatelství Franze Kafky vyd. 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 214. ISBN 80-85844-05-2.

⁵⁹ Tamtéž, s. 214.

Václav Šabata, Vlasta Procházková, Václav Tošnar), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Weinstein, Wagenknecht, Liselotte Kudlich, Babett*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Císař, Dědic, Král, Vepřek, Procházká*), ale také v podobě adjektiv (např. *Zoufalý, Semecký, Rabochová, Podlenová*). Ve dvou případech autor zkracuje adjektivní podobu ženského příjmení na hypokoristikum (*Hanzliánová – Hanzliánka, Wagenknechtová – Wagenknechtka*): „*Však já vím, že jsem potvora, mrcha jedna, opáčila Hanzliánka lahodným hlasem, my ženské jsme všechny mrchy, a já tuplem, to jináč nejde...*“⁶⁰... „*Kdykoli Wagenknechtka vyběhne z boudy, tehdy ji doprovází hlavatý chlapec, který se žoldněřským pohledem se podívá na povykující děti.*“⁶¹ V díle se vyskytuje i pojmenování známých osobností, např. *Wilson* (prezident), *Komenský, Putnik* (vojenský velitel).

Autor v průběhu celého díla často zkracuje víceslovná pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Kamil Štědrý – Kamil – Kamile, Julius Wachtl – Julek, Stanislav Smola – Smola, Vašek Duspiva – Duspiva – Vašek*.

Autor výrazy „pán, paní, slečna“ užívá opět především před pojmenováním maloměstských postav: „*A tatínek, jako pan Štědrý, obchodník, se moc zhoršil, že koštuje peníze a nic z toho, chodil k pánům profesorům, klaněl se a prosil, aby měli strpení.*“⁶² V prostředí italské fronty najdeme výrazy, např. „desátník, voják“: „*Desátník Štědrý vystoupil z vlaku a počal se procházet po peroně, aby narovnal zmožené údy.*“⁶³

V této próze se opět vyskytují převážně mužská antroponyma (78,63%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 21,38%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (48,85%). V této próze se opět vracíme jak do prostředí italské fronty, tak i do okresního města, proto se zde nachází velké množství postav. Ze všech částí Poláčkovy tetralogie obsahuje tato próza nejvíce antroponym (133) a zároveň se řadí mezi tři díla Poláčkovy tvorby s největším počtem antroponym.

⁶⁰ POLÁČEK, Karel. *Vyprodáno: román : s fragmentem 5. dílu zamýšlené pentalogie*. V Nakladatelství Franze Kafky vyd. 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 51. ISBN 80-85844-05-2.

⁶¹ Tamtéž, s. 106.

⁶² Tamtéž, s. 219.

⁶³ Tamtéž, s. 126.

2.12. Antroponyma - Hostinec U Kamenného stolu

Tab. 12: Výskyt antroponym v díle *Hostinec U Kamenného stolu*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	12	14,46	4	4,82	16	19,28
HYP	11	13,25	9	10,84	20	24,10
PŘÍJMENÍ	17	20,48	6	7,23	23	27,71
RJ+PŘÍJMENÍ	13	15,66	7	8,43	20	24,10
PŘEZDÍVKY	3	3,61	-	-	3	3,61
PSEUDONYMY	-	-	1	1,20	1	1,20
CELKEM	56	67,46	27	32,52	83	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Hostinec U Kamenného stolu* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 12*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že z třiaosmdesáti antroponym je šestapadesát antroponym mužských a sedmadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě čtyřicet, v ženském rodě devatenáct a z dvaceti víceslovných pojmenování patří třináct pojmenování mužské osobě a sedm pojmenování ženské osobě. V díle *Hostinec U Kamenného stolu* autor využil tři mužské přezdívky. Dvě přezdívky jsou jednoslovné (*Sopka, Nácek*): „*To si dám říct,“ liboval si mladý muž, „a Sopka si dá také říct, že, Sopko?“ „Dám, co bych si nedal?“ odušil pan Kebrle.*“⁶⁴ ... „*Muž s cihlovým obličejem překřtil Spytihněva na Nácka a doporučil mu, aby si utřel nos.*“⁶⁵ Mládenec *Lubomír* měl víceslovnou přezdívku *Deštivá tvář*: „*Mořský vlk se nazýval Lubomír, kvarta B reálného gymnázia, reparát z matematiky (nespravedlivý reparát – kantor je sprosták). Pravé jméno tohoto muže je však Deštivá tvář, náčelník Čerokésů.*“⁶⁶ Ženský pseudonym je zastoupen víceslovným pojmenováním (*Greta Garbo*). Jedná se o reálnou postavu, vlastním jménem Greta

⁶⁴ POLÁČEK, Karel. *Hostinec U Kamenného stolu*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. V Praze: Nakladatelství Franze Kafky, 1998, s. 311. ISBN 80-85844-48-6.

⁶⁵ Tamtéž, s. 119.

⁶⁶ Tamtéž, s. 7.

Louisa Gustafsson.⁶⁷ Muž *Lubomír (Deštivá tvář)* si v próze přeje oženit se s touto ženou.

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Věra, Dalibor, Tomáš, Vilém, Alžběta*), jednak nestandardizovaná (např. *Mireček, Sam, Ferda, Blaženka, Terežka*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Klementýna Dynderová, Jindřich Kebrle, Ančička Beznosá, Šimon Tatrmuž*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. V díle se vyskytuje i více jak dvouslovné pojmenování (*Ondřej Gaston Badalec, Alois Percy Netrefný*). Tříslovné pojmenování se objevuje i u dalších postav, a to spojením rodného jména a dvou příjmení propojená přes pomlčku (*Jožka G. Fadrhonec – Měcholupský, Bóža J. Kolbaba – Lipský*). Jedno ženské příjmení je též propojeno přes pomlčku (*Kolbabová – Lipská*). Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Darlington, Windermerová, Emerson*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Ducbaba, Čekan*), ale také v podobě adjektiv (např. *Netrefná, Badalcová, Kořenský, Šperková*). Opět se objevují i pojmenování reálných osobností (např. *Dante, Shakespeare, Ibsen, Pestalozzi*).

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Šimon Tatrmuž – Šimon – Tatrmuž, Božena Tatrmužová – Božena – Boženka – Betyňka, Bóža J. Kolbaba – Lipský – Bóža – Kolbaba – Lipský*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Přinesl hostinské dva volné lístky s přáním, aby paní Božena i pan Tatrmuž neopominuli jej spatřiti v této stěžejní roli.*“⁶⁸ ... „*Filozof pan Kebrle prohlížel v kapesním zrcátku svou oduševnělou tvář a radoval se, jak mu rostou vousy.*“⁶⁹

Výsledky získané při excerpci antroponym v díle *Hostinec U Kamenného stolu* nevykazují při porovnání s ostatními díly velké rozdíly. Lze zdůraznit především to, že, stejně jako v prózách *Hedvika a Ludvík* a *Hlavní přelíčení*, početní rozdíl mezi mužskými a ženskými antroponymy není tak výrazný jako v ostatních

⁶⁷ Česko-Slovenská filmová databáze [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/tvurce/792-greta-garbo/>

⁶⁸ POLÁČEK, Karel. *Hostinec U Kamenného stolu*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. V Praze: Nakladatelství Franze Kafky, 1998, s. 105. ISBN 80-85844-48-6.

⁶⁹ Tamtéž, s. 144.

prózách. Mužská antroponyma jsou zastoupena v 67,46%, ženská antroponyma v 32,52%.

Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav autor opět nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (27,71%).

2.13. Antroponyma - Bylo nás pět

Tab. 13: Výskyt antroponym v díle *Bylo nás pět*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	4	3,88	4	3,88	8	7,77
HYP	13	12,62	4	3,88	17	16,50
PŘÍJMENÍ	39	37,86	6	5,82	45	43,69
RJ+PŘÍJMENÍ	23	22,33	5	4,85	28	27,18
PŘEZDÍVKY	1	0,97	4	3,88	5	4,85
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	80	77,66	23	22,31	103	100

Při excerpci antroponym z Poláčkovy prózy *Bylo nás pět* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 13*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto tří antroponym je osmdesát antroponym mužských a třadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě šestapadesát, v ženském rodě čtrnáct a z osmadvaceti víceslovných pojmenování patří třadvacet pojmenování mužské osobě a pět pojmenování ženské osobě. V díle *Bylo nás pět* autor využil jednu mužskou a čtyři ženské přezdívky. Chlapec *Čeněk Jirsák* a jeho otec pan *Jirsák* měli přezdívku *Krakonoš* a paní *Jirsáková* přezdívku *Krakonoška*: „*My říkáme Jirsákovi Krakonoš. To jméno vynalezl Tonda Bejval, neb on všecko vynalezne. Pročež mu každý říká Krakonoš. Jeho bratrovi Ferdinandovi, co dělá ve fabrice, se taky říká Krakonoš. Pan Jirsák dělá čepice a papuče a říká se mu starý Krakonoš. Paní Jirsáková peče oplatky a prodává je o poutích a říká se jí stará Krakonoška.*“⁷⁰ Další přezdívku pro prodavačku cukrátek a ovoce paní *Kuncovou* (*Kozí Kuncka*) známe z prózy *Hráči* a *Vyprodáno*:

⁷⁰ POLÁČEK, Karel. *Bylo nás pět*. 13. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 45.

„Na náměstí stal pan Fajst, docela nic se nesmál, ale smutně pokyvoval hlavou a pravil podmalým hlasem Kozí Kuncce, která seděla pod parapletem a prodávala jablka...“⁷¹ Služka Kristýna má známou přezdívku *Rampušanda* nebo *Rampepurda*: „... a křičím: „Nech mne, ty *Rampušando!*“, neboť ona pochází ze vsi *Rampuše*, která jest položena vysoko v horách.“⁷² ... „Když *Rampepurda* tak velice řvala, tak jsem v duchu pravil silným hlasem: *Už to mám!* a vynalezl jsem krásnou pomstu.“⁷³

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Ferdinand*, *Jakub*, *Emil*, *Anděla*), jednak nestandardizovaná (např. *Éda*, *Mančinka*, *Otakárek*, *Viktorka*, *Pepek*, *Tonda*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Karel Páta*, *Eva Svobodová*, *Antonín Bejval*, *Petr Bajza*, *Otakárek Soumar*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (*Friedmann*, *Signore Rudolffi*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Ducbaba*, *Plachetka*, *Veselik*, *Kukrle*, *Brabec*), ale také v podobě adjektiv (např. *Letovský*, *Štichauerová*, *Svatý*, *Brabcová*, *Pivcová*). Ve dvou případech autor zkracuje adjektivní podobu ženského příjmení na hypokoristikum (*Laušmanová* – *Laušmanka*, *Vobořilová* – *Vobořilka*).

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Petr Bajza* – *Petříček* – *Bajza* – *Petinka*, *Antonín Bejval* – *Tonda* – *Bejval*, *Eduard Kemlink* – *Éda* – *Kemlink*, *Vendelín Bajza* – *Bajza*.

V této próze vystupuje převážně chlapecká skupina, proto při zkracování víceslovného pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ velmi ojediněle, a to pouze pro dospělé osoby: „*Jednou se pan Bejval z legrace pustil do křížku s panem Plachetkou, sládkem, co má taky strašnou sílu, on byl ve válce a všechny nepřátele přemohl.*“⁷⁴ Při zkracování chlapeckých pojmenování autor žádné výrazy nepoužívá.

Výsledky získané při excerpci antroponym v díle *Bylo nás pět* nevykazují při porovnání s ostatními díly velké rozdíly. Mužská antroponyma jsou zastoupena v 77,66%, ženská antroponyma v 22,13%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav autor opět nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (43,69%).

⁷¹ POLÁČEK, Karel. *Bylo nás pět*. 13. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 152.

⁷² Tamtéž, s. 23.

⁷³ Tamtéž, s. 102.

⁷⁴ Tamtéž, s. 19.

2.14. Antroponyma - Knihy povídek

a) Povídky pana Kočkodana

Tab. 14: Výskyt antroponym v díle *Povídky pana Kočkodana*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	13	9,03	4	2,78	17	11,81
HYP	5	3,47	5	3,47	10	6,94
PŘÍJMENÍ	61	42,36	5	3,47	66	45,83
RJ+PŘÍJMENÍ	35	24,31	7	4,86	42	29,17
PŘEZDÍVKY	6	4,17	2	1,39	8	5,56
PSEUDONYMY	-	-	1	0,69	1	0,69
CELKEM	120	83,34	24	16,66	144	100

Při excerpci antroponym z Poláckových *Povídek pana Kočkodana* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 14a*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto čtyřiceti čtyř antroponym je sto dvacet antroponym mužských a čtyřiadvacet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě devětasedmdesát, v ženském rodě čtrnáct a z dvačtyřiceti víceslovných pojmenování patří pětatřicet pojmenování mužské osobě a sedm pojmenování ženské osobě. V *Povídkách pana Kočkodana* autor použil osm přezdívek. Dvě jednoslovné přezdívky náleží panu *Bublaninovi* a paní *Bublaninové*. Pan *Bublanina* bývá nazýván jako pan *Sulejman* a jeho žena paní *Sulejmanová*. Další přezdívku pro prodavačku cukrátek a ovoce paní *Kuncovou (Kozí Kuncka)* známe z prózy *Hráči, Vyprodáno* a *Bylo nás pět*. Autor zde pojmenování *Kozí Kuncka* zkrátil na jednoslovnou přezdívku *Kuncka* a paní *Kuncová* je zde představena jako „původkyně kulturního boje v *Kokrhelích pod Skálou*.“⁷⁵ Mužskou přezdívku *Mariška – půjc* známe z prózy *Okresní město*. Autor ji zde pouze graficky upravil a v povídkách tato přezdívka náleží panu *Dušánkovi*, nikoli panu *Emanuelovi Pěchotovi*: „Byl to studnář *Dušánek*, zvaný *Mariška – půjc!*, proslavený tím, že

⁷⁵ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kočkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 51. ISBN 80-85844-09-5.

na jarmarce v Mejtě pustil se v zápas...“⁷⁶ Dále v povídkách autor použil dvě víceslovné přezdívky (*Tlampač Mečislav* a *Joe pep*): „A vždyť byla ruka, mládenci, a soudce nic nevidí,“ chechtal se Brabec, zvaný Tlampač Mečislav.“⁷⁷ ... „...Ale nebyla to pravda, bambulou nazývali žáci profesora Šajce, kdežto Vejtrubovi říkali Joe Pep.“⁷⁸ Dvě mužské postavy mají jednoslovnou přezdívku (*Doda, Pondělíček*): „Řekne-li Adolf Šedivý, zvaný Doda z promenády, slovo, tak platí.“⁷⁹ ... „Nejmenuje se Jiří Hartvík,“ odvětil mladý literát vzpurně, „alébrž Pondělíček, a je to písmák a menšinový pracovník.“⁸⁰ Ženský pseudonym je zastoupen víceslovným pojmenováním (*Manon de Camembert*): „Uměleckou část listu doplňovala paní Antonie Zelenková, pišící pod pseudonymem *Manon de Camembert* módní, společenské a všelike jiné ženské glosy.“⁸¹

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Barbora, Martin, Jakub, Vojtěch, Jiří*), jednak nestandardizovaná (např. *Milenka, Helenka, Květuška, Franta, Adolfek*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Václav Šajc, Jindřich Křen, Eva Borovanová, Adolf Šedivý*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Objevuje se i tříslovné pojmenování, a to spojením rodného jména a dvou příjmení propojených přes pomlčku (*Emerencie Heissassa - Leiderleben*). Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Warwick, John, Mavis, Schumann, Luitpold, Armin, Groom*). V próze se objevuje i propojení českého rodného jména s cizojazyčným příjmením (*Jakub Gänsekräs*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Brabec, Brzlík, Částka*), ale také v podobě adjektiv (např. *Kolenatý, Vsetečková, Blochová*). V díle se vyskytuje i příjmení v mužském rodě vytvořeno z l-ového přičestí (*Zachystal, Mazal*). Opět se objevují i pojmenování známých osobností (*Tolstoj, Shakespeare, Goethe, Platon, Schopenhauer*). V díle se vyskytuje, konkrétně v povídce *Kolotoč*, adjektivní příjmení *Tupý*. Zajímavostí je zde však humorný protiklad mezi adjektivem *tupý*, které označuje hloupého člověka, a reálným vzděláním i inteligencí této postavy:

⁷⁶ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Koczkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 52. ISBN 80-85844-09-5.

⁷⁷ Tamtéž, s. 23.

⁷⁸ Tamtéž, s. 23.

⁷⁹ Tamtéž, s. 83.

⁸⁰ Tamtéž, s. 80.

⁸¹ Tamtéž, s. 77.

„Nový úředník nebyl nikdo jiný než věhlasný PhDr. Inocenc Tupý, slavný egyptolog, jehož jméno, proslavené vykopávkami v Luxoru, rozlétlo se po celém civilizovaném světě.“⁸² Komicky působí i německá pojmenování *Schweinhuber* a hraběnka *Emerencie Heissassa – Leiderleben*. V díle se vyskytuje i autorův pseudonym (*Kočkodan*)⁸³.

Dochází zde ke zkracování víceslovného pojmenování na pojmenování jednoslovná, např. *Čeněk Švorc – Švorc*, *František Planýř – Planýř*, *Lev Schlesinger – Schlesinger*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Maje však voliti mezi svým zimníkem a ženským srdcem, dal pan Švorc přece jenom přednost zimníku, u něhož cenil solidnost a trvanlivost, vlastnosti to, jichž ženy obyčejně postrádají.*“⁸⁴ ... „*Jakub Gänsekräs kupoval a prodával drobné mecijes, a proto vyhledal ho pan Planýř, aby se zbavil svého zimníku.*“⁸⁵

V této próze se opět vyskytují převážně mužská antroponyma (83,34%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 16,66%. *Povídky pana Kočkodana* mají jednak druhý nejvyšší počet mužských antroponym, jednak druhý nejvyšší počet všech antroponym. V povídkách se také objevuje nejvíce přezdívek, a to osm. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (45,83%).

⁸² POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kočkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 11. ISBN 80-85844-09-5.

⁸³ *Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce*. 2000. Praha: Academia, s. 993. ISBN 80-200-0708-3.

⁸⁴ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kočkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 27. ISBN 80-85844-09-5.

⁸⁵ Tamtéž, s. 29.

b) Na prahu neznáma

Tab. 15: Výskyt antroponym v díle *Na prahu neznáma*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	2	1,60	3	2,40	5	4,00
HYP	4	3,20	-	-	4	3,20
PŘÍJMENÍ	72	57,60	8	6,40	80	64,00
RJ+PŘÍJMENÍ	29	23,20	4	3,20	33	26,40
PŘEZDÍVKY	3	2,40	-	-	3	2,40
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	110	88,00	15	12,00	125	100

Při excerpce antroponym z Poláčkových povídek *Na prahu neznáma* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 14b*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto dvaceti pěti antroponym je sto deset antroponym mužských a patnáct ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě osmasedmdesát, v ženském rodě dvanáct a z třiatřiceti víceslovných pojmenování patří devětadvacet pojmenování mužské osobě a čtyři pojmenování ženské osobě. V povídkách *Na prahu neznáma* autor použil tři jednoslovné přezdívky (*Fouňalík, Novák, Čurbes*): „*Jakýsi elegantní mladík s portfejem pod paží, jehož jména neznáme (někdo říká, že se jmenuje Kydavý, ale oslovíme-li ho: Pane Kydavý – urazí se; podle jiných nazývá se pan Fouňalík, ale tak ho nebudeme jmenovati, poněvadž bychom ho urazili. Dáme mu tedy jméno Novák, poněvadž nějak mu musíme říkat.*“⁸⁶ ... „...“ *Jo!*“ *houkl Rudolf Bloch, zvaný Čurbes, odváděn jsa zástupem příbuzných.*“⁸⁷

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Petr, Josefína, Valérie, Gréta*), jednak nestandardizovaná (např. *František, Gusta, Venca, Oskárek*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Jan Stožický, Jakub Držmíšek, Otýlie Krojherová, Vojtěch Cipra*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení.

⁸⁶ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Koczkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 109 – 110. ISBN 80-85844-09-5.

⁸⁷ Tamtéž, s. 128.

Autor využívá česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Müller, Aron Winternitz, Weil, Schiller, Walter Koesewicht*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Pecka, Mrázek, Kotouček*), ale také v podobě adjektiv (např. *Kydavý, Houštická, Mrzlíková, Kolenatý*). Příjmení v mužském rodě vytvořeno z l-ového přičestí (*Strádal, Mazal*). Opět se objevují i pojmenování známých osobností (*Charles Dickens, Newton, Einstein, Jan Hus, Jan Žižka*).

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Vojtěch Cipra – Cipra, Michael Kouba – Kouba, Jakub Držmišek – Držmišek*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Pan Kouba neměl dobrmana, nesměl se učit knihařství, nebylo mu dopřáno pěstovati Müllerův systém, a tak si koupil kytaru.*“⁸⁸ ... „*V domácnosti pana Cipry nastaly dny plné blahobytu.*“⁸⁹

V této próze se opět vyskytují převážně mužská antroponyma (88,00%) a ženská antroponyma jsou zde zastoupena pouze v 12,00%. Toto dílo tedy z hlediska analýzy antroponym patří mezi čtyři díla, ve kterých vystupuje nejméně ženských antroponym. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav zde autor nejvíce využívá jednoslovné pojmenování – příjmení (64,00%). Povídky *Na prahu neznáma* patří mezi tři díla (*Hráči, Muži v offsidu*), ve kterých se vyskytuje největší množství příjmení. Autor, stejně jako v díle *Muži v offsidu*, používá větší počet příjmení fotbalových hráčů (např. *Vaník, Janda, Perner, Hojer*).

⁸⁸ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kocodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 132. ISBN 80-85844-09-5.

⁸⁹ Tamtéž, s. 159.

c) Povídky izraelského vyznání

Tab. 16: Výskyt antroponym v díle *Povídky izraelského vyznání*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	14	12,73	5	4,55	19	17,27
HYP	4	3,64	2	1,82	6	5,45
PŘÍJMENÍ	32	29,09	18	16,39	50	45,45
RJ+PŘÍJMENÍ	21	19,09	13	11,82	34	30,91
PŘEZDÍVKY	1	0,90	-	-	1	0,90
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	72	65,45	38	34,58	110	100

Při excerpci antroponym z Poláčkových *Povídek izraelského vyznání* jsem získala propria, která jsou součástí: *Příloha č. 14c*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto deseti antroponym je dvaasedmdesát antroponym mužských a osmatřicet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě padesát, v ženském rodě pětadvacet a z čtyřiatřiceti víceslovných pojmenování patří jednadvacet pojmenování mužské osobě a třináct pojmenování ženské osobě. V *Povídkách izraelského vyznání* použil autor jednu jednoslovnou mužskou přezdívku (*Cirkus*): „...*jak byla čokoláda, kterou stavěla před pana Lüftschütze....* „*Rukulíbám slečno, á – čokoláda – to je dobré – výživné – tu já rád – co bych se žinýroval – já jsem všude jako doma –...no povídám vám něco epochálního – kluci za mnou běhali a pokřikovali: „Pane Cirkus!“ ...*“⁹⁰

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Richard, Kamil, Karel, Emil, Valérie*), jednak nestandardizovaná (např. *Alfrédek, Ančka, Hedva, Kuba*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Hermína Popperová, Jan Nývlt, Irma Orensteinová, Richard Krebs*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá jednak česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Markus, Klappholz, Glaser, Aschenbechr, Austerlitz*).

⁹⁰ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Koczkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 218 – 219. ISBN 80-85844-09-5.

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Šmolka, Šimerda, Bubeníček*), ale také v podobě adjektiv (např. *Šťastný, Pacovský, Cvočková, Bendová*). Rozdíl mezi rodem gramatickým a rodem přirozeným je obsažen v ženském příjmení (paní *Blumenstrauss, Klára Mendl*, milostpaní *Spitzer*, paní *Aufrichtig*, paní *Austerlitz*, paní *Abeles*).

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Hugo Lüftschütz – Lüftschütz – Cirkus, Irma – Orensteinová – Orensteinová, Artur Popper – Artur – Popper*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Pan Artur se obrátil na souseda s otázkou, co myslí, jaká to byla blůza?*“⁹¹... „*Paní Orensteinová posílala s velkým sebezapřením k cukráři, uzenáři a konečně nabídla mu s těžkým srdcem knedlíky, které zbyly od oběda.*“⁹²

Výsledky získané při excerpici antroponym v *Povídkách izraelského vyznání* nevykazují při porovnání s ostatními díly velké rozdíly. Mužská antroponyma jsou zastoupena v 65,45%, ženská antroponyma v 34,58%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav autor opět nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (45,45%).

⁹¹ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Koczkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 205. ISBN 80-85844-09-5.

⁹² Tamtéž, s. 219.

d) Bez místa

Tab. 17: Výskyt antroponym v díle *Bez místa*

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	11	9,56	13	11,30	24	20,87
HYP	3	2,61	6	5,22	9	7,83
PŘÍJMENÍ	47	40,87	10	8,70	57	49,57
RJ+PŘÍJMENÍ	20	17,39	5	4,35	25	21,74
PŘEZDÍVKY	-	-	-	-	-	-
PSEUDONYMY	-	-	-	-	-	-
CELKEM	81	70,43	34	29,57	115	100

Při excerpci antroponym z Poláčkových povídek *Bez místa* jsem získala propria, která jsou součástí: *Príloha č. 14d*.

Z uvedené tabulky lze vyčíst, že ze sto patnácti antroponym je jednaosmdesát antroponym mužských a čtyřiatřicet ženských. Jednoslovných pojmenování je v mužském rodě jednašedesát, v ženském rodě devětadvacet a z pětadvaceti víceslovných pojmenování patří dvacet pojmenování mužské osobě a pět pojmenování ženské osobě.

V díle se objevují jednak standardizovaná rodná jména (např. *Lucie, Marie, Kateřina, František, David*), jednak nestandardizovaná (např. *Heda, Mánička, Venda, Franta, Kačena*). Autor využívá i víceslovná pojmenování (např. *Barbora Lustigová, Irma Flaschnerová, Alžběta Macnerová, Richard Oplatek*), která se skládají ze spojení rodného jména a příjmení. Autor využívá jednak česká, ale i cizojazyčná pojmenování (např. *Armand, Dolores, Saul, Daisy, Bächer, Löwy*).

Příjmení se objevují v podobě substantiv (např. *Hrbek, Baloun, Svoboda, Kočka*), ale také v podobě adjektiv (např. *Laufarová, Svatý, Rothanzlová, Konvalinková*). Autor zde také zkracuje adjektivní podobu ženského příjmení na hypokoristikum (*Fišmanová – Fišmanka*). Stejně tak hypokoristikum *Hugoušek* zde autor využívá spíše jako mužské příjmení: „*Copak, že je pan Hugoušek tak*

*dlouho na návštěvě? To se mu to doma tak líbí?*⁹³ Rozdíl mezi rodem gramatickým a rodem přirozeným je obsažen v ženském příjmení (*Hedvika Singer*).

Dochází zde ke zkracování víceslovných pojmenování na jednoslovná, např. *Barbora Lustigová – Barbora – Lustigová, Adolf Lilienfeld – Lilienfeld, Arnold Benda – Arnold – Benda*.

Nejdůležitější postavy jsou pojmenovány víceslovně (rodné jméno a příjmení) a při zkracování těchto pojmenování autor užívá výrazy „pán, paní, slečna“ před rodným jménem nebo příjmením: „*Dnes je paní Barbora nebožkou.*“⁹⁴ ... „*Pan Lilienfeld, tvrdil, že rabín není oprávněn vypínati se svojí učeností, ale naopak je povinen ctíti zámožné členy náboženské obce.*“⁹⁵ ... „... „*Aha, tak vy nerozumíte?*“ protahoval posměšně pan Benda. „*Prosím, řekněte mi laskavě, kdo já jsem, co jsem a jak se jmenuji...*“⁹⁶

Výsledky získané při excerpci antroponym v *povídkách Bez místa* nevykazují při porovnání s ostatními díly velké rozdíly. Mužská antroponyma jsou zastoupena v 70,43%, ženská antroponyma v 29,57%. Jak lze vyčíst z tabulky, pro pojmenování postav autor opět nejvíce využívá jednoslovná pojmenování – příjmení (49,57%). Autor zde nepoužil, stejně jako v prózách *Dům na předměstí, Hlavní přelíčení* a *Podzemní město*, přezdívky a pseudonymy.

⁹³ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Koczkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 237. ISBN 80-85844-09-5.

⁹⁴ Tamtéž, s. 243.

⁹⁵ Tamtéž, s. 249.

⁹⁶ Tamtéž, s. 314.

2.15. Celkové shrnutí

Tab. 17: Celkový výskyt antroponym v uvedených dílech

	m.	procenta	f.	procenta	součet	procenta
RJ	136	7,82	104	5,98	240	13,80
HYP	98	5,64	69	3,97	167	9,60
PŘÍJMENÍ	776	44,62	117	6,73	893	51,35
RJ+PŘÍJMENÍ	300	17,25	87	5,00	387	22,25
PŘEZDÍVKY	30	1,73	18	1,04	48	2,76
PSEUDONYMY	1	0,06	3	0,17	4	0,23
CELKEM	1341	77,12	398	22,89	1739	100

Jak lze uvést z konečné tabulky celkového shrnutí, Karel Poláček ve své tvorbě využil tisíc sedm set třicet devět antroponym. Výsledky získané při analýze jednotlivých děl ukazují, že autor ve své tvorbě nejvíce využíval pro pojmenování postav jednoslovné příjmení. To se shoduje i v konečné tabulce celkového shrnutí, která uvádí celkem osm set devadesát tři příjmení. Tato skutečnost je dána především tím, že autor pojmenovává velké množství postav ať už z maloměstského (*Okresní město, Hrdinové táhnou do boje, Vyprodáno*), nebo fotbalového (*Muži v offsidu, Na prahu neznáma*), hráčského (*Hráči*) a vojenského prostředí (*Hrdinové táhnou do boje, Podzemní město*). Pro méně důležité postavy, s kterými se v textu setkáváme, např. jednou nebo dvakrát, autor využívá právě jednoslovné příjmení nebo také rodné jméno a hypokoristikum. Autor využil celkem dvě stě čtyřicet rodných jmen a sto šedesát sedm hypokoristik.

Z provedené analýzy jednotlivých próz vyplývá, že se autor zaměřoval především na mužské postavy, a to je také vidět v konečné tabulce. Mužská antroponyma se vyskytují celkem v 77,12% a postavy žen pouze v 22,89%. Pouze v díle *Hlavní přelíčení* je počet nejdůležitějších ženských postav, které jsou zastoupené víceslovným pojmenováním (rodné jméno a příjmení), vyšší (osm) než u mužských hlavních postav (čtyři).

Na začátku jednotlivých próz autor představí čtenářům nejdůležitější postavy textu a uvede jejich víceslovné pojmenování (rodné jméno a příjmení). Z výsledkové tabulky celkové shrnutí můžeme vyčíst, že autor využil tři sta osmdesát sedm

víceslovných pojmenování. Tato pojmenování však v průběhu díla často zkracuje a obměňuje,

a tím se text stává pestřejším. Karel Poláček často v jednom odstavci představí nejdůležitější postavy textu tak, že uvede jejich každodenní činnost, chování a charakteristiku odsunuje do pozadí.

Méně početnou skupinu tvoří přezdívky a pseudonymy. Přezdívky autor využívá pro nejdůležitější postavy textu. Přezdívky se objevují celkem osmačtyřicetkrát a pseudonymy osmkrát.

Karel Poláček jako představitel humoristické a satirické prózy⁹⁷ často využívá komické pojmenování postav (např. *Smítko*, *Noha*, *Bezinka*, *Slepička*, *Růžička*, *Dalibaba*, *Houska*, *Roman Kytka*, *Halaburda*, *Ducbaba*, *Kukrle*, *Ančička Beznosá*, *Tatrmuž*, *Dlabola* aj.)

V Poláčkových prózách lze nalézt i antroponyma, která se v průběhu tvorby opakují. Opakování jednotlivých antroponym diplomová práce přiblíží v následující kapitole.

⁹⁷ *Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce*. 2000. Praha: Academia, s. 993. ISBN 80-200-0708-3.

3. Rozdělení antroponym podle počtu opakování

Jak již bylo uvedeno, v Poláckových prózách lze nalézt i antroponyma, která se v průběhu tvorby opakují. Všechna zpracovaná opakující se antroponyma jsou součástí: *Příloha č. 15*.

Cílem této části bude sestavení přehledu opakujících se postav a porovnání těchto postav v jednotlivých Poláckových prózách. Diplomová práce se v této části zaměří na antroponyma, která se opakují čtyřikrát a více. Jak již bylo uvedeno dříve, v Poláckově tvorbě se vyskytují převážně mužská antroponyma, a proto se nejdříve diplomová práce zaměří na mužská příjmení, rodná jména, hypokoristika a poté na ženská opakující se příjmení, rodná jména a hypokoristika.

3.1. Opakující se mužská antroponyma - příjmení

Tab. 18: Výskyt opakujících se mužských příjmení

Antroponymum - příjmení	Počet opakování
Novák	19
Štědrý	11
Král	5
Popper	5
Svoboda	4
Katz	4
Wagenknecht	4
Wachtl	4
Pecián	4
Raboch	4
Vepřek	4
Zoufalý	4
Růžička	4
Oktávec	4
Šabata	4
Ducbaba	4
Smola	4

Jak vidíme v tabulce opakujících se mužských příjmení, autor využil celkem sedmnáct příjmení, která se opakují čtyřikrát a více.

Nejčastěji se opakujícím mužským příjmením je *Novák*. Příjmení *Novák* se čtrnáctkrát objevuje v díle *Muži v Ofssidu*, čtyřikrát v díle *Hrdinové táhnou do boje* a jednou se toto příjmení objevuje v povídkách *Na prahu neznáma*. V díle

Muži v ofssidu se příjmení *Novák* vyskytuje čtrnáctkrát, protože se jedná o fotbalové mužstvo: „*Tak abych začal z kraje. Na hřišti Řeznickýho nastoupila XI. Hluchoněmých proti A.C. Novákům. Novákové vyslali do boje toto mužstvo: Novák Cyril, Novák Emil, Novák Jan, Novák Jiří, Novák Vilém, Novák Leopold, Novák Vítězslav, Novák Arne, Novák Josef, Novák Viktor, Novák Antonín. Za Nováka Viktora nastoupil v druhém poločase Novák Ferdinand III. a místo Nováka Viléma, kterej byl diskvalifikovanej, byl zařaděnej Novák Gustav z dorostu.*“⁹⁸ V díle *Hrdinové táhnou do boje* autor vyjmenovává osobnosti, které zůstaly na bojišti: „*Mnoho lidí zůstalo na bojišti, zůstal tam ležet Novák Jindřich, Novák Emil, Novák František, Novák Oldřich,...*“⁹⁹ Jak již bylo uvedeno v konkrétní analýze povídek *Na prahu neznáma*, příjmení *Novák* zde autor využívá spíše jako přezdívku pro pojmenování mužské postavy: „*Jakýsi elegantní mladík s portfejem pod paží, jehož jména neznáme (někdo říká, že se jmenuje Kydavý, ale oslovíme-li ho: Pane Kydavý – urazí se; podle jiných nazývá se pan Fouňalík, ale tak ho nebudeme jmenovati, poněvadž bychom ho urazili. Dáme mu tedy jméno Novák, poněvadž nějak mu musíme říkat.*“¹⁰⁰ Pan *Novák* je zde představen jako zástupce firmy, která vyrábí hasicí přístroje, a dále se pokládá za nejlepšího znalce hry kulečníku. Mezi příjmením nevidíme žádné společné znaky. Příjmení *Novák* se vyskytuje ve fotbalovém a vojenském prostředí a naposledy jako postava, která vyrábí hasicí přístroje. Zajímavostí je, že příjmení *Novák* je nejvíce se opakujícím antroponymem v Poláčkových prózách a zároveň nejčastějším českým příjmením, které vzniklo z přídavného jména *nový* (*nový usedlík, nový sused*).¹⁰¹

Druhé mužské příjmení, které se vyskytuje více jak desetkrát, je příjmení *Štědrý*. Z přílohy č. 15 lze uvést, že příjmení *Štědrý* se nejvíce vyskytuje v Poláčkově tetralogii. Tímto příjmením autor pojmenovává stejnou postavu, a to židovského obchodníka pana *Štědrého* (*Gustav Štědrý*). V tetralogii Karel Poláček čerpá zkušenosti ze svého rodného města Rychnov nad Kněžnou a někteří zdejší lidé ho inspirují při zrodu mnohých literárních postav. Předobrazem pro literární postavu

⁹⁸ POLÁČEK, Karel. *Muži v ofssidu: ze života klubových přívrženců*. Vyd. 12, v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1996, s. 285-286. ISBN 80-85844-19-2.

⁹⁹ POLÁČEK, Karel. *Hrdinové táhnou do boje: román*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 108. ISBN 80-901456-9-8.

¹⁰⁰ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kocodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 109 – 110. ISBN 80-85844-09-5.

¹⁰¹ MOLDANOVÁ, Dobrava. *Naše příjmení*. Praha: Mladá fronta, 1983, s. 156.

pana *Štědrého* byl Poláčkův otec (Jindřich Poláček)¹⁰². V některých dílech této tetralogie se příjmení *Štědrý* vyskytuje vícekrát, protože židovský kupec *Štědrý* měl tři syny (*Jaroslava, Kamila a Viktora*), které autor uvádí také pod tímto příjmením. Karel Poláček jako představitel meziválečné humoristické a satirické prózy¹⁰³ pravděpodobně použil příjmení *Štědrý* jako humorný protiklad k pověsti Židů, tedy spořivých lidí, kteří neradi rozhazují peníze. Jedenkrát se příjmení *Štědrý* objevuje i v díle *Michelup a motocykl*, ve kterém vystupuje pan doktor *Štědrý*. Autor zde postavu pouze popisuje jako součást prvotřídní společnosti: „*Ó já! Že se může účetní tak hloupě ptát. Společnost je tam prvotřídní. Loni tam meškali Korecovi, Kantorovi, Košerákovi, Kominíkovi, Koralkovi, Neviklufovi, pan doktor Bišický s chotí, pan doktor Hasterlo s chotí, Sinkovi, Polákovi, Vohryzkovi, pan doktor Štědrý s chotí,...*“¹⁰⁴

Další mužské příjmení, jež se opakuje v Poláčkově tvorbě pětkrát, je příjmení *Král*. V díle *Hráči* vystupuje postava pana *Krále*, který je obecním tajemníkem: „*To však je již druhý díl. První si vypůjčil obecní tajemník Král, který je jako přítelem memoárové literatury.*“¹⁰⁵ Toto příjmení se dále jedenkrát objevuje v každém díle Poláčkovy tetralogie. V tetralogii postava *Krále* představuje válečného nadporučíka: „*Potom přišel nadporučík Král, vyholený a rozšiřuje zápach kolínské vody. Jeho obličej byl nadutý a oči se dívaly zle, podezíravě. Zastavil se na levém křídle a ze zpěněných úst se draly divoké nadávky.*“¹⁰⁶ Opět zde autor využívá stejné příjmení pro dvě různé postavy.

Ve stejném počtu (pětkrát) jako příjmení *Král* se také objevuje cizojazyčné příjmení *Popper*, a to v *Povídkách izraelského vyznání*, konkrétně v povídce *Vdala se*. Stejně jako v Poláčkově tetralogii, kde je představena rodina *Štědrých*, je zde čtenář seznámen s postavami kolem rodiny pana *Poppera*: „*Salomon Popper měl syna Ignáce. Ignác Popper pojal za manželku paní Babettu, rozenou Friedmannovou.*“

¹⁰² HÁJKOVÁ, Alena. *Knížka o Karlu Poláčkově*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1999, s. 11. ISBN 8020007393.

¹⁰³ *Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce*. 2000. Praha: Academia, s. 993. ISBN 80-200-0708-3.

¹⁰⁴ POLÁČEK, Karel. *Michelup a motocykl: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1995, s. 60. ISBN 8085844-11-7.

¹⁰⁵ POLÁČEK, Karel. *Hráči: obrazy ze života: humoristický román*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1996, s. 133. ISBN 80-85844-18-4.

¹⁰⁶ POLÁČEK, Karel. *Podzemní město: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 57. ISBN 80-85844-03-6.

I zplodil s ní syny Siegfrieda, Maxe, Artura a ještě několik. Dcery pak: Martu, Idu, Hermínu a jiné.“¹⁰⁷ Postavy zde nejsou blíže charakterizovány.

Posledním pětkrát se opakujícím příjmením je *Fábera*. V Poláčkově tetralogii, a také v próze *Hlavní přelíčení* se objevuje stejné propojení rodného jména s příjmením (*JUDr. Alois Fábera*). V románu *Hlavní přelíčení* se pan *Fábera* vyskytuje jako obhájce ve věcech trestních a v Poláčkově tetralogii je osločován jako poslanec doktor *Alois Fábera*.

Následně jsou v tabulce vypsána příjmení, která se v Poláčkově tvorbě opakují čtyřikrát. Při pohledu na celkovou tabulku (*Příloha č. 15*) by si sám čtenář, který se s Poláčkovou tvorbou ještě nesešel, odvodil, že Poláčkova tetralogie na sebe nějakým způsobem navazuje, protože se pouze v těchto dílech objevují stejná mužská příjmení (*Wagenknecht, Wachtl, Raboch, Pecián, Vepřek, Zoufalý, Růžička, Oktávec*). Zajímavá je postava pana *Wagenknechta*, který se v průběhu tetralogie vyvíjí tak, že z obyčejného správce městského chudobince (*Okresní město*) se stane šikovatel pluku (*Hrdinové táhnou do boje*), který se povyšuje nad ostatní vojáky., *Vstup do zahrady byl jim zakázán, neboť nad pomněnkami, maceškami, křovím i ovocnými stromy vládl správce Wagenknecht, který bděl nad tím, aby se mu neztratila ani jedna padavka. Byl to svalnatý muž s krátkýma nohama a krátce ostříhanou hlavou, čilý a shánivý, neboť touha po zisku ho měla k ustavičnému pohybu. Přes levou tvář se mu táhla strašlivá jizva, která snadno nabíhala krví. Hlídal také sedlákům ovocné aleje, obýváje slaměnou boudu, kde léhal, přikryt pytle. Byl ustanoven za ponocného, a když všechno ztichlo, tu býval slyšet dusot jeho okovaných bot. Za letní doby býval dozorce na plovárně a jizva se mu podlévala krví při pohledu na skotačící mládež... Bylo ho zřítí při slavnostech, průvodech a shromážděních, kde bylo třeba veletí, pořádati a rozháněti dav.... Stále byl připraven ke skoku, někoho přistihnouti, někoho popadnout za límec.*“¹⁰⁸ ... „*Pohled šikovatelův objímá celou četú; nic mu neujde; jediný sval nesmí povolit, dokud nezní povel. Na rozkaz šikovatelův promění se vojáci v kovové sochy; zazní mocné slovo, sochy ožijí a učiní obrat; mocným slovem uvede figury v pohyb; na jeho povel strhnou vojáci pušky z ramene a zachrastí zámky; slovo neznající odmluvy strhne*

¹⁰⁷ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kocokodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 203. ISBN 80-85844-09-5.

¹⁰⁸ POLÁČEK, Karel. *Okresní město*. 6. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1960, s. 8 – 9.

vojáky k zemi. A šikovatel široce otvírá ústa a raduje se ze svého mohutného hlasu.¹⁰⁹ Stejně tak i postavy pana Rabocha a Růžičky procházejí jistou obměnou, a to tak, že nejdříve absolvent obchodní akademie Růžička pracuje pro agenta pana Rabocha, ale v průběhu tetralogie se Růžička stává nadporučíkem a pana Rabocha si vybere za svého sluhu. V jediné dochované části pátého svazku Poláčkova cyklu o okresním městě si čtenář může povšimnout, že postavy Rabocha a Růžičku Poláček opět navrátil na své původní pozice v okresním městě a účetní Růžička opět pracuje pro pana Rabocha: „Zde se každý den scházelo několik měšťanů a lékárník, zdvořilý muž s hnědou parukou, jim naléval rosolku do čtverhranných sklínek. Agent Raboch přináší místní klepy. Celý den rejdí po městě, neboť za něho pracuj absolvent obchodní akademie Růžička.“¹¹⁰ ... „Vojín Raboch si libuje. Má službu lehkou, zahálčivou, za což vděčí svému pánovi, nadporučíkovi Růžičkovi. Bývalý účetní je věru dobrý pán, takový dobrý pán, že se takového mezi důstojníky nenajde.... Obchodník Štědrý vyslechl toto poselství a vážně prohodil, že je to krásné, když mladí lidé dávají najevo ušlechtilou vděčnost. Účetní Růžička se mu vždycky líbil pro zdvořilost a vybrané způsoby. Není divu, že v hodnostech postoupil tak vysoko.“¹¹¹ ... „Z materialistova krámu se náhle vyřítíl agent Raboch. Spatřil svého účetního Růžičku, který se umlouval s holičským pomocníkem. Bývalý nadporučík, zlenivělý vojnou, se po převratu nějaký čas bezcílně klackoval; nechtělo se mu pracovat. Pak si zase vzpomněl na okresní město a nyní lelkoval v Rabochově podniku. Agent se rozkročil, nafoukl se a křikl: „Růžička!“ „Co je?“ nedbale odpověděl účetní. „Co tu stojíte a povídáte? Proč nejste v kanceláři?“ Chtěl dodat: - Zač vás platím? ale účetní ho zdrtil chladným důstojnickým pohledem. Důstojnickému pohledu nemohl se postavit bývalý vojenský sluha. Byl by to nerovný zápas. Agent se schoulil a zabrebtal: „Já jenom, že moje choť je tam sama.“¹¹² Další postavy již zmíněné se pohybují v průběhu tetralogie na stejné pracovní pozici: Wachtl (židovský obchodník s uhlím), Oktávec (starosta města a knihkupec), Zoufalý

¹⁰⁹ POLÁČEK, Karel. *Hrdinové táhnou do boje: román*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 212. ISBN 80-901456-9-8.

¹¹⁰ POLÁČEK, Karel. *Okresní město*. 6. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1960, s. 35.

¹¹¹ POLÁČEK, Karel. *Hrdinové táhnou do boje: román*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 222 – 223. ISBN 80-901456-9-8.

¹¹² POLÁČEK, Karel. *Vyprodáno: román : s fragmentem 5. dílu zamýšlené pentalogie*. V Nakladatelství Franze Kafky vyd. 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 225. ISBN 80-85844-05-2.

(kupec, který vstavěl velkou továrnu na marmeládu), *Vepřek* (zámecký kastelán), *Pecián* (poštovní správce).

Další tři mužská příjmení, která se objevují v Poláčkově tvorbě čtyřikrát, jsou *Šabata*, *Ducbaba* a *Smola*. Příjmení *Šabata* se objevuje opět ve třech dílech Poláčkovy tetralogie, ale postava zde není blíže charakterizována. V díle *Bylo nás pět* je popsán *Šabata* jako chlapec, který ve škole nic neumí, protože vystupuje v cirkuse a nemá na učení čas. Stejně také příjmení *Smola* se vyskytuje ve třech dílech Poláčkovy tetralogie, kde je známý jako kamarád *Viktora Štědrého*. V *Povídkách pana Kočkodana* používá autor toto příjmení pro baráčníka *Smolu*, který však v díle není blíže charakterizován. A poslední mužské příjmení, které se v Poláčkově tvorbě vyskytuje čtyřikrát, je *Ducbaba*. V díle *Hrdinové táhnou do boje* toto příjmení autor propojuje se zlým chlapcem: „*Hle, v oné chalupě, vedle níž šikmo trčí záchod nad hnojištěm, ostával zlý kluk Eduard Ducbaba. Ten Jarouškovi, bratru Viktorovu, vždycky ošklivě nadával.*“¹¹³ V *Hostinci U Kamenného stolu* vystupuje pan *Ducbaba* jako velkorestaurátor: „*Na podnět nájemce Lázeňského domu, pana velkorestaurátora J.V. Ducbaby, chvalně známého podporovatele všech ušlechtilých snah, bude uspořádána volba královny krásy, zvyk to dávno oblíbený v cizině, zejména v Americe.*“¹¹⁴ V díle *Bylo nás pět* opět autor tímto příjmením pojmenovává chlapce: „*Jednoho Dražáka vedl pan Letovský, strážník, na obec, protože dal Ducbabovi kamenem do hlavy. On brečel a jeho tatínek, co je holič, řekl, že to dá soudu.*“¹¹⁵ Naposled se s tímto příjmením setkáváme v *Povídkách pana Kočkodana*, kde pan *Ducbaba* vystupuje jako soukromník na odpočinku.

¹¹³ POLÁČEK, Karel. *Hrdinové táhnou do boje: román*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 16. ISBN 80-901456-9-8.

¹¹⁴ POLÁČEK, Karel. *Hostinec U Kamenného stolu*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. V Praze: Nakladatelství Franze Kafky, 1998, s. 124. ISBN 80-85844-48-6.

¹¹⁵ POLÁČEK, Karel. *Bylo nás pět*. 13. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 26.

3.2. Opakující se mužská antroponyma – rodná jména

Tab. 19: Výskyt opakujících se mužských rodných jmen

Antroponymum – rodné jméno	Počet opakování
František	16
Josef	15
Jan	13
Alois	13
Ferdinand	13
Vojtěch	10
Jaroslav	8
Hynek	8
Jindřich	8
Václav	8
Viktor	8
Ignác	8
Jakub	7
Richard	7
Leopold	7
Adolf	7
Rudolf	7
Oskar/Oscar	7
Emanuel	6
Vilém	6
Antonín	6
Gustav	6
Oldřich	6
Kamil	6
Karel	5
Jiří	5
Emil	5
Bedřich	5
Tomáš	4
Eduard	4
Hugo	4
Arnošt	4

Pokud porovnáme četnost použití jmen v díle Karla Poláčka s výskytem jmen, které rodiče v Poláckově době dávali svým právě narozeným dětem, můžeme vysledovat zajímavé souvislosti.¹¹⁶

Jako klasický příklad můžeme uvést rok 1934, tedy období přibližně uprostřed Poláckovy literární tvorby. V tomto roce bylo nejvíce chlapců pojmenováno jménem *Josef*. Toto jméno bylo v Poláckově díle druhé nejčastější (patnáctkrát opakováno).

¹¹⁶ *Jména dětí narozených v České republice* [online]. 2015 © [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.detijmena.info/rok1934>

Naopak nejčastěji Poláčkem použité jméno *František* bylo v roce 1934 druhé nejoblíbenější jméno pro děti. Pokud další jména budu uvádět v pořadí oblíbenosti v roce 1934, tak *Jaroslav* byl sedmý nejvyužívanější v Poláčkově díle, *Jiřího* Karel Poláček použil v pěti případech, *Jan* byl třetí nepoužívanější, *Václav* byl desátý nepoužívanější a pojmenování *Karel* použil pětkrát. V dalším pořadí četnosti jmen v Poláčkově díle už ale nastávají odchylky. Dle mého názoru jsou tyto odchylky způsobeny několika faktory. Karel Poláček se zaměřoval zejména na židovské prostředí, a proto jak v rodných jménech, tak v příjmeních využíval výrazně více hebrejských jmen a židovských příjmení než např. jmen slovanského původu. Mezi nejčastěji dávanými jmény v roce 1934 byli i *Jiří*, *Zdeněk* a *Miroslav*. Tato jména však byla v Poláčkově tvorbě využívána daleko méně, nebo dokonce jako v případě *Zdeňka* vůbec. Tuto skutečnost lze pravděpodobně vysvětlit původem těchto rodných jmen. Jedná se o jména původu slovanského¹¹⁷, která pravděpodobně Karel Poláček nepotřeboval tolik využívat vzhledem k tomu, že jeho dílo bylo značně směřováno k židovské tematice. To, že jméno *Zdeněk* nebylo použito vůbec, může být i důsledkem toho, že po narození Poláčkova bratra Zdeňka zemřela jejich matka, což mělo na autora i podle jeho dcery značný vliv. Ze stejného důvodu nepoužil Poláček zřejmě ani jméno své matky Žofie.¹¹⁸

Je pravděpodobné, že Poláčka ovlivňovaly vztahy v rodině i u dalších jmen, kterým dal nesmrtelnost ve svých knihách. Velmi často používal rodné jméno *Jindřich* (8x) a hypokoristikum *Jindřišek* (2x), což bylo jméno jeho otce. Používal i jména bratrů s výjimkou výše uvedeného *Zdeňka*. Sourozenci Karla byli – *Arnošt* (4x), *Kamil* (6x) a *Ludvík* (6x). Z tohoto pohledu je zajímavé, že vynechal ve svém díle jméno svého nevlastního bratra Milana, ačkoli ho měl velmi rád¹¹⁹.

¹¹⁷ *Centrum.cz svátky* [online]. 1999 – 2015 © [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://svatky.centrum.cz/svatky/jmenne-svatky/>

¹¹⁸ JELINOWITZOVÁ, Jiřina. Můj otec Karel Poláček. *Holocaust* [online]. 7. 8. 2011 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: http://www2.holocaust.cz/cz2/resources/ros_chodes/1999/05/otec_polacek

¹¹⁹ JELINOWITZOVÁ, Jiřina. Můj otec Karel Poláček. *Holocaust* [online]. 7. 8. 2011 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: http://www2.holocaust.cz/cz2/resources/ros_chodes/1999/05/otec_polacek

3.3. Opakující se mužská antroponyma – hypokoristika

Tab. 19: Výskyt opakujících se mužských hypokoristik

Antroponymum – hypokoristikum	Počet opakování
Franta	7
Ferda	4
Eman	4
Jarda	4

Karel Poláček využívá nejvíce se opakující mužská hypokoristika, která odpovídají rekvantovaným rodným jménům (*František, Ferdinand, Emanuel a Jaroslav*). Autor tedy standartní rodná jména obměňuje a zkracuje, a text se tím stává pestřejším.

3.4. Opakující se ženská antroponyma – příjmení

Tab. 20: Výskyt opakujících se ženských příjmení

Antroponymum – příjmení	Počet opakování
Štědrá	5
Kuncová	4
Popperová	4

Jak již bylo uvedeno v celkové analýze antroponym, v Poláčkově tvorbě se vyskytují převážně mužská antroponyma, a proto je počet opakujících se ženských příjmení mnohem nižší než mužských. Vyskytují se pouze tři opakující se ženská antroponyma.

Paní *Štědrou* autor popisuje jako choť pana *Štědrého*, tedy se objevuje ve stejných dílech jako pan *Štědrý*. V díle *Michelop a motocykl* je paní *Štědrá* řazena stejně jako její manžel *Štědrý* do vybrané společnosti: „*Gräfenberg neznám,*“ řekla horlivě, „*ale nechala jsem si říci, že tam má být moc krásně. Zeleň, koupání, mnoho partií a krásné vyhlídky. Loni tam byl pan Bondy, paní Kantorová, paní doktorová Štědrá, prokurista Pick s chotí, pan Ganz, co měl na Malém rynku galanterii,*

a všichni si to velmi pochvalovali.“¹²⁰ V Poláčkově tetralogii vystupuje paní Štědrá jako manželka Gustava Štědrého a matka Jaroslava, Viktora a Kamila Štědrých: „Paní Štědrá měla ve zvyku, že u sporáku mluvila k sobě. Stůl byl malý, a proto Viktorovi, druhému synu, prostřeli u psacího stolu. Neviděli ho ostatně rádi u společné tabule, zvláště když byl přítomen host. Páchl olej a čmoudem.“¹²¹

Další ženské příjmení, které se v Poláčkově tvorbě objevuje čtyřikrát, je paní Kuncová, která má přezdívku *Kozí Kuncka* a v *Povídkách pana Kočkodana* pouze *Kuncka*. Kromě *Povídek pana Kočkodana* autor paní Kuncovou charakterizuje jako prodavačku ovoce: „Ve dne postával na náměstí na rohu Židovské a Krocínovy ulice a rozmlouval s obecním strážníkem panem Šulcem, anebo se bavil s prodavačkou cukrátek a ovoce, která měla svůj pouliční stánek poblíže obchodu se sukrem pana Schulhofa.“¹²² V *Povídkách pana Kočkodana* se autor o paní Kuncové zmiňuje jako o „původkyni kulturního boje v Kokrhelích pod Skálou.“¹²³ Přezdívka paní Kuncové je blíže charakterizována v jednotlivých rozborech próz, ve kterých se přezdívka vyskytuje.

Poslední opakující se ženské příjmení je *Popperová*. Jak již bylo uvedeno u mužského příjmení *Popper*, v *Povídkách izraelského vyznání* je čtenář seznámen s postavami kolem rodiny pana *Poppera*. Postavy zde nejsou blíže charakterizovány.

¹²⁰ POLÁČEK, Karel. *Michelup a motocykl: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1995, s. 309. ISBN 8085844-11-7.

¹²¹ POLÁČEK, Karel. *Okresní město*. 6. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1960, s. 15.

¹²² POLÁČEK, Karel. *Hráči: obrazy ze života : humoristický román*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1996, s. 7. ISBN 80-85844-18-4.

¹²³ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kočkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 51. ISBN 80-85844-09-5.

3.5. Opakující se ženská antroponyma – rodná jména

Tab. 21: Výskyt opakujících se ženských rodných jmen

Antroponymum – rodné jméno	Počet opakování
Marie	9
Klára	6
Alžběta	6
Kristýna	6
Růžena	5
Věra	5
Barbora	5
Eva	4
Zdeňka	4

Lze konstatovat, že Poláčkem nejpoužívanější ženská jména byla v jeho době velmi častá (rodné jméno *Marie* patřilo mezi nejfrekventovanější rodná jména včetně mužských¹²⁴). Výjimkou byla rodná jména *Barbora* a *Klára*, která tak častá nebyla, a lze tedy předpokládat, že se s těmito jmény někde autor setkal ať již v životě, nebo v novinových člancích. Případně nelze vyloučit ani to, že se mu tato jména z nějakého důvodu líbila nebo hodila do daného textu.

Karel Poláček byl svou dobou značně ovlivněn a svoji tvorbu situuje právě do této doby. Dokazuje to fakt, že četnost jmen použitých ve své tvorbě odpovídá četnosti použití jmen v době, ve které žil. Kdyby se například věnoval tematice historické, jistě by ztratil na důvěryhodnosti svých textů, kdyby používal jména své doby.

¹²⁴ *Jména dětí narozených v České republice* [online]. 2015 © [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.detijmena.info/rok1934>

3.6. Opakující se ženská antroponyma – hypokoristika

Tab. 19: Výskyt opakujících se ženských hypokoristik

Antroponymum – hypokoristikum	Počet opakování
Blaženka	4
Ančka	4

Ženská hypokoristika, která se opakují v Poláčkově tvorbě čtyřikrát, jsou pouze dvě, a to *Blaženka* a *Ančka*.

Při dalším porovnání lze uvést zajímavé příjmení *Bloch*, kterým autor pojmenovává jednak muže, ale i ženu. V díle *Lehká dívka a reportér* se toto příjmení objevuje v propojení s ženským rodným jménem *Klára*: „*Podívejme se! Paní Klára Bloch... Vede slečnu do místa. Paní Klára Bloch... Kolik jí už může být? Osmdesát let. Unberufen!*“¹²⁵

V *Povídkách pana Kočkodana* autor uvádí správný tvar příjmení pro ženu (*Blochová*), ale další postava v textu si ho zkracuje na příjmení *Bloch*: „*Meisterles prchl před hněvem lidu do náručí své věrné hospodyně paní Blochové, která ho nestačila chlácholit. Leknutím zastavily se mu v kapse hodinky. Kolena se mu rozechvěla jako éter, jehož vibrací vzniká světlo. „Paní Bloch! Paní Bloch!“ breptal zděšený Meisterles,...*“¹²⁶ Ve stejném díle se toto příjmení objevuje ještě jednou, a to v propojení s mužským rodným jménem: „*Aha,“ zachrchlal dutě účetní, „už vím. Chcete to udělat se mnou, jako to má ten maličký Arturek Bloch s panem Bienenfeldem –.*“¹²⁷

V povídkách *Na prahu neznáma* a *Povídkách izraelského vyznání* se toto příjmení vyskytuje jako mužské příjmení: „*Jo!*“ *houkl Rudolf Bloch, zvaný Čurbes,*

¹²⁵ POLÁČEK, Karel. *Lehká dívka a reportér*. Vyd. 3., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1994, s. 37. ISBN 80-85844-04-4.

¹²⁶ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Kočkodana: Na prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 50. ISBN 80-85844-09-5.

¹²⁷ Tamtéž, s. 89.

*odváděn jsa zástupem příbuzných.*¹²⁸ ... „*Ó já, Emil!*“ mává rukou Ignác, „*jako ten Bloch, co se dal pokřtít!*“¹²⁹

Z výskytu opakujících se antroponym lze také uvést, že významné osobnosti se objevují většinou jen jednou, a to i v případě, že byly v té době velmi často zmiňované (např. *Hitler*). Z historických osobností se vícekrát vyskytuje např. *Newton*, *Oscar Wilde* (dvakrát). Naopak ve všech dílech se objevuje nepravé antroponymum *Bůh*, které se řadí mezi tzv. theonyma.

¹²⁸ POLÁČEK, Karel. *Povídky pana Koczkodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se osvobodil)*. Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 1995, s. 128. ISBN 80-85844-09-5.

¹²⁹ Tamtéž, s. 225.

Závěr

Cílem praktické části bylo analyzovat a porovnat antroponyma použitá v dílech Karla Poláčka. První kapitola praktické části se zaměřila na konkrétní Poláčková díla z pohledu použití antroponym. V závěru lze uvést, že Karel Poláček pro pojmenování postav nejvíce využíval jednoslovné příjmení (celkem osm set devadesát tři). Tato skutečnost je dána tím, že autor pojmenovává velké množství postav ať už z maloměstského (*Okresní město, Hrdinové táhnou do boje, Vyprodáno*) nebo fotbalového (*Muži v offsidu, Na prahu neznáma*), hráčského (*Hráči*) a vojenského prostředí (*Hrdinové táhnou do boje, Podzemní město*). V dílech *Hráči, Muži v offsidu* a *Povídkách pana Kočkodana* se vyskytuje největší množství příjmení. Ta, která autor využívá ve své tvorbě, mají podobu substantiv (např. *Trnka, Zpěvák, Císař, Bouda, Hrdlička* aj.), ale také podobu adjektiv (např. *Kolínský, Mikulová, Orlický, Hájková, Mejtský* aj.). Některá příjmení v sobě nesou rozdíl mezi rodem gramatickým a rodem přirozeným (např. *Klára Bloch*, paní *Šnábl*, babička *Flora Brumlik* aj.). Karel Poláček dokonce některá ženská příjmení zkracuje na hypokoristika (např. paní *Faktorová* – *Faktorka*, paní *Schmalfussová* – *Schmalfusska*, paní *Hanzliánová* – *Hanzliánka* aj.). Autor ve své tvorbě též využívá příjmení známých osobností (např. *Dickens, Baudelair, Chamberlain, Roosevelt, Morgenstern* aj.). Velký počet použitých příjmení je také dán tím, že jednoslovným příjmením autor často pojmenovává méně důležité postavy, které se v textu vyskytují pouze jednou nebo dvakrát. Pro pojmenování postav vyskytujících se v textu pouze ojedinele autor též využívá rodná jména nebo hypokoristika. Autor využil celkem dvě stě čtyřicet rodných jmen a sto šedesát sedm hypokoristik. V Poláčkově tvorbě se vyskytují jednak standardizovaná rodná jména (*Adam, Tomáš, Anna, Kateřina, Klára, František* aj.), jednak nestandardizovaná (*Andula, Helenka, Mařena, Franta, Toniček* aj.).

Co se týká příjmení, lze u Poláčka vysledovat i vlivy skutečných jmen, se kterými se setkal. V Rychnově nad Kněžnou se dodnes vyskytuje řada příjmení, která ve svých knihách Poláček použil, i když v daleko menší míře, což je bohužel následek holocaustu a následného stěhování Židů do Izraele. Tato jména jsou již dnes však hůře rozeznatelná, protože většinou přežili lidé díky tomu, že své židovství dokázali skrýt či popřít mimo jiné i změnou jména. Jako příklad lze uvést jméno *Kümmel* změněné postupně až na *Kimel*.

Důležité je také uvést, že Karel Poláček vždy na začátku jednotlivých próz představí čtenářům nejdůležitější postavy textu a uvede jejich víceslovné pojmenování (rodné jméno a příjmení). Autor využil tři sta osmdesát sedm víceslovných pojmenování. Tato pojmenování však v průběhu díla zkracuje a obměňuje, a tím se text stává pestřejším. Karel Poláček často v jednom odstavci čtenářům představí nejdůležitější postavy textu tím, že uvede jejich každodenní činnost, chování a charakteristiku odsunuje do pozadí.

Méně se vyskytující druhy antroponym jsou přezdívky a pseudonymy. Přezdívky autor využívá pro nejdůležitější postavy textu. Přezdívky se objevují celkem osmačtyřicetkrát a pseudonymy osmkrát.

Z provedené analýzy jednotlivých próz vyplývá, že se autor zaměřoval především na mužské postavy. Mužská antroponyma se vyskytují celkem v 77,12% a postavy žen pouze v 22,89%.

Druhá kapitola praktické části se zabývala rozdělením získaných antroponym podle počtu opakování.

Nejprve se diplomová práce zaměřila na mužská antroponyma. Mezi nejčastěji se opakující mužská příjmení patří *Novák*, *Štědrý*, *Král* a *Popper*. Zajímavá jsou opakující se mužská příjmení *Wagenknecht*, *Raboch* a *Růžička*. Tato příjmení se v průběhu románového cyklu vyvíjejí, a to není pro postavy Karla Poláčka typické. V souvislosti s rodnými jmény diplomová práce porovnávala četnost použití jmen v díle Karla Poláčka s výskytem jmen, které rodiče v Poláčkově době dávali svým právě narozeným dětem. V průběhu tohoto porovnání diplomová práce vysledovala zajímavé souvislosti. V roce 1934, tedy přibližně v období uprostřed Poláčkovy literární tvorby, bylo nejvíce chlapců pojmenováno jménem *Josef*, když toto jméno bylo v Poláčkově díle druhé nejčastější. Naopak Poláčkem nejvíce užívané jméno *František* bylo v tomto roce druhé nejoblíbenější jméno pro děti. Autor využíval i další rodná mužská jména, která rodiče v Poláčkově době dávali svým dětem (*Jaroslav*, *Jiří*, *Jan*, *Václav*, *Karel*). Při porovnání též diplomová práce vysledovala jisté odchylky, které jsou pravděpodobně dané tím, že se autor zaměřoval zejména na židovské prostředí, a proto jak v rodných jménech, tak v příjmeních využíval výrazně více hebrejských jmen a židovských příjmení než jmen slovanského původu. Autor též využil rodná jména ze svého rodinného prostředí, a to rodné jméno *Jindřich* (jméno jeho otce). Dále použil jména svých

bratřů *Arnošt, Kamil, Ludvík*. Mezi nejčastěji používaná hypokoristika patří *Franta, Ferda, Eman, Jarda*.

Z opakujících se ženských antroponym diplomová práce vysledovala následující skutečnosti. Mezi frekventovaná ženská příjmení patří *Štědrá, Kuncová, Popperová*. Lze konstatovat, že Poláčkem nejpoužívanější ženská jména byla v jeho době velmi častá (rodné jméno *Marie* patřilo mezi nejfrekventovanější rodná jména včetně mužských). Ženská hypokoristika, která se opakuje v Poláčkově tvorbě čtyřikrát, jsou pouze dvě, a to *Blaženka* a *Ančka*.

Důležité je také uvést, že Karel Poláček jako představitel humoristické a satirické prózy často využívá komické pojmenování postav (např. *Smítko, Noha, Bezinka, Slepíčka, Růžička, Dalibaba, Houska, Roman Kytka, Halaburda, Ducbaba, Kukrle, Ančička Beznosá, Tatrmuž, Dlabola* aj.). V povídce *Kolotoč (Povídky pana Kočkodana)* se vyskytuje adjektivní příjmení *Tupý*. Zajímavostí je zde však humorný protiklad mezi adjektivem *tupý*, které označuje hloupého člověka, a reálným vzděláním i inteligencí této postavy. Stejně tak i příjmení *Štědrý*, které působí jako humorný protiklad k pověsti Židů, tedy spořivých lidí, kteří neradi rozhazují peníze. Komicky působí i německá pojmenování *Schweinhuber* a hraběnka *Emerencie Heissassa – Leiderleben*.

Při studiu Poláčkovy díla jsem se neubráníla tomu, abych hledala za jmény postav v jeho díle skutečné lidi. Dnes, v době, kdy již nežije nikdo z Poláčkových spolužáků či přátel, je velmi těžké zjistit, jaká byla skutečná jména jeho postav, nicméně lze konstatovat, že Poláček využíval ve svém díle jak postavy zcela smyšlené, tak postavy se změněnými jmény, ale i postavy se jmény skutečnými. Vzhledem k časovému odstupu je velmi složité určit, jaká byla skutečná jména jeho postav. S jistotou lze samozřejmě určit, že celá rodina *Petra Bajzy* z knihy *Bylo nás pět* byla ve skutečnosti rodina Karla Poláčka. U dalších jmen však můžeme pouze konstatovat, že pokud budeme za důvěryhodný zdroj považovat Poláčkovu spolužáka Jaroslava Marečka, tak právě pan Mareček měl být *Antonínem Bejvalem*, *Éda Kemlink* byl ve skutečnosti Bedřich Grof, *Čenda Jirsák* byl ve skutečnosti Josef Šebl a *Pepek Zilvar* byl ve skutečnosti Josef Zöbl¹³⁰. Naopak pan Rudolf Pivec, který byl asi o čtvrt století mladší než Karel Poláček, později uváděl, že *Antonín Bejval* mohl

¹³⁰ informace získané na požádání od pana PhDr. Josefa Kráma (několik prezentací nepublikovaného DVD - věnované Karlu Poláčkovi)

být pravděpodobně pan Max Löwy¹³¹. Z dobových textů, které jsem obdržela od pana doktora Kráma, který studiu Poláčkova života zasvětil velkou část života, lze vyrozumět, že rychnovští občané nebyli zrovna nadšeni z toho, jak jejich životy Poláček interpretoval a převáděl do knih (takto poškození a dehonestování se prý cítili například pánové Wachtl, Raboch, Oktávec či Pošusta). Jen ti prozíravější se dokázali povznést. Uvědomovali si zřejmě, že Poláček jim svým dílem vlastně udělil nesmrtelnost. Takový byl podle pana Pivce pan profesor *Pošusta* (ve skutečnosti Březina), který říkal: „*Jo, můj milej – Poláček to byl pan Rychnovák, pan novinář, pan spisovatel! Bud' rád, že ti věnoval svou přízeň! Já jsem taky rád: Jako Pošusta budu žít věčně, jako Březina – darmo mluvit!*“¹³² A jak je vidno, Poláčkův odkaz si čím dál více uvědomují i v Rychnově nad Kněžnou, kde o něm pořádají symposia, věnovali mu dnes už velmi uznávaný divadelní festival Poláčkovo léto a postavili mu zde bustu. Hrdinům knihy *Bylo nás pět* postavili sochy v životní velikosti a nově pojmenovali i budoucí ulice (i podle pana *Fajsta* – Fajstova ulice). V neposlední řadě můžete v Rychnově nad Kněžnou nalézt i Muzeum Karla Poláčka umístěné v židovské synagoze, která je téměř na půl cesty mezi domem, kde se narodil Karel Poláček, a domem, kde měl otec Karla Poláčka svůj obchod s koloniálním zbožím. Pro nejmenší je pak v Rychnově nad Kněžnou i naučná stezka „Bylo nás pět“ po místech, která reálně existovala (jako např. Habrová a její Habrováci). To už je však záležitost toponym a chrématonym, na která bych se ráda zaměřila v nějaké další studijní práci.

¹³¹ PIVEC, Rudolf. 1992. Z okresního města. In: LOPATKA, Jan. *Ptáci vítají jítro zpěvem, poddůstojníci řvaním*. Praha: Klub Obratník.

¹³² Tamtéž, s. 134.

Seznam použité literatury a pramenů

A. Primární literatura

POLÁČEK, Karel. *Bylo nás pět*. 13. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984, 313 s.

POLÁČEK, Karel. 1994. *Dům na předměstí: román*. Vyd. 7., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 245 s. ISBN 80-858-4401-X.

POLÁČEK, Karel. 1997. *Hedvika a Ludvík*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 167 s. ISBN 80-858-4426-5.

POLÁČEK, Karel. 1998. *Hostinec U Kamenného stolu*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. V Praze: Nakladatelství Franze Kafky, 358 s. ISBN 80-858-4448-6.

POLÁČEK, Karel. 1997. *Hlavní přeličení: román*. Vyd. 6., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 284 s. ISBN 80-858-4422-2.

POLÁČEK, Karel. 1996. *Hráči: obrazy ze života : humoristický román*. Vyd. 5., v Nakl. Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 198 s. ISBN 80-858-4418-4.

POLÁČEK, Karel. 1994. *Hrdinové táhnou do boje: román*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky. ISBN 80-901-4569-8.

POLÁČEK, Karel. 1994. *Lehká dívka a reportér*. Vyd. 3., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 139 s. ISBN 80-858-4404-4.

POLÁČEK, Karel. *Michelup a motocykl: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Editor Zina Trochová. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1995, 342 s. ISBN 80-858-4411-7.

POLÁČEK, Karel. 1996. *Muži v offsidu: ze života klubových přívrženců*. Vyd. 12, v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 306 s. ISBN 80-858-4419-2.

POLÁČEK, Karel. 1960. *Okresní město*. 6. vyd. Praha: Československý spisovatel, 289 s.

POLÁČEK, Karel. 1994. *Podzemní město: román*. Vyd. 8., v Nakladatelství Franze Kafky 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 258 s. ISBN 80-858-4403-6.

POLÁČEK, Karel. 1995. *Povídky pana Kocokodana: Na Prahu neznáma--Kouzelná sůnka ; Povídky izraelského vyznání ; Bez místa (Pan Selichar se*

osvobodil). Vyd. v tomto celku 1. Praha: Nakl. Franze Kafky, 346 p. ISBN 80-858-4409-5.

POLÁČEK, Karel. 1994. *Vyprodáno: román : s fragmentem 5. dílu zamýšlené pentalogie*. V Nakladatelství Franze Kafky vyd. 1. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 275 s. ISBN 80-858-4405-2.

B. Sekundární literatura

Encyklopedický slovník češtiny. 2002. Praha: NLN, 604 s. ISBN 80-710-6484-X.

GREPL, Miroslav. 2012. *Příruční mluvnice češtiny*. Vyd. 2., opr. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 799 s. ISBN 978-807-1066-248.

HÁJKOVÁ, Alena. 1999. *Knížka o Karlu Poláčkovi*. Vyd. 1. Praha: Academia, 220 p., [16] p. of plates. ISBN 80-200-0739-3.

Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce. 2000. 1. vyd. Praha: Academia, s. 733-1522. ISBN 80-200-0708-3.

MOLDANOVÁ, Dobrava. 1983. *Naše příjmení*. Praha: Mladá fronta.

PIVEC, Rudolf. 1992. *Z okresního města*. In: LOPATKA, Jan. *Ptáci vítají jítro zpěvem, poddůstojníci řvaním*. Praha: Klub Obratník.

C. Internetové zdroje

Centrum.cz svátky [online]. 1999 – 2015 © [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://svatky.centrum.cz/svatky/jmenne-svatky/>

Česko-Slovenská filmová databáze [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/tvurce/792-greta-garbo/>

JELINOWITZOVÁ, Jiřina. *Můj otec Karel Poláček. Holocaust* [online]. 7. 8. 2011 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: http://www2.holocaust.cz/cz2/resources/ros_chodes/1999/05/otec_polacek

Jména dětí narozených v České republice [online]. 2015 © [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.detijmena.info/rok1934>

Naše řeč [online]. 1990 [cit. 2015-04-10]. ISSN 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6963>

Poláčkovo léto. 2015. *Kultura Rychnov nad Kněžnou, s.r.o.* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.kulturark.cz/polackovo-leto>

Přílohy

Příloha č. 1 Propria v díle Lehká dívka a reportér

ANTROPONYMA

Ladislav Žák (příručí v lahůdkářském závodě)	Josef Počta (vlastník lahůdkářského závodu)	Soňa	Pat (zedník)	Patachon (zedník)	Knížek (kolega Hirsche) x František
Konejl x František Konejl x František	František Hrbek (válečný slepec – prodej tabáku)	Petr Skalský (lokální reportér) pseudonym x skutečné jméno Josef Pecka x Skalský x Petr	Alena Šnajdrová	Františka Doubková x známá jako Sonja Ditté x Sonja	Hirsch (lokální reportér) x Karel Hirsch x Karel
Andula	Ernest	Maleček	Carco	Němečkovi	Dostojevský
Šíp	Icik	Adam	Löbl	Egyptřan	Indián
Čiňan	Angličan	Klára Bloch	Švorčíková	Trnka	Piskora
Petránek	Holeček	Stromeček	Podleno	Švásta	Patočka
Benda	Ladislav Bohropek	Koerber (rakouský ministrský předseda)	Havas	Ferdinand Jadrníček	Špinka
Kolínský (vrah)	Wohlschläger (kat)	Avarové	Büh	Melichar	Smítko
Jaroslav Kubát	Rozvařilovi	Jelínková	Aimée Warren x Aimée	Vojtěch Kostka x Vojtišek	Hynek Dub
Mráz	dr. Hrabánek	Šenkýř	Daniel Wihan x Nestor	Jarmil Houdek x Houdek	Svatopluk Hejna Podbrdský x Hejna Podbrdský
Flaubert	Balzak	Jan Kodet	Arbiter Hynes	Lora	Tomáš
Marold	Rifové	Španělé	Donát	Dickens	Ludvík
Isabella	Suzanne	Miguel	Gomez	Herriot	Edgar
Porfyrij	Kopecký	Robinson	Jiří	Helenka	Ecksteinová
Tomáš Kouřil	Chorvati	Matějka	Dawes	Octave	Armando
Hana Bondyová	Rusové	Arab	Tolstý	Napoleon	Baudelair
Mezopotámec	Němec (příjmení)	Dodík	Caillaux (ministr financí)	Boleslav Chrabrý	Tarnawská
Johan	dr. Zahlmann	Chamberlain			

TOPONYMA

Vodičkova ulice	Jungmannova ulice	Brazílie	Southampton	Malmö	Havre
Pernambuco	Hamburk	Moravská Ostrava	Maroko	Tunis	Tripolis
Cimburkova ulice	Šárka (<i>Divoká Šárka – Praha</i>)	Masarykovo nádraží	Žižkov	Stromovka	Arizona (<i>„duši pokládá za Arizonu“</i>)
kostel Na Slovanech	Staroměstské náměstí	Staré Město	Libeň	Husův pomník	Bristol
Grada	Polsko	Švýcarsko	Rumunsko	Velká Praha	Vinohradská zpěvohra
Sachalin (<i>ostrov</i>)	Smíchov	Muzeum (<i>stanice</i>)	Boží hrob	Horníček	Frydlant
Ovocný trh	Vltava	Staroměstský orloj	Pankrác	Mírov	Kartouzy
Řepy	Košíře	Hořice	Nelahozeves	Indický oceán	Sibiř
Praha	Hrad	kostel sv. Víta	Plodinova burza	Vinohrady	Stromovka
Maroko	Brno	Řím	Anglie	Slovensko	Buenos Aires
Československá republika x Československo	Evropa	Republika argentinská	Ferdinandka	Hamburk	Štokholm
Nové Město	Juan Fernandez (<i>ostrov</i>)	Indočína	Smyrna	Ženeva	Říp
Letná	Praha II	Čína	Četka	Paříž	Folies Bergères
Maďarsko	Lvov	Rusko	Washington	Bratislava	Německo
Rytířská ulice	Všetaty	Řím			

CHRÉMATONYMA

Divadlo Rozmanitost	firma Stránský	Dunajské vlny (<i>píseň</i>)	Tisková kancelář (<i>redakce</i>)	Pokrok (<i>redakce</i>)	Benátské noci (<i>román</i>)
Román kurtizány	Andersensovské pohádky	Chvála lenosti (<i>fejeton</i>)	Über Land und Meer (<i>časopis</i>)	Pilot smrti (<i>film</i>)	báseň Svitání
Plamen	Politička	Hlas lidu	Nový čas	otec Goriot	Život lásky v přírodě
parník Santa Fé	Svaz československých měst	Červený kříž	Armáda spásy	firma Beck & spol.	román Temno
Omladina	Sparta	Slavia	Viktorka	firma Horowitz	revue Na březích Vltavy a Gangy
Dáma v trikotu	Quand souvenir revient (<i>píseň</i>)	Diplomatická služba	Církevní věci	Zákon o stavebním ruchu	Orelské hospodářství
Oslava	Podzimní	vinárna Purity	kavárna	hotel	kavárna

prohlášení americké samostatnosti	povýšení		Empire x Empire	Banjaluka	Deauville
Smrdutina x Smrdutá kavárna	kavárna U Tří kosů				

Příloha č. 2 Propria v díle Dům na předměstí

ANTROPONYMA

Jan Faktor x Faktor	Syrový x Jindřich	Syrová x Marie	Gusta	Růžena	Mecl
Faktorová x Faktorka	Anna	Samec	Maud	František	Mařena
Bednářovi	Němci	Redlichová	Abrahám	dr. Werich	Malečková
Stein	Šoltys	Hynek	Šálený	Lacina	Panna Marie
Krejzová	Anastázie	Bém	Sládeček	Václav	Mejstřík
Máňa	Kačena	Šolar	Blaženka	Fára	Babylóňané
Šoltysová	Židé	Majdaléna	Alois	Bůh	Ferdinand
Valérie	Josef	Otto	Kateřina	Gabriel	Mandausová
Buňata	Zpěvák	Angelika	Kuno (<i>hrabě</i>)	Anselm	Rupert
Jakub	Šupito	Silvo (<i>biskup</i>)	Vítězslav Hálek	Kryštof Kunstmüller	Hana Roubíčková
Baloun	Gastony	Jetřich			

TOPONYMA

Harantova ulice	Praha	Arizona	Vinohrady	Ovocný trh	Rusko
třída Odboje	Ringhoferka	Strašnice	Čína	Rakousko	Platněřská ulice
Malá Strana	Platněřská (<i>ulice</i>)	Kolín nad Rýnem	Mladá Boleslav	Nové Město	Srem
Tetín	Vinohrady	Lužická ulice	Kampa	Vodňany	dům U Sedmi andělů

KOSMONYMA A ASTRONYMA

Siria (<i>souhvězdí</i>)

ZOONYMA

Karel (<i>kůň</i>)	Amina (<i>pes</i>)	Micinka (<i>kočka</i>)
----------------------	----------------------	-----------------------------

FYTONYMA

Cypripedium calceolus (rostlina – střevíčník)	Dahlia maxima Syrový
--	----------------------------

CHRÉMATONYMA

Čtenářský a vzdělávací spolek (<i>nápis</i>)	Osram (<i>žárovka</i>)	Štědrý večer	Píseň starého domu	Jede mladík na svém koni (<i>píseň</i>)	Chvála hospodyňky (<i>značka prášku</i>)
Peugeot (<i>automobil</i>)	Florián Lenz (<i>firma</i>)	Christoph Otto Kunstmüller (<i>nápis</i>)	Ten musí jít z kola ven (<i>hra</i>)	Salve (<i>nápis</i>)	hospoda U Tří kominíčků
hostinec U Staré brány	vinárna U Klíče	hospoda Na Růžku			

Příloha č. 3 Propria v díle Muži v offsidu

ANTROPONYMA

Meduna	Emilie x <i>raději by se jmenovala</i> Věra x Emilka x Emilie Šefelínová	Eman x Emánek <i>(syn pana Habáska)</i>	Richard Načeradec x Načeradec x Richard	Hedvika x Načeradcová	Emanuel Habásko x Habásko x Emanuel
Turek <i>(národnost)</i>	Šroubkovi	Humbergr	Podrazil	Prokop	Breburda
Jelínek	Ouholičková	Vacina-Losos	Vacina- Pacinka	Ženda	Tyrpekl
Plánička	Novák	Pleticha	Vodička	Šoltys	Julek Sladkusan
Ferdinand	Bayer	Hromádka	Klicpera	Junek	Mikša
Puč	JUDr. Max Načeradec	Moudrý	Ženíšek	Franc	Svoboda
Karpe	Anka	Svoboda	Kohut	Franta	Fajt
Kohn x Oskárek	Ferdinand Honek x Ferdinand	Španěl	Taliján	Robičková	Sádlo x pan Sádlo
Mysíkové x Mysík	Klapka	Janda-Očko	Bělka	Franzl	Jenny
Václav Pilát	Káďa	Burgr	Back	Hochman	Kolenatý
Plecitý	Schmalfusová x Schmalfusska	dr. Krauskopf	dr. Brod	Otoušek	Hanička
Korecová	Srba	Ignác	Kauders	Nedoma	Katz
Kominík	paní Nedomová	Laufr	Braun	Gschweidl	Joska
Hoffmann	Brosenbauer	Rainer	Blum	Fischl	Michelupová x Idinka
Alžběta	Nedopita	Houk	Radlický	Angličani	Šefelín x Vilém
Šefelínová x Kateřina	Baron	Šroubek	Weil	Vaněk	Benda
Košek	Baumruk	Hejma	Kotouč	Vopálecký	Krumr
Veselý	Hejda	Dvořáček	Žinylková	Šturcovi	Jakub Šturc
Josef Šturc	Holas	Izabel	Císař	Kracík	Topol
dr. Krása	Široký	Mittelmüller	Greta Garbo	Steiner	Bejbl
Indiáni	Mlsna	Vejbor	Čafka	Spart'an	Chrdle
Kordač	dr. Brody	Ohrenstein	Slepička	pan Hátle	Němci
Sedla	Hojer	Šimperský	Klíma	Siegl	Szoldatics
Pepiček	Mejzlíková	Bejšovec	Hilda	Ida	Truda
Heda	Klára	Fany	Othello	Desdemona	Štaplík
Carvan	Silný	Acht	Kronenberger	Anděla	Turay
Wilhelm	Herta	Belgičani	Kautzky	Hirzer	Košťálek

Maďarové	Vršovci	Vaník	Sedláček	Mazal	Slovani
Novák Josef	Novák Viktor	Novák Antonín	Kristýna x Kristýna Volšová	Novák Gustav	Novák Ferdinand III.
Novák Cyril	Novák Emil	Novák Jan	Novák Jiří	Novák Vilém	Novák Leopold
Novák Vítězslav	Novák Arne	Bůh			

TOPONYMA

Cimburkova ulice	Žižkov	Vídeň	Čechy	Evropa	Pankrác
Smíchov	Ohrada	Havlíčková ulice	Havlíčková třída	Neveklov	Praha
Hybernská ulice	Portugalsko	Harantova ulice	Husovka	Francie	Paříž
Lyon	Marseille	Poříč	Edisonka	Elektra	Votice
Řevnice	Hohe Warte	Kaprova ulice	Dánsko	Nové Město	Brno
Bratislava	Německo	Husova třída	Radlice	Anglie	Karlova ulice
Bohdalec	Žižkovské sady	Riegrový sady	Hlubočepy	Radlice	Eden
Amerika	Staré Město	Vinohrady	Karlín	Kobylisy	Radlice
Jinonice	Butovice	ostrov Martinique	Varieté	Gräfeberg	Karlín
Rakousko	Palestina	Řecko	Nusle	Pankrác	Příbram
Maďarsko	Československo	Karlovy Vary	Rusko	Polsko	Varšava
Lvov	Balt (<i>Baltské moře</i>)	Prusko	Berlín	Bavorsko	Rýn
Alsasko	Lotrinsko	Cgebsko	Normandie	Španělsko	Itálie
Turín	Riviéra	Cannes	Adrie	Dalmácie	Albánie
Soluň	Záhřeb	Makedonie	Rumunsko	Bulharsko	Besarábie
Cařihrad	Calais	Dánsko	Japonsko	Švýcarsko	Masarykovo nádraží
Havlíčkovo náměstí	Staroměstské náměstí	Kobylisy	Břevnov	sopka Mont Pelée	Bezovka (<i>budova</i>)
Deklarace (<i>budova</i>)	vrch Bohdalka				

KOSMONYMA A ASTRONYMA

Jupiter	Saturn
---------	--------

CHRÉMATONYMA

Viktoria Žižkov x Viktorka x	Slavie x Slávka x S.K. Slavia	Letná (<i>fotbalový klub</i>)	Amplion	Slavoj Žižkov	Sparta
------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	---------	---------------	--------

Viktojka x S.K. Viktoria Žižkov					
First Vienna	Deficit x D.F.C.	Sheffield Wednesday	Derby County	Newcastle	Middlesbrough
Black-burn Rovers	Bolton Wanderers	West Ham United	Celtic	Union Žižkov	Grimsby Town
Corinthians	Dobrodružství Miloslava Vlnovského	Načeradec (firma)	Kladno	Cardiff	S.K. Hlubočepy
Bohemians	Čechie	S.K. Vlasta Praskolesy	S.K. Meteor Pletený Újezd	A.F.K. Litavanu Dobrá Voda	F.C. Chudobinec Pardubice
Pohřební ústav města Prahy	Admira	Videň	Stuttgarter Kickers	Ambrosie	Hungarie
Státní úřad statistický	S.K. Pogon	F.C. Juventus	A.F.K. Řeznický	XI. Hluchoněmých	A.C.Novákovi
hospoda Na Vinici					

Příloha č. 4 Propria v díle Hráči

ANTROPONYMA

Jindřich Kobosil x Jindříšek	Ulián x Ondřej Ulián	Bedřich Salamánek x Salamánek	Kuncová x Kozí Kuncka (<i>takto známa ve městě</i>)	Rebekka Flowerová x Rebekka x Flowerová	Lazar
Václav x Kobosil	Josef	Říman	Slovan	Menšík	Dalibaba
Háblt	Halaburda	Škoda	Vaňásek	Adolf	Markéta
Rupert	Šulc	Freudenfeld	pan Abeles	Neruda	Čelakovský
Gertruda Kulicke	Alois	Blažena x Blaženka	Eduard	Šlika	Valerie x Uliánová
Hynek	Keclík	Vetčný	Lacina	Bejšovec	Chmelík
Schulhof	Burián	ing. C. Jan Thoř	Fňouk	Dvaciáš Corvinus	Hérodotos
Peršané	Korach	Antonín Mazura	Slované	Číňan	Zikmund
Češi	Dolina	Anežka x Dolinová	Pinkas	Fetter	Fendrštát
Secfus	Piskora	Ksandrová	Říha	Bek	dr. Káš
Podlena	Rous	Kašket	Bečka	Baloun	Habsburkové
Kalina	Kundrt	Němeček	Houska	Adrienna	Mabel
Kathleen	Fikejz	Myclík	Libuše	Lebeda x Toniček	Hroneš
P. Ignác Burda x P. Burda	Kalous x Karlouštíček	František Sáleský	Pán Ježíš	Tšpon	Martička x Marta Tšponová
Fiškandl	Poborák	Nehyba	Kraus	Grulich	pan Lexa
c. k. profesor Komers	Lustig	Král	Dykast	Sidor Ivanovič Kobylenko	Vendelín Bouda
Hamza Josef x Izvozčík	Skoropadskij	Germáni	Mongolci	Šimandl	Kauders
Tamara	Bouda	Martinovský	Juliš	Botha	Justic
dr. Znamenáček	Blackberry	Bětuška	Maxim Schmidt	Mr. Sullivan	F. O. Barton
Carwell	McLee	Naděžda	Francouzka	Ruska	Houra
Bohumil Heller	František Jilemnický	Bůh	František		

TOPONYMA

Na Staré poště (<i>rodný dům</i>)	Židovská ulice	Krocínova ulice	Scotland Yard	Doughtyho ulice	Trafalgar Square
Londýn	Leicestr	Afrika	Kostomlaty	Šumava	Tatry
Jedliny	Trapezunt	Příbram	Bresto	Svatá Hora	Atlantský

<i>(dvůr)</i>					oceán
Valois	Dijon	Benešov	Francie	Spojené státy severo-americké	Evropa
Düsseldorf	Bordeaux	Trouville	Čechy	Brno	Ventimiglia
Lipsko	Hagenbeck	Kutná Hora	Irkutsko	Tylova ulice	Votice
Čita	Mandžuri	Jindřichův Hradec	Praha	Hořovice	tvrz Vítkov
Tichý oceán	ulice Komenského	vrch Diamond Head	Havajské ostrovy	Svatý Mikuláš <i>(víška)</i>	Pardubice
Brandýs nad Labem	Charbin	Národní dům	Uherské Hradiště	ulice Na Láni	třída Otce karbaníka
Vamberk	Dobruška	New York	San Diego	Japonsko	Kobe
Rakousko	Kostelec nad Orlicí	Sadová	Rychnov	Solnice	Besancon
Hradec	Chlumec	Poděbrady	Nymburk	Vysočany	Vladivostok
náměstí Republiky	Kojetín	Olomouc	Národní muzeum	Kladno	Plzeň
Assisi	Poříčí na Sázavě	Wilsonovo nádraží	Vltava	Sibiř	Rusko
Jalový dvůr	Moravská Ostrava	Bohumín	Krakov	Rawa Ruska	Uhnów
Styr	Pirjatin	Kyjeva	Prostějov	Rossije	Bachmači
Urál	Beskydy	Asie	Čeljabinsko	Holešov	Mariánovka
Jekatěrinmurk	Šalja	Šamari	Kungur	Kordon	Razjezi
Molebský závod	Tomsko	Mělník			

ZOONYMA

Pašik

CHRÉMATONYMA

Praktický sazebník hry obyčejného a licitovaného mariáše <i>(kniha)</i>	Schick & Rosenbaum <i>(firma)</i>	Slavoj <i>(zpěvácký kroužek)</i>	Dobroš <i>(vzdělávací spolek)</i>	Vlasta <i>(vzdělávací spolek)</i>	Filothea <i>(spis)</i>
Moje paměti <i>(kniha)</i>	Khedive <i>(cigarety)</i>	Marseillaisa <i>(písnička)</i>	hostinec Na Blátě	hotel U Nádraží	hostinec Na Hradě
hostinec U Zlatého havrana	hostinec Na Růžku	hostinec U Hányšů	hotel U Svatého Havla	hostinec U Českého dvora	hotel Jiskra
hostinec V Kurci	hostinec U Tří hvězdiček	hotel U Zlaté stoupy	hostinec Na Štrachandě	hostinec Na Kocandě	hostinec Na Císařské
hostinec U Města Prahy	hotel Steiner	hostinec U Petránků	Na Červené	U Tomášů	kavárna Paříž
kavárna Arco	kavárna Bohuslavka	kavárna U Černého orla			

Příloha č. 5 Propria v díle Hedvika a Ludvík

ANTROPONYMA

Hedvika Špinarová x Hedvička	Dominik Špinar x Špinar	Julie Špinarová – Hrdličková x rozená Čimrhanzlová	Jindříšek x Jindřich x Jindřich Hrdlička	Ludvíček x Ludvík	Krasava Čimrhanzlová – Pohorská x Čimrhanzlová x Krasava x paní Móda
Sokratové	Dynybyl	Noha	Bezinka	Rodionova	Hlavatschek
Klofanda	Rathausky	Jakisch	Zeininger	Mezenzöffy	Veronika Špinarová
Leopold	Benedikt	Oldřich	Ježek	Jaroš	Habrováci
Manfred	Ugolin	Albína	Valpurga	Martín	Rosalinda
Blanka	Rothanzl	Kejř	Honzl	Pejš	Nývlt
Mühlstein	Eva	Angelika	Alois Líznar x Alois	Rudolf Javůrek x Rudolf	Prusové
Vítězslav Hálek	Dolores	Hubert	Klára	Věnceslava x Věnceslava Javůrková	Stanislav Mojmír Květenský
Bašta x Jaroslav	Helenka	Jaroslav (<i>syn pana Bašty</i>)	Reichel	Empedoklové	Ilja
Vojtíšek x Vojtěch	Vilém Šaršoun x Šaršoun x Vilém	Barbora	Jáchym	Božena x Boženka	Gibián
Oldřich Gibián (<i>otec malého Gibiána</i>) x Oldřich	Viktor	Karolinka	Ctibor x Ctiborek	Gaston	Lilian Dower x Lilian
Manuel	Nikolaj	Bůh			

TOPONYMA

V. (<i>okresní město</i>)	Splašená ulice x <i>dříve</i> Kostelní x Deklarantská x Václava Beneše Třebízského x	Dolany	Austrálie	Cherbourg	Ústí nad Labem
--------------------------------	--	--------	-----------	-----------	-------------------

	třída Osvobození				
Habrová	Charbina	Buenos Aires	Uhry	Praha	Motol
Hradec Králové	Francie	Afrika	Bosna	Ufa	Brno
Verona	Austrálie				

CHRÉMATONYMA

Večerní písně	Byla to její vina? (<i>román</i>)	V lesní samotě (<i>román</i>)	Julinčiny libánky (<i>román</i>)	Prosté kvítky (<i>povídky</i>)	Z mého památníku (<i>verše</i>)
České matky, hlavu vzhůru! (<i>brožura</i>)	Udělala štěstí (<i>román</i>)	Čtenářská beseda (<i>spolek</i>)	Okrašlovací spolek	Na ni (<i>báseň</i>)	Sdružení pro podporu a vybavování chudých nevěst
V poutech (<i>sbírka básní</i>)	Červený kříž	hosпода Na Purku	hosпода Na Trávníku	hostinec U Hvězdy	lékárna U Spasitele
penzionát Lada					

Příloha č. 6 Propria v díle Hlavní přelíčení

ANTROPONYMA

Touš	Barchánek	Maršík x Josef Maršík	Maršíková x Kristýna	Rösslerovy (<i>sestry – Marie a Tekla</i>)	Marie Rösslerová x Marie x Mařenka
Barchánková	Odvárka	Linda (<i>starosta</i>)	Alžběta Válová x Alžběta x Válová	Skrbek	Růžena Skrbková
Bohumila Nosková	Fred	Šárka x Šárka Borovcová	Mikulová	Vladimír Podhorský x Vladimír x Vláďa x Vládíček x František (<i>Alžběta by si přála, aby se tak jmenoval</i>)	Cechmajster
Týc	Rusové	Burda	Rusák (<i>národnost</i>)	Berta	Věra Skrbková x Skrbková
Julie	Berta Stiburková x Stiburková	Kolda	Chlebounová	Šabatová	Osip Gendrichovič
Jindřich	Fuksa	Fára	Pícha	Vitejček	Macaria (<i>postava z řecké mytologie</i>)
Jenověfa (<i>patronka Paříže</i>)	Titus	Telesfor	Řekové	JUDr. Alois Fábera	Pepík x Pepíček (<i>syn paní Maršíkové</i>)
Kroutil	Bůh				

TOPONYMA

Velká Praha	Kostelec	Jižní Amerika	Sao Paolo	Pernambuco	Václavské náměstí
Vinohrady	třída Spojeneckých armád	Praha	Zelený papoušek	Olšany	Pasáž
Šumava	Střelecký ostrov	Palacký most	Staré Město	Ovocný trh	ulice V Kotcích

Wilsonovo nádraží	Staroměstská radnice	Kamenný most	ulice Komenského	Kobylice	Slovensko
Podolí	Mšeno	Hradčany	Mírové náměstí	Tajemství zločinného lékaře	Fochova třída
Kovel	Mníšek	Rakousko	Třída spojeneckých armád	Rusko	Česká Třebová
Moravská Ostrava	Bohumín	Krakov	Lvov	Podvoločiska	Rawa Ruska
Na Purku (<i>les</i>)	Spálená ulice				

KOSMONYMA A ASTRONYMA

Saturn

CHRÉMATONYMA

Magyar állam vasutat (<i>nápis</i>)	Máj (<i>šifra</i>)	Lidová jídelna (<i>nápis</i>)	Zelené listy	Likvidatura (<i>název</i>)	Válečný slepec (<i>nápis</i>)
kavárna a restaurace U Přemysla Otakara Druhého	Národní divadlo	Sokol	Městská spořitelna		

Příloha č. 7 Propria v díle Michelup a motocykl

ANTROPONYMA

Robert Michelup x Michelup x pan Michelup	paní Michelupová x Michelupová x Růženka x paní Růžena	Máňa	pan Kafka x Kafka	kantor Korn x pan profesor Korn x starej Kořen	Jiří x Michelup Jiří
Mussolini	Ferdinand Svoboda	Vilém Reilich	pan Hájek x Max Hájek	paní Hájková	dr. Hugo Geschmay
tábor Loudavých x rod Loudavých	tábor Rychlých x rod Rychlých	Francouz	Prus	Arthur Hahn x Turl	rod Turlů
paní Carola Knina	manželé Hájkovi	Krejza Josef	Mikyška Zdeněk	Steinbach Karelss	Pazderník (<i>ředitel</i>)
Korecovi	Kantorovi	Košerákovi	Kominíkovi	Koralkovi	Neviklufovi
doktor Bišický	doktor Hasterlo	Sinkovi	Polákovi	Vohryzkovi	doktor Štědrý
Orenstein	pan Orlický	Morgenstern	pan Monter	Krosnař	Pilař
Peyer	Dlask	Uxa	Srnec	docent dr. Homan	Knobloch
Zdeněček	Alfréd	Ema	Hedvika	Ida	Leopold
Hugo	Richard	Sylva	Hucl	Lisa	Lena
Lora	Lotta	Irma	Frony	Hejčl	Polívka Jan
Matyáš Korvín	Miroslav Dlabač	Áda	Daisy	baronka Aspahsová	Sylva Kratinová
ing. Jarda Nuc	Jenda (<i>ministerský předseda</i>)	Ruda (<i>ministr železnic</i>)	Odysseus	Eva	Jindřich Poch x Jindřich
Marlis	Johny	Toník	Chýle Alois	slečna Flora	babička Flora Brumlik
Osvald	Olda	Karlíček Kejdanů x Karel x Kadl (<i>přezdívka</i>)	Hitler x pan Hitler	Lous Chiron x Chiron	von Stuck x Hans von Stuck
Caracciola	Nuvolari	Faffioli	Varzi	Oskar	paní Šnábl
paní Taussigová	Vojtěch Lahůlek x Lahůlek	Ludvík Marhan x Ludva x Marhan	Hartenegg (<i>ředitel</i>)	paní inženýrová Altschulová	Adam Smith (<i>autor knihy níže – Blahobytnár.</i>)
pan Bony	pan Ganz	paní Štědrá	Roosevelt	doktor Glücklich	Alexandr Makedonský
Bůh	Ježíšek	Buddha			

TOPONYMA

Amerika	Karlín (<i>město</i>)	Kašperské hory	Nikaragua	Argentina	Slovensko
Znojmo	Nové Pavlovice	Na Poříčí	Išl (asi Bad Ischl)	Anglie	Londýn
Václavské náměstí	Můstek	Alpy	Praha	Čechy	Villa Weidmannsheil
vila Elfiede	vila Liselotte	vila Käthe	vila Toni	Kláštevec	Masarykovo nádraží
Uhry	New York	Dánsko	Vltava	Mladá Boleslav	Asturie
chrám sv. Víta	Betlém	Libeň	město Bráník	Nizza (místo květoového karnevalu)	Kravin
Stromovka	Masarykův okruh	Linec (Linz)	Solná komora	Gräfenberg	Malý rynek
Krč	Sedm Mlýnů	Paříž			

FYTONYMA

Semeník spodní

ZOONYMA

Mlynář (<i>kocour</i>)

KOSMONYMA

Mars

CHRÉMATONYMA

klub Hagibor (<i>sportovní</i>)	Starý zákon	Nový zákon	Über Land und Meer (<i>časopis</i>)	Rostlinopis pro nižší oddělení SŠ	Armáda spásy
Alenka v říši divů	Sbírka zákonů	Hennessy	Scala (asi La Scala)	Sbírka zákonů	Hennessy
Pozemkový úřad	Štědrý večer	Nový rok	Květinový karneval	Uherský los Dobrého srdce	Rudolfova dráha
rubrika (<i>novin</i>) Služby a práce	Malý oznamovatel (<i>noviny</i>)	Blahobyt národů (<i>kniha</i>)	Arsenal (<i>anglický fotbalový klub</i>)	Blahobyt národů (<i>kniha</i>)	Arsenal (<i>anglický fotbalový klub</i>)
bar Piccadilly	kavárna Universal				

Příloha č. 8 Propria v díle Okresní město

ANTROPONYMA

Wagenknecht	Klári Weinsteinová x Klárka x Klárinka	Hladká Ančka x Kafuňková	Gustav Štědrý x Lakotný kupec Kassem (nazvali ho synové)	Maryška Půjč (žebrák) x Emanuel Pěchota (podle úředních údajů)	Marie x Mařenka x Mařka
Chleboun x Majorek (přezdívka)	Kamil (syn pana Štědrého) x Kamil Štědrý	Wachtl x Julius Wachtl	Sedmidubský x Jan Sedmidubský	Vokoun x Abdul Hamid (přezdívka)	Jaroslav x Jaroušek x Jarda
Viktor	Rabochová	Blériot	Mejtský	Nobilis	Raboch
Pecián	Vepřek	Alžběta	Luccheni	Zdeňka x Zdenička	Franz von Knotek
Latham	Zoufalý	Pošusta	Rudolf (princ)	Vecsérová (baronka)	Bratfisch
Raša	J.Gross- Hoffinger	Slávinka	Karla Lochmanová	Růžička	Oktávec
F. X. Šalda	Pankhurstová	Hynek	dr. Tichay	Král	Baruška
Machar	Bezruč	Jules Verne	Pošustová	Štědrá	Marco Polo
Oktávcová	Bethmann- Hollweg	Redl	Masaryk	Hilsner	Facalít
Růžena Koutská	Falières	Panter	dr. Fábera	Šabata x Isidor Doležal (přezdívka)	Kristýna
Dick	Arnošt Sezima	Záhoř	Raymond Matějka	Arnošt Španihel	Mac Sennet
Olaf	Waldemar Psylandr	Sorensen	Fáberová	Kuncová	Růža Adamírová
Krahulec	Secfusová	Lengsfeldová	Hezjlar	Schidlof	Leopold
Alfréd	Němci	Slované	Turci	Rusové	Bůh

TOPONYMA

Praha	Olomouc	Francie	Balkán	Skadar	kanál La Manche
V zátočině x Františka Palackého (čtvrť)	Na pískách (čtvrť)	Vídeň	Evropa	Chuchle	Brno
Mayerling	Německo	Krakov	třída dra Aloise Fábery	Anglie	Bospor
Turecko	Řím	Rudko	Kavkaz	Turkestán	Azurové pobřeží
Šumava	Agadir	Vamberice			

CHRÉMATONYMA

Chudobinec Pivodův <i>(nápis)</i>	Pět neděl v balóně <i>(kniha)</i>	Cercle français <i>(spolek)</i>	Sanhedrin <i>(spolek)</i>	Smilstvo <i>(kniha)</i>	Duše a dílo
Křížovatky	Černí myslivci	Deset let proti proudu	Národní listy	Právo lidu	Moderní revue
Maryčka Magdonová	Když šel pan Johanes za Koňskou bránu	Daimler <i>(automobil)</i>	Sokol	Weissbarth <i>(firma)</i>	Mlynářský obzor <i>(časopis)</i>
Prožil jsem pohádku krásnou <i>(píseň)</i>	Gaudeamus Igitur <i>(píseň)</i>	hostinec Na trávníku	lékárna U milosrdného bratra	hostinec Na rybárně	Národní dům
Kassemovy opánky <i>(boty)</i>					

Příloha č. 9 Propria v díle *Hrdinové táhnou do boje*

ANTROPONYMA

Viktor (syn Štědrého) x Viktorek	Štědrý x Gustav Štědrý	Částka	Pepek	Oldřich Šafka	Chleboun x zvaný Majorek
Pecián	Vepřek	Raboch	Francouzi	Ruska	Vokoun
Štědrá	Prušáci	Kanimuri (<i>admirál</i>)	Kuropatkin	Stesselj	Francouz
Jaroslav x Jaroušek (<i>Štědrý</i>) x Jarda x Jaroslav Štědrý	Kamil x Kamil Štědrý	Ferda Rothanzl	Sedmidubský x Jan Sedmidubský x Jenda Sedmidubský	Eduard Ducbaba x Ducbaba	Ančka Hladká x Kafuňková
Smolová	Smola x Standa x Stanislav Smola	Wachtl x Julius Wachtl	Čerkes	Pangrác	Rusové
Slované	Wagenknecht	Srbové	Vinklář	Rabochová	Růžička
Král	Němci	Zoufalý	Rus	Nikolaj Nikolajevič	Facalít
Adolf Weinstein	Radecký	Raymond Matějka	Šimák	Zdeňka	Weber
Marie	Rodin	Hlaváček	Klárka	Maštalíř	Desdemona
Leopold	Klára	dr. Tichay	Oktávec	MUDr. Jansa	Pošusta
František Josef První	Dankl	Quaiser	Šeda	Noha	Novák Jindřich
Novák Emil	Novák František	Novák Oldřich	Kapal	Liška	Turek (<i>příjmení</i>)
Gisela	Quaiserová	Hofer	Jaroš	Lokvenc Vojtěch	Havlová
Maryčka Půjc	Hynek	Potiorek	Evžen	Thun	dr. Groš
Gerson Perlmann	Léon Josserand	Müller	Němec	Bedřich	Roman Kytka
Brudermann	Auffenberg	dr. Alois Fábera	Šeborová	Lewit	Hospergrová
Peciánová	Nobiles	Mejtský	Herzán	Hlasivec	Bednářík
dr. Oskar Taussig	Arab	Benjamin Klíma	Hláška	Koun	Welebil
Klofanda	Tichatschke	Baruška	Schlampeta	Šebastián Šafránek	Pour
Hedwig Porsche	Dolly Prinke	Porschová	Porsche	dr. Vlastimil Tichaye	Machar
Bezruč	Sova	Vrchlický	Boleslav Jablonský	František Josef	Škrabák
Maštalířová					

TOPONYMA

řeka Yalu	Wagenknecht	Cušima	Mukden	Čechy	Kavkaz
Příbram	Pomořany	Šabac	Obrenovac	Belgie	Milanovac
Praha	Petrské náměstí	Sarajevo	Příkopy	Hamburk	Olomouc
Rakousko	Sibiř	Komárov	Hradec	Vysoké Mýto	Přím
Kněžská Loučka	Sniatyn	Liska	Poturcyn	Rawa Ruska	Hrebrná
Werchata	Karpaty	Budapešť	Bělehrad	Bílá hora	Turci
Flandry	Somma	Mrtvé moře	Srbsko	Schönbrunn	Aš
Benešov	Blatná	Boleslav Mladá	Brandýs nad Labem	Brod Německý	Budějovice
Bydžov Nový	Žlutice	Žižkov	Žatec	Žamberk	Warnsdorf
Vrchlabí	Vinohrady Královské	Ústí nad Labem	Příbram	Rychnov nad Kněžnou	Náchod
Rokycany	Liberec	Lanškroun	Klatovy	Kamenice nad Lipou	Svatý Jáchymov
Chrudim	Kartouzy	Staré Město	Střelecký dům	Orlické hory	Prešpurk
Dunaja	Vršovice	Polsko	Vambeřice	Komárov	Moravská Ostrava
Halič	Lvov	řeka Drina	Volha	Port Arthur (pevnost)	Namur (pevnost)
Huy (pevnost)	Ivangorod (pevnost)	Brest Litevský (pevnost)	Kynast (vojenské cvičiště)	Schaworra (vojenské cvičiště)	Jugendspielplatz (vojenské cvičiště)

KOSMONYMA A ASTRONYMA

Orion (souhvězdí)

CHRÉMATONYMA

Zanzibar (poštovní známka)	Cercle français (spolek)	Červený kříž	Žena v koupeli (obraz)	Pět neděl v baloně (kniha)	Boží hod
Hašlerovy kuplety (píseň)	Úpisujete válečnou půjčku (nápis)	Šulchan Aruk (kniha)	Nový rok	Pan Vilímek (písnička)	Mstivá Kantiléna
lékárna U Milosrdného bratra	Othello (drama)	Národní dům			

Příloha č. 10 Propria v díle *Podzemní město*

ANTROPONYMA

Klofanda	Trachta	Maštalíř	Wagenknecht	Herzán	Habětín
Náhlovský	Erichleb	Vojtěch	Václav	Tonáček	Štědrá
Lehovec x Bedřich Lehovec	Franta x Frantík	Knopp	Němci x Němec	Francouz x Francouzi	Růžička
Heimburgová	Komarov	Hynek	Andrlík	Šabata	Eschtrudová
Beránek	Bureš	Král	Žalman	Raboch	Marlittová
Jaroslav Štědrý x Štědrý x Jaroslav	Semecký x Mirek Semecký x Miroslav	Baruška	Klepš	Gustav Štědrý	Jansa x MUDr. Jansa
Světelská	Kristýna	Albína	Anežka	Viktor	Smola
Kamil	Pecián	Fendrych	Wachtl	Vojta	Marie
Rus x Rusové	Šmilauer	Kysilka	Zdeňka	Franta Dymeš	Utschigg
Maďar	Polák x Polda	Veselík	Ljubov (<i>jméno pani</i>)	Eman	Eleonora
Čech	Oktávec	dr. Alois Fábera	Quaiser	Vepřek	Zoufalý
Ferda	Bethmann - Hollweg	Stürgkh	Büh	Ježíš	

TOPONYMA

General Diwok – Platz (<i>náměstí</i>)	Lubartov	Laufgraben Feldmarschall eutenant Mezenzöffy	Feldregiments -Kmdo No 18	Malín	Vila Růženka
Ostrožec	Vídeň	Kovel	Jičín	Itálie	Brno
Přím	Náklí	řeka Styr	Vystrkov	Chaloupky	Rumunsko
Halič	Ostrožec	Luck	Lvov	Bohumín	Bruck
Brandýs nad Labem	Valjevo	Šabac	Gorlice	Šulisi – Mulisi (<i>vesnice</i>)	Dukla
Karpaty	Rusko	Moskva			

ZOONYMA

Vaska (<i>kocour</i>)	Foxl (<i>pes</i>)
-------------------------	---------------------

CHRÉMATONYMA

Kupectví u Franty (<i>firma</i>)	Čtenářská beseda	Tabákuř (<i>druh tabáku</i>)	Duhanin (<i>druh tabáku</i>)	Simchat Tóra (<i>svátek</i>)	Požarnyj oboz (<i>nápis</i>)
Vila Hacašprnda (<i>nápis</i>)	hospoda Na Rybárně	Kupectví u Franty			

Příloha č. 11 Propria v díle *Vyprodáno*

ANTROPONYMA

Chleboun x Majorek	Hejčl	Quaiser	Turek	Zoufalý	Raboch
Wagenknechtová x Wagenknechtka	Štědrý x Gustav Štědrý	Jaroslav x Jarda x Jaroušek	Viktor x Viktor Štědrý x Viktorek	Julius Wachtl x Julek	Kamilek x Kamil x Kamilek Štědrý
Rusové	Pangrác	Štědrá	Weinstein	Císař	Václav Šabata
Andrlík	Semecký	Erichleb	Maštaliř	Kotyza	Honza Hromádko
Dědic	Vicena	Mikula	Rabochová	Goldstein	Vokoun
Oktávec	Pošusta	Růžena Svobodová	Dlohožka	Klára	Anežka
Pecián	Kolátor	Smola x Standa Smola	Hanzliánová x Hanzliánka	Hladká Ančka x Ančka	Blaženka
Hrombaba	Melichar	Fikejz	Trpánek	Růžička	Rotschildová
Abrhám	Móric	Slované	Mojžiš	Vepřek	Zdeňka
Marie	Facalít	Facalítová x Otylka	Elzičta x Elzička	Procházková x Vlasta Procházková	Frantík x Franta
Alois Fábera	Šejnoha	Komenský	Ferdinand	Pangrácová	Voctářka
Pavel	Wagenknecht	Francouzové	Němci	Moskalové	Náhlovský
Bosňáci	Procházka	Rakušáci	Pepík Mertl	Václav Tošnar	Wilson
Venoušek	Kryštufek	Podešva	Hynek	Šámal	Eliška
Taliáni	Italové	Mádle Emanuel	Riehl	Bureš	Čech
Liselotte Kudlich	Král	Maruška	Viša	Cecilie	Duspiva x Vašek
Wilson (prezident)	Karel (císař)	Vilém (císař)	Eliáš	Rudla Hlavatý x Rudla	Reiniš
Stadler	Srbové	Kuncová x Kozí Kuncka	Venda (syn pí. Kuncové) x Kudlajs x Kunc	Manča Kosková x Manča	Tonda x Toník
Podlenová	Tichay	Kristýna (služka)	Jansa (doktor)	Jára Hlubuček x Hlubuček x Jára	Šimon Artasevič (mlynář) x Artasevič
Ignác	Babett	Bulhaří	Turci	Danil	Putník
Krčmář	Lazar (válečný invalida)	Vojta x Vojtišek	Bůh		

TOPONYMA

Březná	Monte Verena	Caldonazza	Trident	Inšpruk	Brzezan
Rusko	Rossija	Itálie	Brandýs	Monte Zebio	Monte Rosa
Chaloupka (<i>čtvrť</i>)	Zlatá Praha	Panenský mlýn	Praha	Přím	Sion
Srbsko	Paříž	Uhelný trh	Bílá hora	Panská louka	Habrůvka
Bapaume	Péronne	řeka Drina	řeka Sáva	Alpy	Eppan
Vysoký Penegal	Caldonazzo	Zákupy	Asiag	Horní Lužice	Kovel
Trident	Palackého třída	Jaroměř	Dunaj	Doberd	Kraljevo
Olomouci	Hlinné	Hronov	Vídeň	Milanovac	Brno
Uhry	Kumanov	Kragujevac	Bělehrad		

KOSMONYMA A ASTRONYMA

Orion (<i>souhvězdí</i>)	Polárka (<i>hvězda</i>)
-------------------------------	------------------------------

ZOONYMA

Elsa (<i>mezek</i>)

CHRÉMATONYMA

Pět neděl v baloně (<i>kniha</i>)	Měsíček nad Prahou (<i>píseň</i>)	Sandherin	Zelený kádr (<i>pořadatel akce</i>)	Červený kříž	Zanzibar (<i>jméno známky</i>)
Ceylon (<i>značka kávy</i>)	Den smíření (<i>svátek</i>)	lékárna U Milosrdného bratra	kavárna Savoy	Národní dům	

Příloha č. 12 Propria v díle *Hostinec u kamenného stolu*

ANTROPONYMA

Alois Netrefný x Alois Percy Netrefný x Percy x Percy Netrefný x Alois	Lubomír x Lubomíreček x <i>alias</i> Deštivá tvář	Jindřich Kebrle x Jindřich x Kebrle x Sopka	Božena x Božena Tatrmužová x Boženka x Božena Kášová x <i>provd.</i> Mertensová x <i>ovd.</i> Tatrmužová x Betynka	Badalec x Gaston x Ondřej Gaston Badalec x Gaston Badalec	Klementýna Dynderová x Dynderová x Klementýna
Bóža J. Kolbaba- Lipský x Kolbaba- Lipský x Bóža	Dyndera x Rudolf	Spytihněv x Spytík x Spýťa x Nácek <i>(říkali mu tak)</i>	Alenka x Alena x Alena Netrefná	Věruška <i>(dvojčata)</i> x Věra	Jožka G. Fadrholec- Měcholupský <i>(dirigent)</i> x Jožka
Míreček	Sam <i>(černý sluha)</i>	Pestalozzi	Bertrand Russel	Maren Calhotti	Yankee
Antonín <i>(vrchní číšník)</i>	Dalibor	Komančové <i>(kmen)</i>	Tobiáš	Greta Garbo	Lazar
Badalcová	Tomáš <i>(bratři)</i> x Tomášek	Ančička Beznosá x Ančička	Šimon Tatrmuž <i>(hostinský)</i> x Tatrmuž x Šimon	Ferda	Dante
Anis	Smetana	Wallac Berry	Marjánka	Čekan	Benno Mertens <i>(herec)</i>
Winderme- rová	Darlington	Kořenský	Ducbaba <i>(velko- restaurátér)</i>	Komrs <i>(notář)</i>	Vaňurka
Tybitancl	MUDr. Emanuel Fidrmuc	Ninča Majšajdrová	Fráňa Fňouk	Vaňurková	Ibsen
Kolbabová- Lipská	Emil	Alžběta	Turkyně	JUDr. Otakar Pcháč	Říman
Franc	Terežka <i>(kuchařka)</i> x Tereza	Oldřich	Vilém	Blaženka	Bedřich x Bedřišek
Archimedes Emerson	Kýra <i>(učitel)</i> Hanzlián	Shakespeare Bůh	Jouza <i>(statkář)</i>	Šperková	Kristla

TOPONYMA

Džbery pod Skálou (<i>lázně</i>)	Plž (<i>hrad</i>)	Aljaška	Praha	Pohany-Niněry	Kordillery
Lázeňský dům	Amerika	Kentucky	Roi de Naples	Paříž	Virginie
Salt Lake City	mys Dobré Naděje	Magalhãesova úžina	Džbery	Cambridge	Piccadilly
Semiramidyny (<i>zahrada</i>)	Mezibranská ulice	Eldorádo	Eden	Frísko	Arizona
New York					

KOSMONYMA A ASTRONYMA

Jupiter

ZOONYMA

Bibi (<i>fenka</i>) x Bibina	Baryček (<i>pes</i>)
--------------------------------------	------------------------

CHRÉMATONYMA

Bič (<i>minerální voda</i>)	Gipsy boys (<i>band</i>)	Polopanny (<i>román</i>)	Vějíř (<i>hra</i>)	Národovec (<i>časopis</i>)	Lumír
Dušičky (<i>svátek</i>)	John Gabriel Borkman (<i>drama</i>)	Velký pátek	Tisíc a jedna noc (<i>pohádka</i>)	Hostimil (<i>časopis</i>)	Humor
Realitní věstník	Peklo (<i>dílo</i>)	Praktický advokát (<i>kniha</i>)	Zemědělský rádce (<i>kniha</i>)	Romeo a Julie	U Kamenného stolu (<i>hostinec</i>)
Alessandro Stradella (<i>opera</i>)					

Příloha č. 13 Propria v díle *Bylo nás pět*

ANTROPONYMA

Bejvalovi	Kristýna (<i>služka</i>) x Rampušanda x Rampepurda	Čeněk Jirsák x Čeněk x Čenda x Jirsák x Krakonoš (<i>přezdívká</i>)	Pěťa (<i>Bajza</i>) x Bajza x Petříček x Petinka x Petr Bajza	Éda Kemlink x Eduard Kemlink x Kemlink x Éda	Páta Karel
Koloreň František	Ferdinand	Ladislav x Láďa	Mančinka	Jakub (<i>Bejvalův čeledín</i>)	Friedmannovi
pan Friedmann	Bejval Antonín x Tonda x Bejval	Martin Bejval (<i>otec Antonína</i>) x pan Bejval	Eva (<i>dcera cukráře Svobody</i>) x Eva Svobodová	Vařeková x Emilie x Ema	paní Štichauerová
bratři Abaldini (<i>akrobatická skupina</i>)	Signore Rudolfi (<i>majitel cirkusu</i>)	Polda Ješina x Leopold Ješina	Alfons Kasalický x Alfons	pan Svoboda x Jaromír Svoboda	Ješináci (<i>„ti nejzlejší“</i>) x Ješínák
Dražáci	pan Letovský	Ducbaba	Bednařík	Bednaříkovi	Habrováci
Honza Pivec x Pivec	Jiřina Hrazdírová	Božena Šebková	Alois Vařeka x Vařeka	Venda Štěpánek x Venda	Miroslav Hanzal
Andula x slečna Andulka	Zilvar x Josef x Pepek Zilvar	pan Jirsák x starý Krakonoš	paní Jirsáková x stará Krakonoška	Otakárek Soumar x Otakárek	Vendelín Bajza x pan Bajza
paní Soumarová	Rudla Venclík	pan Plachetka	Emil	pan Kordule (<i>strážmistr</i>)	pan Stádník
Vosáhlo Arnošt	Klema František	Viktorka	Rafaela	Kemlinkovi	pan Štverák
Franta Voborník	Číňan	pan Soumar	Indiáni	Barbora Ubryková	pan Bašta
Vařekovi	pan Zilvar	Eskymáci	Humpál	pan Stuchlík	pan Maule
pan Lokvenc	pan Světelský	pan Rektorys	pan Dušánek	Veselík (<i>učitel</i>)	Miss Arabella (<i>krasojezdčyně</i>)
Jirsákovi	Anděla	Šabata	pan Fajst	Špoutil Oldřich	Jodaska
Trojna	Rychtera	Bednařík	Svatý	Mazura	Jaroš
pan Podlena	Peclík	Laušmanka	Kozí Kuncka	Vobořilka	Homoláč
Číňané	pan Žaloudek	Melichar	Vašátko	Klenovec	pan Kukrle
Malajci	paní Pivcová	paní Venclíková	pan Brabec	pan Mothejzlík	Přemyslovci
paní Brabcová	Bůh				

TOPONYMA

Most	Rampuše (<i>ves</i>)	ulice Palackého	Na Zavadilce	Habrová	Budín
Dlouhá Ves	Mostrava	Vambeřice	Kalhoty (<i>místo pro koupání</i>)	Klobouk (<i>místo pro koupání</i>)	U kalhot
Dubinka	Itálie	Indie	Praha	Labe	Národní dům
Lidový dům	Kalifornie	San Francisko	Čechy	Nové náměstí	Afrik
Zapadákov (<i>přezdívka pro město</i>)	Ganga	Kalkuta	Lukavice	Javornice	Na Drahách
Na Láni	Na Dubince				

ZOONYMA

Honza (<i>kocour</i>)	Lyska (<i>kůň</i>)	Grošovatý (<i>kůň</i>)	Pajda (<i>pes</i>)	Amor (<i>pes</i>)	Jumbo (<i>slon</i>)
Kismet (<i>klisna</i>)					

CHRÉMATONYMA

Morová rána v Praze (<i>kniha</i>)	Vpád Pasovských (<i>kniha</i>)	Bílá paní Rožmberská (<i>kniha</i>)	Sokol	hostinec U Havrana	Štědrý večer
Štědrý den	Grand-cirkus Rudolfi	V zemi Škipetarů (<i>kniha</i>)	Duch Llana Estacada (<i>kniha</i>)		

ANTROPONYMA

V. J. Bublanina x Sulejman	Barbora	Vincenc Kaňka	Březina	Čerokézové	Bohumil Brodský
paní Sulejmanová	PhDr. Inocenc Tupý	Pánek	Ferdinand Sýřiště	Václav Šajc x prof. Šajc	Státník
Tajer x Tajerovi	Vikásek (<i>školník</i>)	Porges	Oscar Wilde	Kysela Eman	Felix Vojtěch
Stádník	Zachystal	Brabec x Tlampač Mečislav	Dr. Josef Vejtruba x Joe pep	Pilát	Mazal
Vaník	Káďa	Kolenatý	Košek	Čeněk Švorc x Švorc	Šanta
Nietzsche	August Comt	František Planýř x Planýř	Jan Zbejvalík	Jakub Gänsekräs	Platon
Herbert Spencer	Felix Piskora	Lev Schlesinger x Schlesinger	Lebertharan	slečna Secfusová	Elinor Glynová
slečna Jindřiška	Martin	Jindřich Křen	Crane (<i>vévoda</i>)	Warwick (<i>ranhojič</i>)	Ethelreda
Sealskinové (<i>rod</i>) x Selskin	Mavis	Husejn (<i>šejk</i>)	John (<i>sluha</i>)	Walt Whitman	Alois Pařez (<i>starosta</i>)
Baldachýn (<i>strážník</i>)	<i>baráčník</i> Smola x <i>statkář</i> Javornický	Dušánek x zvaný Mariška-půjc	Emerencie Heissassa- Leiderleben (<i>hraběnka</i>)	Antonie Zelenková x Manon de Camembert (<i>pseudonym</i>)	Nána Šichová
Abraham	Izák	Jakub	Goethe	Jirásek	paní Blochová
Brzlík (<i>farář</i>)	paní Kuncová x Kuncka	Hulicius	Bedrníček	Křepela	Všetečková
Uždilvá	Schweinhuber	Jula Glérů	Plodek	Částka	Havlíček Boromejský
Kočkodan	Carranza (<i>generál</i>)	Huerta (<i>boxer</i>)	Sopradazzi	Jack London	Macoun
Eva Borovanová	Amos Šebek	Schumann	Věra	Jiří	Egon Láňský
Groom	Milenka	Heveroch (<i>profesor</i>)	Ducbaba	Fridolín	Matěj
Marijánka Čížinských	Vojtěch	Adolfek x pajdavý Adolfek	Tudíž	Dunda	Benedikt Drucker
Shakespeare	Hejhálek	Václav Cenc	Václav Švásta	Linhart	Taussig
Jan Štěnička	Božec	Faltus	Plenkovič	Helenka	Adolf Šedivý

					x Doda
Bůh	Jiří Hartvík x Pondělíček	Květuška	Jaroslav	Tolstoj	Hellmut Gottscharek
Armin	Hermann	Luitpold	Siegfried Bienenfeld	Paderewski	Blaschke
Arturek Bloch	Franta	Grab	Šantrůček	Schopenhauer	Immanuel Kant
Ivan Les	Soňa Šeborová	Ra (<i>bůh Slunce</i>)	Osiris (<i>bůh</i>)	Horus (<i>bůh</i>)	Amón (<i>bůh</i>)

TOPONYMA

Sasko	Luxor (<i>Egypt</i>)	Petřín	Rakousko	Zelený Bůček	Praha
Žižkov	Košíře	Michle	Týn	Čechy	Evropa
Vysočany	Na Vydrholci	Mont Pelée (<i>sopka</i>)	Martinique (<i>ostrov</i>)	Londýn	Egypt
Kokrhele pod Skálou	Mejto (<i>zřejmě Vysoké Mýto</i>)	Venezuela	Plzeň	Amerika	Sakrabonie
Malá Strana	Černovice	Podolí	Mauritius (<i>modrý</i>)	Venezuela	Vltava
Rychnov nad Kněžnou	Vinohrady	Vídeň	Atlantický oceán	Ural	Maďarsko
Island					

ZOONYMA

Kismet (<i>klisna</i>)	Perun (<i>hřebeč</i>)
-----------------------------	----------------------------

CHRÉMATONYMA

Africký mnišek Panteleimon aneb Zelený automobil (<i>drama</i>)	Intolerance aneb Nesnášenlivost lidstva (<i>film</i>)	Nepoddajní x Rodina statkáře Javornického	Custoza- Lissa (<i>spolek</i>) x Celestýn	řád svatého Františka Saleského	Spolek tamburašů v Nuslích Lyra
Zahrada vonných úsměvů (<i>příběh</i>)	Snění (<i>hudební dílo</i>)	Verbické Klíče	U přítele Jakuba (<i>hosпода</i>)	Úřad pro zamezení mimořádných výdajů	Slavie
Slovanský bazar (<i>časopis</i>)	Akademie	Hoffmannovy povídky	Faidon (<i>dílo Platona</i>)	Richtrova kotvová stavebnice	Hellmuth Gottscharek a synové
Siegfried Bienenfeld a zeť	Společnost pro Dálný východ	Osram (<i>firma na žárovky</i>)	Štenclův závod	M. S. Goldmanna syn	Macoun & Leistenbruch
kavárna Jimmy West	hospůdka U Klobouku	Sparta	Armáda spásy	Boží tělo (<i>svátek</i>)	Buchtin (<i>prášek do</i>)

					<i>těsta</i>
Sídl <i>(leštící přípravek)</i>	Útěcha stáří <i>(osvěžující bylinný likér)</i>	Arak <i>(alkohol)</i>	Žitná <i>(alkohol)</i>	Silná <i>(alkohol)</i>	Perlová <i>(alkohol)</i>
Rum <i>(alkohol)</i>	Punč <i>(alkohol)</i>	Londr <i>(alkohol)</i>	Nový rok	Kritika čistého rozumu	Fyziologie lásky <i>(Schopenhauer)</i>
Vzkříšení <i>(Tolstoj)</i>	Temno <i>(Jirásek)</i>	Jan Žižka z Trocnova <i>(jméno moučky)</i>			

ANTROPONYMA

Houston C. Blackberry <i>(překlad: Borůvka)</i>	Gaston d'Autumne <i>(překlad: Podzim)</i>	prof. dr. Walter Koesewicht	Germáni	Ferdinand Jelínek	Richard Katz
Cvejn	Dlabola	Mrázek	Valdštejn	Schiller	MUC. Zouza
Kydavý x Fouňalík x Novák	Držmíšek x Jakub Držmíšek	Šimůnek	Vašátko	Doudal	Kosinerovi x Ignác Kosiner x Kosinerová
Salusová	Weil	Justic	Salus	Koula	Fistr
Brunner	Bedřich Hanzlián	Václav Bačina x Bačina	Valérie	Josefina	Gréta
Flammarion	William Booth	Bessie Warren	Bůh	dr. Bartoška	JUDr. Kamil Stožický
Krojher	Fňouk	JUDr. Kalousek	Čurbes x Rudolf Bloch	Háblt	Jan Stožický
Hejhal	Pecka	Šeřc	Vaňásek	Baum	Marie Stožická x rozená Sánská
Houštecká	Otylie Krojherová	stavitel Krojher	Koun	Zikmund J. Stein	Mazura
Joachim Frišman Sukno	hostinský Kotouček	Grim	Petr	doktor Cuc	Frýba
Pikolo	Oskárek Stein	Jan Hus	Jan Žižka	Náček Podstránský	Havel
Šabata	Poltr	Rubík	Strádal	Krahulec	Šramová
Laufrová	Hník	Michael Kouba x Kouba	Mrzliková	Müller	František
Srbové	Charles Kejla	Tomáš Kempenský	Retschury <i>(rozhodčí)</i>	Vaník <i>(Slavie)</i>	Janda <i>(Sparta)</i>
Pilát <i>(Sparta)</i> x Venca	Hojer <i>(Sparta)</i>	Kád'a <i>(Sparta)</i>	Perner <i>(Sparta)</i>	Kolenatý <i>(Sparta)</i>	Rektorys <i>(Slavie)</i>
Mazal <i>(Slavie)</i>	Cháňa <i>(Slavie)</i>	Seifert <i>(Slavie)</i>	Nytl <i>(Slavie)</i>	Štapl <i>(kapitán Slavie)</i>	Malvína x rozená Šlaplová
Videňáci	Newton	Einstein	Wilson	Clemenceau	Oscar Wilde
Charles Dickens	Shelley	Lehár	Robert Stolz	Lenin	Mikuláš
Ježíš Kristus	Sirůček	Bulhaři	Kabrna	Gotýsek	Šinták
Koliandr	Alois Vintera x Aron Winternitz	Munk	Vojtěch Cípra x Cípra	Cíprová	Gusta Šmucer
Hlomož	Čech				

TOPONYMA

Podbaba	Roztoky	Teutoburský les	Rusko	Královské Vinohrady	Rumburk
Praha	Letná	Truhlářská ulice	Nové Strašecí	Slovensko	Nová Paka
Nový Bydžov	Staré Město	Vltava	Nebraska	Pacov	Staroměstské náměstí
Hodosvárov mezi Lesy	Jugoslávie	Zbuzany	Na Knížecí	Holešovice	Hlávkův most
Hradec	Národní dům	Nové Město	palác Sylva-Tarouccy	Solnice	Doorn
Londýn	Temže	Windsorský palác	Čaňhrad	Macedonie	Bregalnice <i>(řeka)</i>
Itálie	Havajské souostroví	Jekatěrinoslav	ulice Tomáše Štítného	Bologna	Verona
Florence	Amerika	Švýcarsko	Staronová synagoga	Frankfurt	

ZOONYMA

Berči (pes)	Žoček (pes)	Adonis (štěně)
-------------	-------------	----------------

KOSMONYMA

Sirius	Halleyova kometa	Země	Slunce	Měsíc
--------	------------------	------	--------	-------

CHRÉMATONYMA

New York Herald <i>(časopis)</i>	I. B. Knauser & spol.	Studničkoy sedmimístné logaritmy	První vzájemně pojišťovací společnost	Řeznicko-uzenářská banka	Národní listy
Právo lidu	Rudé právo	Večer <i>(noviny)</i>	Pražský večerník	Wagenknecht & Malý	Prager Tagblatt
Vaňásek & Baumann	Hnutí sirůčkovců	Venkov <i>(agrární noviny)</i>	tábor Volné myšlenky	Hodosvárovský týdeník	Vysoké učení Karlovo
Výroba a prodej lihovin	U nás <i>(divadlo)</i>	Ústřední matice školská	Maceškova továrna na uzené zboží	závod U Boží šunky	kavárna U Knížete Hostivita
Čech <i>(katolické noviny)</i>	Pekařsko-krupařská banka	Utrpení mladého Werthera	Německá republika x Německo	Mezinárodní komise pro úpravu otázek vzniklých následkem objevení falešné komety	Svaz poškozenců podvodnou kometou
Armáda spás	Klub za starý vesmír	Francie	City bar	Sparta	Slavia

hosпода U Franty	kasárna Jiřího z Poděbrad	hostinec Na Blátě	restaurace U Nádraží	hotel Plachta	hostinec U Tří sekyrek
hosпода U Tří schůdků					

ANTROPONYMA

teta Valérie	Cipra	princ Rudolf	Wasservogel Ignác	Blau	Adolf Blum
Kopperl	Katz	Hermína (Blum)	Šmolková	Šmolka	paní Pollak - Kreitnerová
Nelly Geduldiger	milostpaní Spitzer	pan Spitzer	paní Cvočková	Ullmannová	Otýlie Blumová
paní Austerlitz	paní Hahn	paní Aufrichtig	Aschenbechr	doktorka Guthová	paní Blumenstraus
Arend	Bondy	Sborowitz	Schulhof	Kramová	pan Deutschmann
pan Lederer	Schick	Pacovský	Kleiner	Šťastný	Bůh
Flóra	Karel	Šimerda	Hugo Freudenfeld	Löbl	paní Schmausová
Eduard Laguse	Ignác S. Schmaus	Ervín Paškes	Robert Adler	Matylda Adlerová	Kornblum
Truda Baumová	Bubeníček	Bloch	Votický	Oscar Kraus	Löwit
Minkus	slečna Weissbach	Klára Mendl	Jacques Winternic	Salomon Popper	Ignác Popper
Babetta Popperová x rozená Friedmannová	Siegfried Popper	Max Popper	Artur Popper	Marta Popperová	Ida Popperová
Hermína Popperová	dr. Červený	Jan Nývlt	Markus	Reiniš	Traub
Hugo Lüftschütz x pan Cirkus	Bendová	Antonín J. Trnož	Fanny Glaserová	Glaser	paní Abeles
Staroslovan	teta Jetty	strejček Ignác	strejček Siegfried	Orenstein	Irma Orensteinová
Elsa Orensteinová	Alfrédek	paní Orensteinová	Klappholz	Panna Maria	služka Ančka
Kuba Lustig	Leopold Porges	Jakub	Viktor	paní Bienenfeldová	Fróny Porgesová
Ludva	Richard Krebs	Hedva	Emil	Kirschner	Emílek Kauders
Teodor	Bruno	Gustav	Bedřich	Hubert	Erna
Kamil					

TOPONYMA

Mariánské Lázně	Vršovice	Strašecí Kdýně	Melantrichova ulice	Vídeň	Trněný Oujezd
Kosová Hora	Nová Kdýně	Boleslavova ulice	Karlův most	Kostomlaty	Nymburk
Plzeň	Brno	Tejnice	Hradec	Olomouc	Košťálová Hora
Brazílie					

CHRÉMATONYMA

Jom kipur	Roš ha-šana	Pesach	Štědrý Jahrzeit	Simcht Tóra	Jahrzeit
firma Spitzer	Simchat Tóra	kavárna Arco	obchod Belle Parisienne	Jeruzalémská synagoga	opera Lohengrina
restaurace Bristol	Continental	Corsa	Edison	Spojené západní továrny	Winternic, továrna na pytle
Bloch & Feldspat	Národní divadlo	Siemens- Schuckertovy závody	Carmen (<i>opera</i>)	Skákal pes přes voves	Haurowitz (<i>firma</i>)
značka Ein Griff – ein Bett	Castaldo- marsch	Víno se perlilo, západ se rděl	Vacuum Oil Company	Košikářská banka	Freud & Pick
Edmund Robiček	Rudolf Klein	Noblesse	Nägele & Klappholz	hotel Čtyrák	C.K. Loterijní sběrna
Egyptsko- persko- chaldejský snář	hotel Puchwein				

ANTROPONYMA

Arnold Kolínský	Lederer	Lagus	Otto Fischer	Oskar Ganz x Oskárek Ganz	stará Grünfeldka
pan Hugoušek	Arnošt Lustig	Antonín V. Koráb	J. V. Bartoš	V. J. Bárta	Vojtěch Scheinosta
Kateřina	Barbora Lustigová	Vondrák	Taussig	Katz	Rudolf Taussig
Baloun	Hrbek	Adolf Lilienfeld	Schnabel	Spencer	paní Lilienfeldová
Kačena	Anna	Aloisie	Barbora	Marie	Alžběta
Lauferová	Adolf Wiener	Richard Wiener	Irma Flaschnerová	Kouma	Badeni
Joachim Fischman (<i>velký</i>)	Fišman (<i>malý</i>)	Svatý (<i>švec</i>)	Fischmanová	Fišmanová x Fišmanka	Hugo Justitz
Weissberger	Munk	Kohn	Bloch	Franc	Hnídek
Adolf Pfeifer	Pánek	Breburda	Hynek	teta Heda x Hedvička	Lucie x Lucy
Ignác	Bächer	Lehovec	Janota	Holman	Franta
doktor Blíženec	Legsfeldová	Adriana	Hedvika Singer	Desfours	Lengsfeldová
Armand	Kočka	Konvalinková	Mary	Ing. C. Ferry Smrž	Věra
Mánička	Venda	Harry Piel	hostinský Bejšovec	Rous	Ševc
Mühlstein	Beck	Kutina	Löwy	Klein	Artur
Viktor	Pražáci	Laplace	Newton	Berková	Dolores
J. V. Kümmel	František	Emilie Samcová	Alžběta Macnerová	Arnold Benda	Richard Oplatek
Bůh	doktor Baumann	David	Saul	Svoboda	Daisy
Rothanzlová	Touc	Bárta	Šlajs	Secfusová	Josefinka
Marhan	Otto Berkovec	Irena	Oskar	Leo	Češi
Pavel	Selichar				

TOPONYMA

Pardubice	Sušice	Palestina	Město	Hadmíci	Chaloupky
Na Blátě	Vídeň	Na Trávníku	Karlovy Vary	Staré Město	Brandýs
Jindřichův Hradec	Benešov	Vršovice	Malá Strana	Praha	Smíchov
Vyšehrad	Nusle	Hostivítova ulice	Můstek	Picardie	Linec (<i>Linz</i>)
Olomouc	Šumava	Tatry	Mezibranská ulice	Vinohrady	Božetěchova ulice
Karlín	Nezamyslova	Hradčany	Havlíčková	Na Trávníku	Na Drahách
les Hůrka					

ZOONYMA

Sultán (*pes*)

KOSMONYMA

Mars

CHRÉMATONYMA

Národní hlasatel	Baloun & Taussig	Münzer	Občanská beseda	Zpěvácký spolek	Veselost
Okrašlovací spolek	Sokol	A.M. Deutschmann a synové	Jahrzeit	Spolek dobročinných paní a dívek	Akademie Goncourtů
Bloch a syn	Severočeská pojišťovna	spolek Zouvák	Zákulisí dvora Berlínského (<i>kniha</i>)	Zápisky padlé dívky (<i>kniha</i>)	hostinec U Zlatého havrana
Miltiada	Družstevní podniky	Vlastenecké listy	Demokratické slovo	kavárna Sevilla	Úřední list (<i>noviny</i>)
Vánoce	Černý orel (<i>jméno lodí</i>)				

	LEHKÁ DÍVKA A REPORTÉR	DŮM NA PŘEDMĚSTÍ	MUŽI V OFFSIDU	HRÁČI	HEDVIKA A LUDVÍK	HLAVNÍ PŘELÍČENÍ	MICHELUP A MOTOCYKL	OKRESNÍ MĚSTO	HRDINOVÉ TÁHNOU DO BOJE	PODZEMNÍ MĚSTO	VYPRODÁNO	HOSTINEC U KAMENNÉHO STOLU	BYLO NÁS PĚT	POVÍDKY PANA KOČKODANA NA PRAHU NEZNÁMA	POVÍDKY IZRAELSKÉHO VYZNÁNÍ	BEZ MÍSTA	celkem
Novák			14						4					1			19
Bůh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17
František	3	1		3		1			3				2	1	1	1	16
Josef	2	1	2	2		2	1		2				1	1	1		15
Alois		1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		13
Jan	1	1	1	1			1	1	1					2	3	1	13
Štědrý							1	2	3	2	3						11
Ferdinand	1	1	3				1				1		1	1	1		10
Marie		2				1		1	1	1	1			1		1	9
Vojtěch	1				1		1		1	1				2		1	9
Hynek	1	1		1				1	1	1	1					1	8
Ignác			1	1							1				4	1	8
Jaroslav	1				2			1	1	1	1			1			8
Jindřich		1		1	1	1	1		1			1		1			8
Václav		1		1						1	2			3			8
Viktor			1		1			1	1	1	1				1	1	8
Adolf				1					1					1		1	7
Franta			1							2	1		1	1		1	7
Jakub		1	1										1	2	1	1	7
Leopold			1		1		1	1	1				1		1		7
Oskar/Oscar							1		1					1	1	1	7
Richard			1				1							1	2	2	7
Rudolf					1			1				1	1		1	1	7
Alžběta			1			1		1				1				2	6
Antonín			1	1								1	1		1	1	6
Emanuel			2					1			1	2					6
Gustav			1					1	1	1	1				1		6
Kamil								1	1	1	1				1	1	6
Klára	1		1		1				1		1				1		6
Kristýna			1			1		1		1	1		1				6
Oldřich					2				2			1	1				6
Vilém			2		1	1					1	1					6

Barbora				1							1	1			2	5		
Bedřich			1				1	1		1				1		5		
Bloch	1											1	1	1	1	5		
Emil			1				1			1	1			1		5		
Fábera					1		1	1	1	1						5		
Jiří	1		1			1							2			5		
Karel	1					1				1		1	1			5		
Král				1			1	1	1	1						5		
Popper															5	5		
Růžena		1				1	1	1		1						5		
Štědrá							1	1	1	1	1					5		
Věra			1			1					1		1		1	5		
Ančka							1	1		1					1	4		
Arnošt							2					1			1	4		
Blaženka		1		1						1	1					4		
Ducbaba								1			1	1	1			4		
Eduard				1				1				1			1	4		
Eman			2						1				1			4		
Eva					1		1					1	1			4		
Ferda	1							1	1		1					4		
Hugo							1								2	1	4	
Jarda							1	1	1		1					4		
Katz			1												1	1	1	4
Kuncka				1						1		1	1				4	
Kuncová				1				1			1		1				4	
Oktávec								1	1	1	1						4	
Pecián								1	1	1	1						4	
Popperová																4		4
Raboch								1	1	1	1							4
Růžička								1	1	1	1							4
Smola									1	1	1			1				4
Svoboda			1				1						1			1		4
Šabata								1		1	1		1					4
Tomáš	2											1			1			4
Vepřek								1	1	1	1							4
Wagenknecht								1	1	1	1							4
Wachtl								1	1	1	1							4
Zdeňka								1	1	1	1							4
Zoufalý								1	1	1	1							4
Anežka				1						1	1							3
Baloun		1		1												1		3
Baruška								1	1	1								3
Bejšovec			1	1												1		3
Benda	1		1													1		3
Božena					1							1	1					3
Facalít								1	1		1							3

Fňouk				1								1			1			3		
Franc			1									1					1	3		
Gaston					1							1			1			3		
Hedvička			1		1												1	3		
Hedvika					1		1										1	3		
Helenka	1				1									1				3		
Hladká							1	1		1								3		
Chleboun							1	1		1								3		
Ida			1				1										1	3		
Irma							1										1	1	3	
Jansa									1	1	1								3	
Jaroš					1				1					1					3	
Jaroušek								1	1		1								3	
Ježíš				1						1								1	3	
Julius								1	1		1								3	
Kád'a				1										1	1				3	
Kateřina			1	1														1	3	
Kauders				1	1													1	3	
Klofanda					1				1	1									3	
Kolenatý				1										1	1				3	
Ladislav	2												1						3	
Lazar				1								1	1						3	
Ludvík	1				1		1												3	
Lustig				1														1	1	3
Majorek (přezdívk)								1	1		1									3
Martin					1									1	1					3
Maštalíř									1	1	1									3
Matějka	1							1	1											3
Max				1				1											1	3
Mazal				1											1	1				3
Mazura					1									1		1				3
Melichar	1										1		1							3
Miroslav							1			1									1	3
Orensteinová																			3	3
Oskárek				1												1			1	3
Otto			1																2	3
Petr	1												1		1					3
Pilát				1											1	1				3
Piskora	1				1											1				3
Pošusta								1	1		1									3
Quaiser									1	1	1									3
Rabochová								1	1		1									3
Robert								1										1	1	3
Secfusová									1						1				1	3
Stein				1													2			3
Špinarová							3													3

Taussig								1					1			1	3
Tichay								1	1		1						3
Valérie		1											1	1			3
Vaník			1										1	1			3
Venda										1		1				1	3
Vítězslav		1	1		1												3
Vojtišek	1				1						1						3
Vokoun								1	1		1						3
Abraham/Abrahám		1											1				2
Adam	1							1									2
Adriena/Adrienna				1												1	2
Albína					1						1						2
Alena	1											1					2
Alfréd								1	1								2
Anděla			1										1				2
Andrlík										1	1						2
Andula	1												1				2
Angelika		1			1												2
Anna		1														1	2
Arab	1								1								2
Arnold																2	2
Artur															1	1	2
Babett/a											1				1		2
Bajza													2				2
Bašta					1								1				2
Bednařík													2				2
Bejval													2				2
Benedikt					1									1			2
Bethmann-Hollweg									1		1						2
Bezruč									1	1							2
Blackberry				1											1		2
Blum			1													1	2
Bohumil				1										1			2
Boleslav	1									1							2
Boženka					1							1					2
Brabec													1	1			2
Breburda			1													1	2
Burda				1		1											2
Bureš											1	1					2
Cimrhanzlová					2												2
Cipra														1	1		2
Císař			1								1						2
Částka										1				1			2
Čeněk													1	1			2
Daisy								1								1	2
Desdemona			1							1							2

Dickens (Charles)	1														1			2	
Dolores					1												1	2	
Dušánek												1			1			2	
Ema							1					1						2	
Emilie			1									1						2	
Erichleb									1	1								2	
Fára		1				1												2	
Felix														1	1			2	
Fikejz				1							1							2	
Flora							2											2	
Fráňa	1													1				2	
Frantík									1	1								2	
Freudenfeld				1													1	2	
Ganz							1										1	2	
Gibián					2													2	
Greta Garbo			1									1						2	
Gusta		1														1		2	
Háblt				1												1		2	
Hálek		1			1													2	
Hana	1	1																2	
Hanzlián														1			1	2	
Heda			1														1	2	
Hejčl							1				1							2	
Hermína																	2	2	
Herzán									1	1								2	
Hojer			1														1	2	
Honza											1		1					2	
Hrbek	1																	1	2
Hubert					1												1	2	
Charles																2		2	
Janda			1													1		2	
Jelínek			1													1		2	
Jenda							1		1									2	
Jindříšek				1	1													2	
Jirsák														2				2	
Joachim																1	1	2	
Julek			1								1							2	
Julie					1	1												2	
Justic				1												1		2	
Kačena		1																1	2
Kafuňková								1	1									2	
Klárka								1	1									2	
Klíma			1						1									2	
Kohn			1															1	2
Kolínský	1																	1	2
Košek			1													1		2	

Koun								1						1			2
Kozi Kuncka				1							1						2
Krahulec								1						1			2
Krakonoš													2				2
Kraus				1											1		2
Lacina		1		1													2
Lagus															1	1	2
Lederer															1	1	2
Lehovec									1							1	2
Lengsfeldová								1								1	2
Löbl	1														1		2
Lokvenc									1				1				2
Lora	1							1									2
Ludva								1								1	2
Machar								1	1								2
Máňa		1						1									2
Marhan								1								1	2
Marta				1												1	2
Maryška								1			1						2
Mařenka						1		1									2
Mejtský								1	1								2
Michelup								2									2
Michelupová				1				1									2
Mühlstein						1										1	2
Müller									1						1		2
Munk															1	1	2
Náček												1			1		2
Načeradec				2													2
Náhlovský											1	1					2
Němec	1								1								2
Newton															1	1	2
Nikolaj					1				1								2
Noha					1				1								2
Nývlt					1											1	2
Ondřej					1								1				2
Orenstein								1								1	2
Otýlie															1	1	2
Pánek														1		1	2
Pangrác									1	1							2
Panna Marie/Maria				1												1	2
Pavel											1					1	2
Pecka	1														1		2
Pepek									1				1				2
Pepíček				1			1										2
Pepík							1				1						2
Podlena					1								1				2

Polda									1			1					2
Porges												1		1			2
Půjc								1	1								2
Raymond								1	1								2
Reiniš										1					1		2
Rektorys												1		1			2
Rothanzl					1				1								2
Rous				1												1	2
Rudla										1		1					2
Rupert		1		1													2
Sedmidubský								1	1								2
Semecký									1	1							2
Shakespeare											1		1				2
Schulhof				1												1	2
Siegried													1		1		2
Skrbková						2											2
Soňa	1												1				2
Soumar												2					2
Spencer													1			1	2
Stádník												1	1				2
Standa									1	1							2
Stanislav					1				1								2
Stožický															2		2
Svatý												1				1	2
Svobodová										1		1					2
Šeborová									1				1				2
Šefelínová			2														2
Šimon										1	1						2
Šoltys		1	1														2
Šturc			2														2
Švásta	1												1				2
Tonda										1		1					2
Toník						1				1							2
Truda			1													1	2
Vacina			2														2
Vaňásek				1											1		2
Vašátko												1		1			2
Venca			1												1		2
Vendelín				1								1					2
Veselík										1		1					2
Viktorek									1		1						2
Vojta										1	1						2
Vojta										1	1						2
Warren	1														1		2
Weil			1												1		2
Weinstein									1		1						2

Wiener																	2	2
Wilde													1	1				2
Wilson										1				1				2
Zikmund				1										1				2
Zilvar													2					2